9

3

Secretul TABLOULUI

Scenariu: **SANDU ALEXANDRU**
Desene: **PUIU MANU**

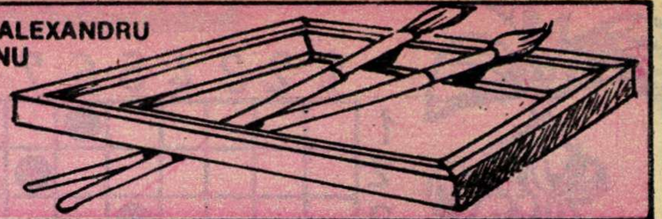

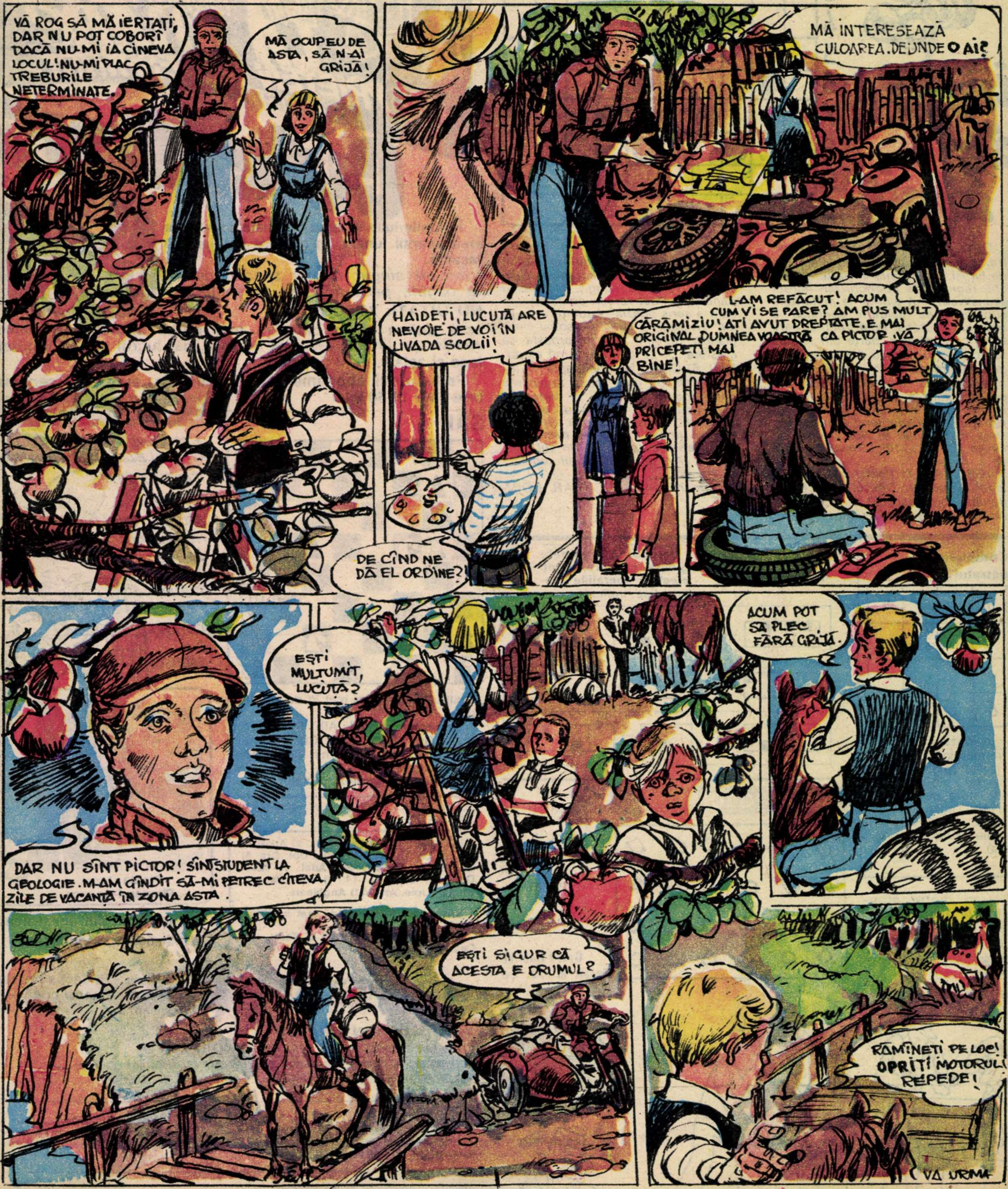
VĂ ROG SĂ MĂ IERTAȚI, DAR NU POT COBORÎ DACĂ NU-MI IA CINEVA LOCUL! NU-MI PLAC TREBURILE NETERMINATE.
MĂ OCUP EU DE ASTA, SĂ N-AI GRIJĂ!
MĂ INTERESEAZĂ CULOAREA. DE UNDE O AI?
HAIDEȚI, LUCUȚĂ ARE NEVOIE DE VOI ÎN LIVADA ȘCOLII!
DE CÎND NE DĂ EL ORDINE?
L-AM REFĂCUT! ACUM CUM VI SE PARE? AM PUS MULT CĂRĂMIZIU! AȚI AVUT DREPTATE, E MAI ORIGINAL DUMNEAVOASTRĂ CA PICTOR VĂ PRICEPEȚI MAI BINE!
DAR NU SÎNT PICTOR! SÎNT STUDENT LA GEOLOGIE. M-AM GÎNDIT SĂ-MI PETREC CÎTEVA ZILE DE VACANȚĂ ÎN ZONA ASTA.
EȘTI MULȚUMIT, LUCUȚĂ?
ACUM POT SĂ PLEC FĂRĂ GRIJĂ.
EȘTI SIGUR CĂ ACESTA E DRUMUL?
RĂMÎNEȚI PE LOC! OPRIȚI MOTORUL! REPEDE!
(VA URMA)

ÎN SUMAR:

- CÎND CATALOAGELE SURÎD
- SĂ DESCOPERIM ÎMPREUNĂ PIATRA CRAIULUI
- CAMPION LA...INFORMATICĂ!

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

24

JOI, 18 IUNIE 1987,
ANUL XXI (NR. 1 027)

CADRAN POLITIC

Vizita de lucru efectuată de către tovarăşul Nicolae Ceauşescu, împreună cu tovarăşa Elena Ceauşescu, în judeţul Bihor, constituie o nouă şi grăitoare mărturie a preocupării consecvente a secretarului general al partidului de a se întîlni permanent cu oamenii muncii, de a analiza, în cadrul unor ample dialoguri de lucru, activitatea desfăşurată, de a stabili, acolo unde se produc bunurile materiale, în fabrici şi uzine, pe şantiere şi pe ogoare, cele mai eficiente măsuri privind îndeplinirea sarcinilor ce revin colectivelor muncitoreşti în înfăptuirea măreţelor obiective ale dezvoltării multilaterale a patriei noastre socialiste.

Noua întîlnire de lucru a secretarului general al partidului cu oamenii muncii din judeţul Bihor are o semnificaţie deosebită, aceasta desfăşurîndu-se în atmosfera de puternică mobilizare a tuturor colectivelor muncitoreşti, a lucrătorilor de pe ogoare, a constructorilor, a oamenilor muncii din celelalte sectoare ale economiei noastre naţionale pentru a întîmpina cu noi succese Conferinţa Naţională a partidului.

Ca de fiecare dată atunci cînd tovarăşul Nicolae Ceauşescu, tovarăşa Elena Ceauşescu se află în mijlocul oamenilor muncii, şi aici, în judeţul Bihor, locuitorii acestor străvechi meleaguri româneşti i-au înconjurat cu cele mai profunde sentimente de dragoste şi preţuire, sentimente ce exprimă calda recunoştinţă pentru minunatele condiţii de muncă şi viaţă create în anii luminoşi ai socialismului.

Datorită politicii de dezvoltare armonioasă a tuturor judeţelor ţării, politică iniţiată şi promovată cu strălucire de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, Bihorul a cunoscut, asemenea întregii ţări, în perioada inaugurată de Congresul al IX-lea al P.C.R., profunde transformări înnoitoare. În acest răstimp, prin alocarea unor însemnate fonduri de investiţii a fost creată o puternică bază tehnico-materială, asigurîndu-se dezvoltarea viguroasă, dinamică a judeţului, unde astăzi sînt reprezentate toate ramurile principale ale economiei naţionale, în special cele purtătoare de progres tehnic. Totodată, zestrea edilitară a judeţului s-a îmbogăţit cu peste 87 000 apartamente şi case noi. Au înregistrat, de asemenea, o afirmare puternică învăţămîntul, ştiinţa şi cultura.

Momentele rodnicului dialog de lucru cu făuritorii bunurilor materiale, vizita la obiectivele industriale şi agricole au prilejuit evidenţierea unor însemnate realizări obţinute de oamenii muncii din acest judeţ, sub conducerea organelor şi organizaţiilor de partid, în îndeplinirea sarcinilor ce le revin din planul pe 1987 şi pe întregul cincinal, din documentele Congresului al XIII-lea al partidului. Astfel, Fabrica de maşini-unelte din Beiuş, construită cu zece ani în urmă la indicaţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu, este renumită în întreaga ţară prin produsele sale; Fabrica de mobilă, din acelaşi oraş, prin îndeplinirea primei etape a programului de organizare şi modernizare a producţiei, şi-a sporit eficienţa economică cu 15–20 la sută şi producţia la export cu 45 la sută; Cooperativa agricolă de producţie Salonta, datorită realizării unor producţii agricole superioare, a fost distinsă cu înaltul titlu de „Erou al Noii Revoluţii Agrare"; Ferma nr. 3 Leş, din cadrul Întreprinderii agricole de stat Inand, prin producţia de seminţe obţinută, se situează printre unităţile fruntaşe din agricultura bihoreană; Întreprinderea de tricotaje „Mioriţa" din Oradea se mîndreşte cu o creştere a productivităţii muncii de aproape 11 la sută; Întreprinderea de maşini-unelte „Înfrăţirea", Întreprinderea „Metalica" şi Întreprinderea de alumină din Oradea, unităţi industriale reprezentative, se află în permanentă modernizare şi perfecţionare a proceselor tehnologice.

Relevînd realizările obţinute în îndeplinirea sarcinilor de producţie în primul an al cincinalului şi în primele luni ale acestui an, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a apreciat că aceste rezultate puteau fi mai bune şi a indicat să fie luate măsuri hotărîte pentru ridicarea întregii activităţi la un nivel superior de calitate şi eficienţă, să se acţioneze pentru înfăptuirea programelor privind modernizarea proceselor de producţie, încadrarea în normele de consum stabilite, reducerea cheltuielilor materiale, ridicarea nivelului tehnic al produselor, creşterea mai accentuată a productivităţii muncii, sporirea eficienţei economice.

Marea adunare populară din Oradea, în cadrul căreia tovarăşul Nicolae Ceauşescu a rostit o amplă cuvîntare, urmărită cu viu interes şi deplină satisfacţie de peste 100 000 de cetăţeni ai judeţului prezenţi la întîlnirea cu secretarul general al partidului, a prilejuit exprimarea celor mai calde sentimente de dragoste şi recunoştinţă faţă de conducătorul partidului şi statului nostru, cel mai iubit fiu al naţiunii noastre socialiste.

Aceleaşi profunde sentimente de preţuire a activităţii neobosite a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, dedicată ridicării patriei pe cele mai înalte culmi de progres şi civilizaţie, adeziunea fierbinte a oamenilor muncii faţă de politica internă şi externă a partidului şi statului nostru au fost exprimate şi în cadrul întîlnirii de lucru a secretarului general al partidului cu constructorii de pe şantierul de amenajare a rîului Argeş.

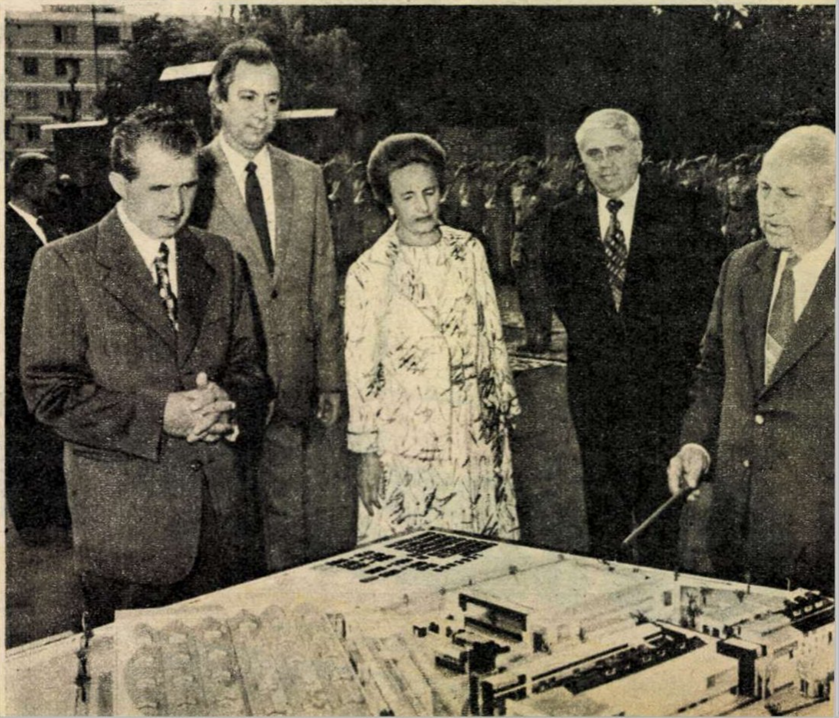

Pentru a realiza noua revoluţie tehnico-ştiinţifică, noua revoluţie agrară, creşterea gradului de civilizaţie al patriei noastre, trebuie să realizăm ridicarea nivelului general de cunoştinţe, conştiinţa revoluţionară a poporului nostru! Numai cu o asemenea forţă socială, cu un înalt nivel de conştiinţă revoluţionară, de cunoştinţe în toate domeniile de activitate, vom asigura înfăptuirea obiectivelor Programului partidului, ridicarea nivelului general de dezvoltare a patriei noastre!

NICOLAE CEAUŞESCU

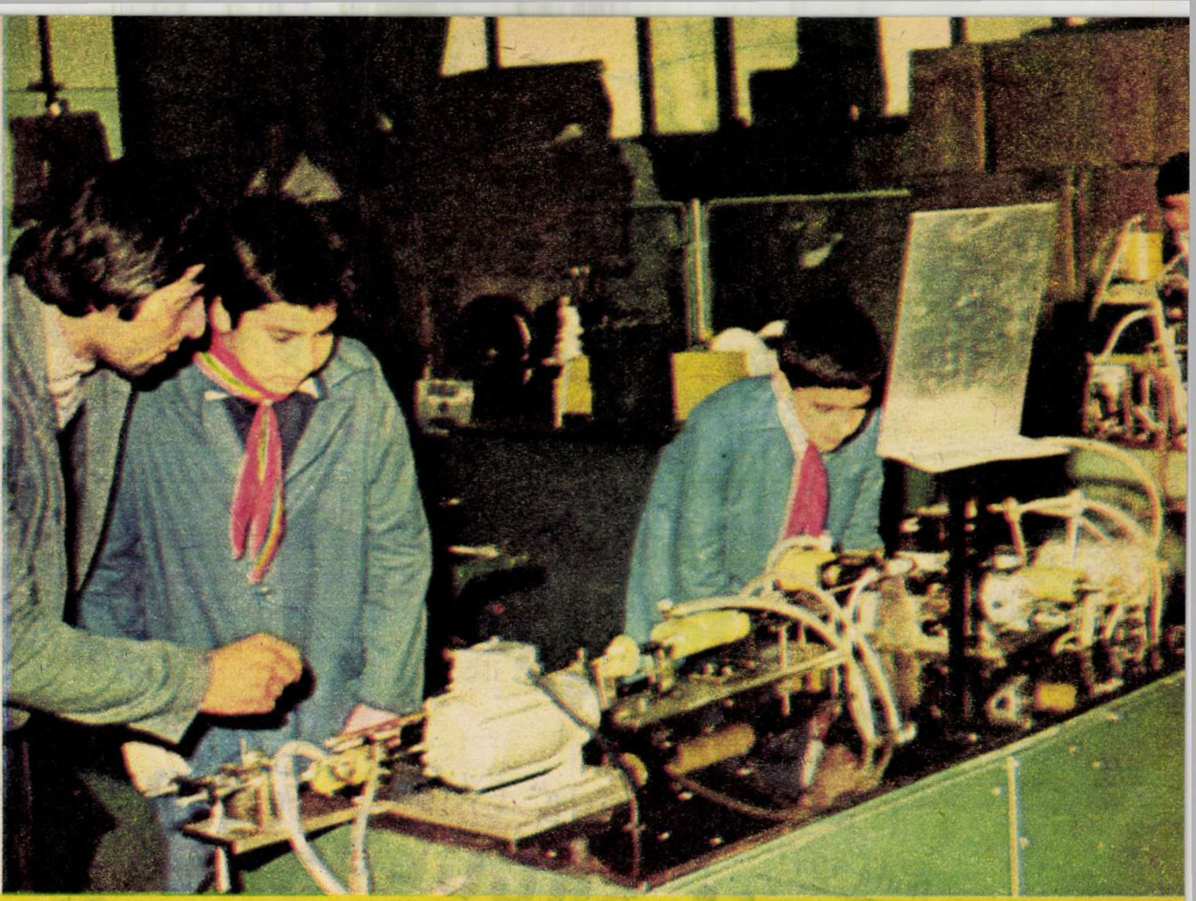

PREGĂTIREA MULTILATERALĂ — IZVOR AL CALITĂŢII MUNCII

Ţara noastră străbate în etapa actuală cea mai dinamică, fertilă şi grandioasă perioadă din întreaga sa istorie; poporul român este angajat cu toate puterile şi energiile sale creatoare în transpunerea în viaţă a celor mai cutezătoare programe de dezvoltare economico-socială din întreaga sa existenţă. Prin înfăptuirea obiectivelor acestora, România va realiza în actualul cincinal un mare salt calitativ, devenind o ţară socialistă mediu dezvoltată, aşezînd noi temelii pentru înaintarea neabătută a patriei spre comunism. Totodată, epoca pe care o trăim este perioada avîntului fără precedent al cunoaşterii umane, răstimpul unor ritmuri — de dimensiuni încă neîntîlnite în paginile istoriei — ale dezvoltării ştiinţei şi tehnicii, acestea transformîndu-se în factori hotărîtori ai progresului economico-social al popoarelor, ai însuşi viitorului acestora.

În lumina unor asemenea realităţi definitorii ale epocii contemporane apare limpede faptul că, astăzi, mai mult ca oricînd, a sporit înzecit şi însutit însemnătatea pregătirii profesionale, ştiinţifice, tehnice, de cultură generală a oamenilor, a celor chemaţi, în prezent ca şi în viitor, să îndeplinească măreţele obiective pe care şi le propune societatea românească, să pună în valoare moderna bază tehnico-materială a economiei naţionale, să producă la cote calitativ înalte, corespunzătoare cerinţelor şi exigenţelor actuale.

În concepţia partidului nostru, făurarul societăţii socialiste multilateral dezvoltate trebuie să fie un om pregătit temeinic, multilateral, iar activitatea pentru formarea şi instruirea lui să fie aşezată pe temelia celor mai noi cuceriri ale geniului uman, să asigure cunoaşterea şi însuşirea celor mai înalte realizări ale revoluţiei tehnico-ştiinţifice contemporane. Întreaga lucrare de pregătire şi perfecţionare a forţei de muncă urmăreşte, deopotrivă, stimularea creativităţii ştiinţifice şi tehnice, dezvoltarea receptivităţii faţă de nou şi înnoire, crearea tuturor condiţiilor pentru afirmarea aptitudinilor şi puterii de inovare şi invenţie tehnico-ştiinţifică a fiecărui fiu al ţării.

În acelaşi timp, pregătirea constructorilor noii orînduiri este înţeleasă ca un proces neîntrerupt, fără discontinuităţi, un proces care începe de pe băncile şcolii şi chiar mai înainte şi continuă pe întreg parcursul vieţii. O asemenea înţelegere superioară a muncii de pregătire a oamenilor are în vedere faptul că învăţarea permanentă reprezintă singura cale pentru a nu rămîne la un nivel dat al cunoştinţelor, pentru a ţine pasul cu progresele ştiinţei şi tehnicii, astăzi mai rapide, mai spectaculoase ca oricînd.

În viziunea partidului nostru, pregătirea temeinică profesională, de specialitate trebuie să se îngemăneze strîns cu un larg şi bogat orizont de cunoştinţe politice, ideologice, cu o înaltă conştiinţă revoluţionară. Aceasta înseamnă că stăpînirea, cunoaşterea profundă a tainelor profesiei, ale domeniului propriu de activitate trebuie să fie necontenit întărite de hotărîrea de a îndeplini exemplar politica partidului, acolo unde ţara are nevoie de cunoştinţele fiecăruia dintre fiii săi, de înalta răspundere faţă de modul în care este gospodărită partea din avuţia naţională încredinţată grijii fiecărui colectiv de oameni ai muncii.

Sub semnul unor asemenea exigenţe, Congresul ştiinţei şi învăţămîntului a elaborat şi a adoptat, în spiritul orientărilor şi indicaţiilor tovarăşului Nicolae Ceauşescu, sub îndrumarea nemijlocită a tovarăşei academician doctor inginer Elena Ceauşescu, Programul privind asigurarea forţei de muncă, dezvoltarea învăţămîntului şi perfecţionarea continuă a pregătirii cadrelor în perioada 1986—1990. S-a asigurat astfel într-o concepţie unitară cadrul propice realizării unei ample şi eficiente activităţi de pregătire şi perfecţionare profesională, ştiinţifică, tehnică, de cultură generală ale oamenilor muncii, aflată nemijlocit sub semnul valorificării celor mai noi cuceriri ale revoluţiei tehnico-ştiinţifice contemporane.

Pe urmele unui reportaj apărut în această pagină în septembrie 1986

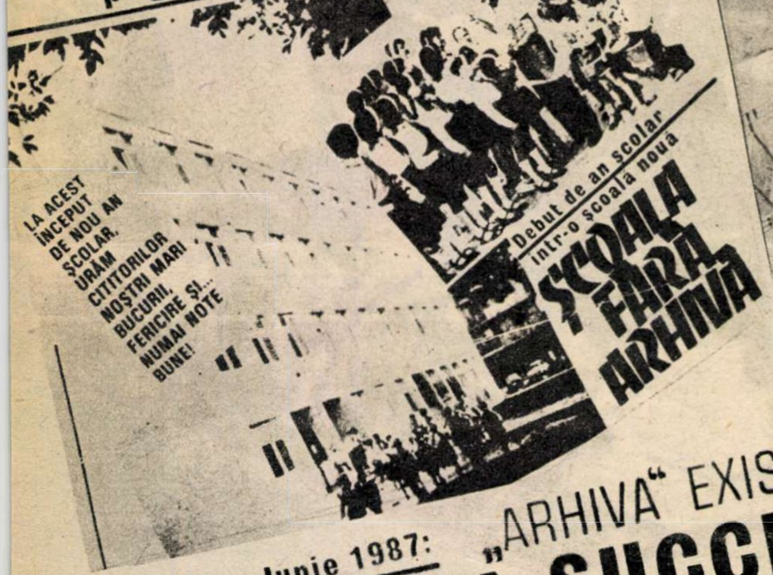

LA ACEST ÎNCEPUT DE NOU AN ȘCOLAR, URĂM CITITORILOR NOȘTRI MARI BUCURII, FERICIRE ȘI... NUMAI NOTE BUNE!

Debut de an școlar într-o școală nouă

ȘCOALA FĂRĂ ARHIVĂ

Iunie 1987: „ARHIVA" EXISTĂ! ESTE...

...ISTORIA SUCCESELOR NOASTRE!

Sub titlul „Școala fără arhivă", reportajul apărut în numărul din 18 septembrie 1986 al revistei consemna evenimentul sărbătoresc al inaugurării unui nou lăcaș de învățămînt, Școala nr. 310, în cartierul Militari din Capitală.

Copiii împărtășesc o mare mîndrie că trăiesc și învață într-unul din cartierele cele mai înfloritoare din Capitală. Acum un an am întîlnit aici pionieri care simțiseră dorința să creeze desene închinate salbei splendidelor lucrări edilitare care transformă uimitor chipul Dîmboviței. Revenind printre ei, primele impresii însuflețite pe care ni le-au mărturisit sînt legate de schimbările spectaculoase ce au survenit în peisajul citadin, la doi pași de școala și de casa lor. Cu toții au admirat întinderea de smarald a Lacului Morii, aflat atît de aproape. Și dacă ne-am revazut acum, după primul lor an în școala nouă, am dorit să aflăm și cum au reușit ei, prin străduința depusă, să aducă școlii o „arhivă" a primelor lor fapte frumoase.

Invățătura, un efort continuu care oferă certitudini. Comandanta unității, pioniera **Adriana Slav,** din clasa a VI-a A, împreună cu colegii ei, studia procentul promovabilității, care este de 98 la sută.

Căutăm să aflăm ce înseamnă acest lucru.

Alina Nicolescu, a cărei răspundere în comandament privește promovabilitatea, ne spune că „La anul vom reuși să ne apropiem de cota maximă". Ne lămurim că eforturile depuse au fost destul de mari, întrucît ei au căutat să-i convingă pe unii dintre colegi să-și ordoneze timpul liber, să devină conștiincioși. S-au remarcat detașamentele care au dat exemplul cel mai bun, fiind considerate acum fruntașe în unitate: a V-a C, a VI-a A, a VIII-a A.

Exploratori pe tărîmurile cunoașterii științifice. Gîndul lor că o școală nouă este ca o navă care pornește la drum „cu toate pînzele sus" și că toți membrii echipajului vor să devină exploratori, să descopere noi tărîmuri ale cunoasterii, se cerea tradus în faptă. Pe tinerii fizicieni din clasa a VI-a B, **Laurențiu Bobirc, Toma Ilinca** ș.a. i-am reîntîlnit lucrînd la aparate. Ingenioși, întreprinzători și practici, ei știu să-și întocmească pentru experiențele lor și truse personale.

Un nucleu puternic de chimiști pricepuți s-a format din rîndurile pionierilor clasei a VII-a. O declarație ca aceasta: „iubesc chimia", rostită de **Anca Ghiță,** din clasa a VII-a A, ori **Amelia Gheorghiu,** din clasa a VII-a D, nu exprimă doar intențiile bune, ci și munca depusă. În laboratorul lor de chimie, copiii au făcut pasionante investigații asupra „structurii" materiei.

„Dragi pionieri, vreau să vă povestesc despre clasa a V-a C, care și-a îndeplinit încă din trimestrul II angajamentul de munca patriotică"... Sînt rîndurile din scrisoarea deschisă către unitatea de pionieri. Cele patru grupe ale detașamentului amintit, împreună cu comandanții lor, buni inițiatori, **Rodica Ursu, Cristina Iosif, Radu Andreescu** și **Vyan Zangana** au organizat săptămîni-record pentru recuperarea și valorificarea ambalajelor de sticlă.

Uvertura străzilor. Numele bulevardului apropiat ne inspiră această metaforă, cînd vedem și aflăm că spiritul gospodăresc este o calitate deosebită a copiilor de la această școală. Constatăm modul ireproșabil în care au grijă să-și păstreze școala „frumoasă ca o floare", seriozitatea de care dau dovadă cînd participă la întreținerea străzilor Roșia Montană, Conductei, Dezrobirii, priceperea cu care au înfrumusețat spațiul verde din fața scolii cu ronduri de panseluțe și gazon.

Trofee. Dragostea pentru frumos se vede și în roadele cercului „Prietenii penelului". Pe **Andreea Șerban,** din clasa a V-a A, am cunoscut-o anul trecut. Acum am făcut cunoștință cu un grup întreg de desenatoare talentate, care au obținut premiul I pe Capitală la concursul de artă plastică. Sînt pionierele **Laura Besoiu** și **Mihaela Jianu,** din clasa VI-a A, **Ileana Leucioiu** și **Liliana Oltu** din clasa a VI-a B. S-au afirmat în acest an ca tinere talente și povestitorul oral **Eduard Oprea**, din clasa a V-a C, și **Giovanina Pătrașcu,** din clasa a III-a B, care a obținut premiul I pe Capitală cu compunerea „Copiii în anul 2000".

Primul capitol din biografia Școlii nr. 310 a fost scris. În el se regăsesc multe dintre împlinirile celor peste 1 000 de elevi. În anii ce vin, noi capitole vor continua o cronică școlară tot mai interesantă. Autorii ei, copiii, vor înscrie fapte tot mai lăudabile de învățătură, muncă și hărnicie.

M. MICU

● Un premiu întîi — **Mihaela Canciu** — și un premiu trei — **Georgiana Dinculescu** (Lic. „N. Bălcescu“ și Șc. nr. 21, Craiova, cl. a VIII-a) la etapa națională a concursului la limba și literatura română — iată două frumoase cărți de vizită.

● De la cercul de radiotelegrafie al C.P.Ș.P., Constanța, **Remus Alexandru** n-a lipsit niciodată. La fel de conștiincios este și la școală!

Încă un an școlar bogat în împliniri se încheie! De pretutindeni din țară, pe adresa rubricilor noastre „Merit pionieresc“, „Ritm“ și Fotoreporter „Cutezătorii“ sosesc numeroase scrisori însoțite de fotografii care ne împărtășesc — cu bucurie și mîndrie — rezultatele deosebite la învățătură și în întreaga activitate obținute de către membrii detașamentelor și unităților pionierești.

Tradiționala noastră rubrică „Cînd cataloagele surîd“ vi-i prezintă pe cîțiva dintre ei, adresînd, totodată, tuturor pionierilor calde felicitări pentru modul în care și-au îndeplinit principala îndatorire patriotică.

CÎND CATALOAGELE SURÎD

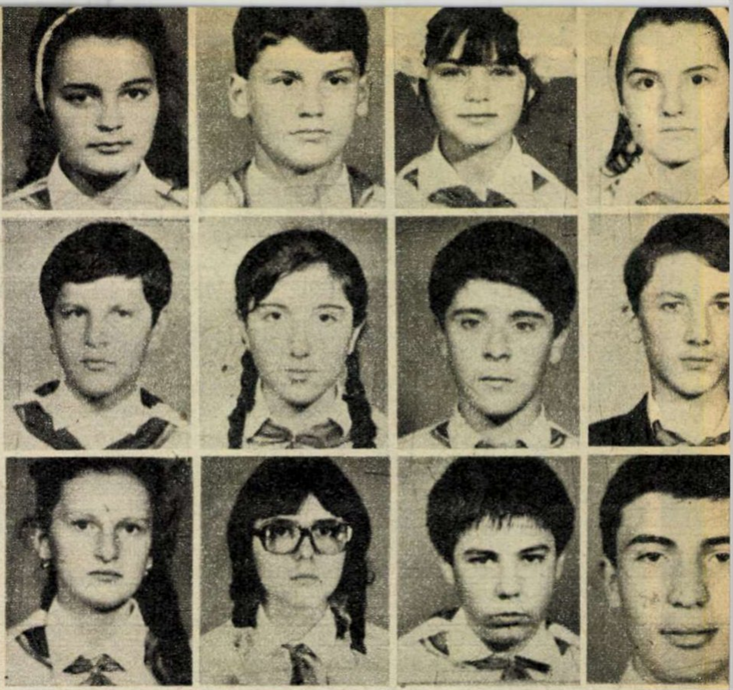

● Acești 12 pionieri din municipiul Slatina fac parte din numerosul „eșalon“ al elevilor foarte buni care au participat la concursurile pe materii, obținînd premii și mențiuni. În rîndul întîi se află: **Narcisa Mihaela Murgea** (Șc. nr. 8, cl. a VII-a B), **Gabriel Dianu** (Șc. nr. 7, cl.a VII-a A), **Lavinia Beatrice Necșulescu** (Șc. nr. 8, cl. a VII-a B), **Adriana Timșa** (Șc. nr. 8, cl. a VII-a). În rîndul al doilea: **Sebastian Burciu** (Șc. nr. 7, cl. a VI-a), **Carmen Crețu** (Șc. nr. 8, cl.-a VIII-a), **Adrian Rădulescu** (Șc. nr. 8, cl. a VIII-a), **Daniel Trăistaru** (Șc. nr. 7, cl.a VIII-a E). În rîndul al treilea: **Maria Sterpan** (Șc. nr. 8, cl. a VI-a B), **Adriana Pantelie** (Șc. nr. 8, cl. a VIII-a), **Bogdan Petrișor Stan** (Șc. nr. 8, cl. a VIII-a) și **Doru Epure** (Șc. nr. 7, cl. a VIII-a D).

BANCA DE ONOARE

● Sfîrșitul anului școlar i-a găsit pe **Cristian Drăghici** și **Cristian Flatz** în „Banca de onoare“ (Șc.nr. 1, Oțelu Roșu).

● Nenumărați sînt și fruntașii clasei a VII-a A din Sutești — Vîlcea. Între ei se află și cele două pioniere din imagine: **Mariana Miroiu** și **Elisa Rondela.**

● Prin rezultatele lor foarte bune la învățătură, **Mihaela Țugui** și **Sonia Ghimbășanu** (Șc. nr. 2, cl. a VI-a C, Timișoara) pot fi socotite, în tot decursul anului, deținătoare a trofeului autodepășirii „Banca de onoare“.

Banca de onoare

● Mica violonistă **Aurelia Herțeg** (Șc. nr. 20, Baia Mare, cl. a VI-a), deține atît premii internaționale de interpretare, cît și... premii de harnică școlăriță.

● Membrii detașamentului clasei a V-a (Șc.nr. 6 — Drobeta Turnu-Severin) au trecut cu succes într-a VI-a! Printre fruntași, comandanta detașamentului, **Gabriela Holban.**

● Între cei care au „strălucit“ la faza națională a concursului de limba și literatura română se află și suceveanca **Ana-Maria Buhu** (Șc. nr. 3, cl. a VI-a).

● Un comandant de unitate, **Alina Brutcă**, exemplu prin note numai de 10 și comportare exemplară (Șc. nr. 1, Întorsura Buzăului, Covasna).

● **Corina Boț** și **Iancu Avram** (Șc. Lazuri de Beiuș — Bihor, cl. a IV-a), doi pionieri recomandați cu multă căldură — ca silitori și harnici — de către comandamentul unității.

▲

● Frații gemeni — **Milica** și **Florică Dan** (Șc. Bolintin Vale, cl. a V-a, Giurgiu) — sînt... gemeni și la notele foarte bune din catalog!

▼

● **Lucian Borcănescu** (Șc. nr. 1, Cîmpulung Argeș, cl. a V-a B) este un talentat pasionat constructor de navomodele și un foarte bun elev.

* * *

Să descoperim împreună:

PIATRA C

diademă a munților noștri

Drumețul ajuns pentru prima oară pe culmile cele mai înalte ale Bucegilor sau ale Păpușii va rămîne fascinat de priveliștea ce i se oferă în depărtare, spre nord-est, sud-vest. Închipuiți-vă că are în față, dintr-o data, o imagine cum n-a mai văzut — o imensă cortină, albă și înaltă de peste 1 000 de metri și întinsă, în măiestrite falduri, pe mai bine de 22 de kilometri și care, sub razele soarelui, dezlănțuie jerbe de argint peste pădurile ce îi înconjoară poalele ca un uriaș brîu verde. E Piatra Craiului, masiv muntos care, atît prin forma, poziția și constituția sa, cît și prin nenumăratele frumuseți și bogății existente în perimetrul său, e unic în lanțul Carpaților românești. Vreți să vă convingeți de adevărul afirmației noastre? Nu vă va fi prea ușor, dar nici atît de greu cum pare la prima vedere. Faptul că de-a lungul anilor numeroase echipaje pionierești participante la Expedițiile „Cutezătorii" au desfășurat în acest masiv expediții reușite e o dovadă în acest sens. Echipați-vă deci ca pentru munte, înarmați-vă cu răbdare și urmați-ne! Haideți să ne aventurăm în păienjenișul ei de cărări (de trasee turistice, cele mai multe dintre ele marcate) și vă asigurăm că nu veți regreta nici măcar o singură clipă dintre cele petrecute pe acest teritoriu

real, dar care, la tot pasul, pare de basm.

Ne aflăm deci la poalele masivului și, pregătiți din toate punctele de vedere pentru această temerară aventură, pornim la drum, hotărîți ca orice ar fi să fie să nu ne dăm bătuți, să-l străbatem în întregime, să urcăm pînă pe cele mai înalte piscuri ale lui.

La început, drumul nu-i prea greu, poteca șerpuiește domol prin pădurile bătrîne, tăcute și maiestuoase. Totuși ne oprim deseori. Ca să admirăm minunățiile ce ne înconjoară și pe care cu greu le mai putem descoperi prin alte locuri: fagii și molizii seculari, brazii albi și roșii și, ici-colo, pîlcuri de tisă, cel mai falnic arbore al munților noștri. Deodată, un fulger maroniu țîșnenște dintre ramurile unui copac și dispare în deșișul pădurii. N-am avut timp să-l vedem prea bine, dar știm despre ce-i vorba: e rîsul, „tigrul" codrilor noștri, care se simte aici, în Piatra Craiului, „la el acasă". Cum la fel se simt veverițele care zburdă printre ramuri, și marele urs brun și fratele lui mult mai mic, ursul furnicar (o raritate), și căpriorul și capra roșie, și cerbul și porcul mistreț, și cocoșul și găinușa de munte, sălbăticiuni pe care n-avem șansa să le vedem deoarece la apropierea noastră dispar din vreme, precaute, în hățișuri. În luminișuri însă, în covorul des și gros al ierburilor, florile parcă ne așteaptă și ne lasă să le admirăm în voie. Sînt atît de numeroase și de necunoscute pentru noi, încît nu ne mai putem desprinde privirile de pe ele: clopoței de dimensiuni uriașe și-n toate nuanțele de mov, omagi, nu-mă-uita, ciuboțica cucului, mărțișorul, viorelele smălțuiesc aceste poienițe cu petalele lor, creînd covoare de o policromie neînchipuit de bogată și de originală.

Ne continuăm drumul, cu încă unul sau două popasuri, pentru a ne umple, precauți, bidoanele individuale cu apă din unda rece a unor izvoare pe care le-ntîlnim în cale. Apoi, mai departe! Și dintr-o dată pădurile de la poalele Pietrei Craiului ramîn în urmă, în spatele nostru. Am ajuns la 1 600—1 700 de metri altitudine. Am ieșit din umbra și răcoarea codrilor seculari și ne aflăm în fața unui peisaj aproape lunar. Sub ochii noștri apare, de data aceasta privită de foarte aproape, acea imensă cortină albă — îngrămădire de stînci calcaroase printre care avem impresia că nu mai există drumuri spre înălțimile masivului. Și totuși ne putem strecura printre ele! Urcăm, încet și din greu și cu mult mai dese popasuri. Și din cauza oboselii, dar mai ales curioși și uimiți de ceea ce vedem în jurul nostru. În partea stîngă, un perete amețitor de înalt țîșnește aproape vertical pînă la nori. Ici-colo, pe „balcoanele" ce ies din el, suspendate peste hăuri, pîlcuri de mesteceni și de plopi de munte, cu frunzele veșnic tremurătoare în curenții de înălțimi niciodată potoliți, dau culoare și viață peisajului arid. În partea dreaptă, pe unde ne căutam cărarea, abruptul e mai dulce, dar atît de accidentat!... Grohotișuri imense, semețe „cetăți" naturale, arcade maiestuoase, avene adînci (un fel de puțuri verticale sapate în calcar de către apă), guri de misterioase grote și de peșteri, rîpe și prăpăstii amețitoare ne ațin calea sau le putem admira de la distanță. Și poate că, după un timp petrecut în acest peisaj inedit, am fi tentați să credem că am ajuns — cine știe cum și cînd — pe Lună. Dar vegetația din jurul nostru, surprinzător de bogată și la această altitudine, ne convinge în fiecare clipă că ne aflăm încă pe planeta noastră. Locul falnicilor arbori ai pădurilor a fost luat aici de uriașe brîie de molidiș și jnepeniș, iar mai sus, de afin și de ienupăr, arboret montan care, împreună cu iarba, năpădește peste tot locurile dintre stîncile albe. Și-n țesătura acestor brîie, care adună în ele toate nuanțele de verde, din nou flori. Altele decît cele întîlnite în poienile de la poale, dar tot numeroase, și atît de colorate și de gingașe!... Linarița, măcrișul, firuța, macul galben, mușcata, ochii șoricelului, mirodelele fac din această zonă a muntelui o adevărată

RAIULUI-

Documentar

Piatra Craiului e constituită din trei sectoare distincte: PIATRA MICĂ; partea cea mai înaltă (cu vîrful La Om, de 2 238 m), PIATRA CRAIULUI MARE, lungă de circa 10 km, e punctată de alte cîteva semețe piscuri alpine — Turnu (1 923 m), Țimbalul Mare (2 177 m), Grindul (2 229 m); CREASTA PIETRICICA (lungă de 8,5 km, cea mai sălbatică și mai puțin umblată zonă a masivului, atinge cele mai mari altitudini prin vîrfurile La Arsură (1 853 m) și Pietricica (1 764 m).

- Aici cele mai multe dintre numeroasele elemente geologice, de floră și de faună sînt declarate monumente ale naturii. Unele peșteri (a Dîmbovicioarei, a Urșilor, a Stanciului) și chei (cele ale Dîmbovicioarei și Brusturetului), capra neagră, cocoșul de munte, acvila, ursul-furnicar, tisa, garofița Pietrei Craiului, gențiana, rododendronul, floarea de colț și altele, considerate ca rarități, se bucură de statutul de monumente ale naturii. Pentru a apăra și a conserva acest adevărat tezaur, oamenii de știință și gospodarii au declarat Piatra Craiului, în cea mai mare parte a ei, ca rezervație naturală, aria acesteia întinzîndu-se pe mai bine de 1 250 ha.
- Numeroși pionieri-expediționari organizează expediții în Piatra Craiului, urmărind, deopotrivă, atît realizarea unor performanțe turistice cît și studierea și ocrotirea formațiunilor geologice, a faunei și a florei. Între aceștia s-a distins în mod deosebit echipajul „ALPIN“, de la Școala nr. 115 din București,care, pentru expediția lui deosebit de reușită, desfășurată cu cițiva ani în urmă în Bucegi și-n Piatra Craiului (unde, între altele, a escaladat cele mai înalte vîrfuri și a studiat masivul din toate punctele de vedere), a fost distins cu trofeul „CUTEZĂTORII“.

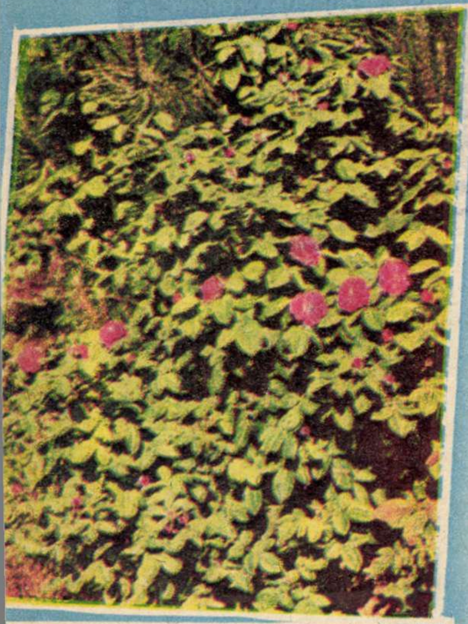

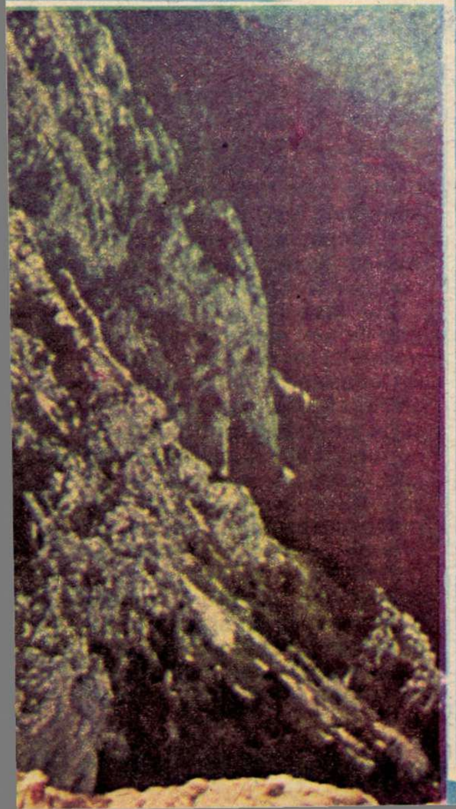

grădină botanică. Între ele însă, cea care face podoaba floristică a Pietrei Craiului și-i dă, în parte, renumele, este rarisima garofiță care, crescînd numai în zona acestui masiv, și-a luat numele de la el.

Deodată rămînem pironiți locului, fără să îndrăznim să scoatem un cuvînt, ba chiar ținîndu-ne și respirația. La cîteva sute de metri în fața noastră, pe crestele unor stînci, au apărut cîteva capre negre. Siluete de culoarea tușului întunecat, precis conturate pe azuriul cerului, cum stau nemișcate, privind atente spre vale, par niște mîndre și delicate statui crescute parcă acolo din roca albă. Dar e destul ca cineva să se miște alături, să desprindă o pietricică ce se rostogolește la vale, pentru ca în clipa următoare sperioasele vietăți să dispară de sub ochii noștri ca suflate de vînt. Doar cele cîteva acvile ce se rotesc maiestuoase și imperturbabile peste înălțimile crestelor și peste adîncul hăurilor mai însuflețesc peisajul încremenit care ne înconjoară.

Vegetația s-a împuținat simțitor. Doar smocuri de iarbă măruntă, crescută printre stînci. Și exemplare tot mai rare de argințică, de mușcate numite „ciocul berzei“, de gențiane sau ghințuri albastre, de garofițe pitice, de merișor și altele. Între acestea, iată însă cîteva floricele ciudate. Sînt mici și cenușii, cu petalele parcă de argint prăfuit. Ne dăm repede seama că avem în față renumitele flori de colț. Le privim fără să le atingem și ne continuăm drumul. Dar iar ne oprim brusc. La cîțiva metri în fața noastră, pe partea expusă la soare a unei stînci, o viperă „face plajă“. Se mișă puțin, o clipă-două pare să ezite dacă să se deranjeze sau nu, apoi se hotărăște și se scurge repede de pe stîncă, dispărînd printre sfărîmăturile de piatră.

Urcușul a devenit deosebit de greu. Pe alocuri panta e aproape verticală și ca să putem înainta căutăm tot mai des curbele de nivel și recurgem și la ajutorul mîinilor cu care ne ținem de stînci. Și tot mai des, deși cu zgîrcenie, recurgem și la bidonașele individuale în care apa se-mpuținează neașteptat de repede.

Încă un pas, și încă unul, și iată, am ajuns sus, pe creastă Sîntem pe unul dintre numeroasele vîrfuri ale masivului, la peste 2 000 de metri altitudine. De-aici, din vecinătatea norilor, Piatra Craiului ni se dezvăluie în toată măreția ei impunătoare. Întins pe mai bine de 20 de kilometri pe direcția nord-est, sud-vest, masivul pare a fi trupul unui uriaș animal preistoric venit și adormit aici din timpuri imemoriale. Iar noi, ființe mici, neînsemnate în comparație cu el, dar îndrăznețe, care am cutezat să urcăm pe una dintre cele mai înalte ieșituri ale coloanei lui vertebrale, așteptăm parcă să-l simțim cum se trezește și se mișcă sub tălpile noastre. Dar nu se întîmplă nimic și putem admira, netulburați, întreaga lui panoramă, peisajul de-o rară frumusețe în sălbăticia lui primară. Pădurile și versanții abrupți, numeroasele vîrfuri ce se succed unul după altul țîșnind spre cer, prăpăstiile adînci și marile chei ce par ciudate porți tăiate în trupul muntelui, panglicile argintii ale tumultuoaselor ape ce curg înspumate spre vale sînt doar cîteva dintre numeroasele elemente ale imensului și originalului tablou natural pe care îl avem în fața ochilor și de a cărui priveliște nu ne putem sătura oricît l-am privit.

Retezatul este patria lacurilor glaciare; Făgărașul — cunună a crestelor alpine ale României; Bucegii, cu marile lor abrupturi — un vast stadion al alpiniștilor. Piatra Craiului este suma tuturor acestor elemente și caracteristici. Și-n plus, masivul în care, într-un spațiu relativ restrîns, se adună mai toate bogățiile și frumusețile risipite prin ceilalți munți ai noștri. Iată de ce ea oferă bucurii de neuitat și satisfacții dintre cele mai mari atît turiștilor obișnuiți, cît și oamenilor de știință și alpiniștilor de performanță.

Masiv muntos unic în lanțul Carpaților românești, adevărat tezaur de valori, Piatra Craiului se cere cunoscută dar, în același timp, și ocrotită de către noi, cei de azi, pentru a-i păstra neștirbită peste timp strălucirea de adevărată diademă a munților noștri, pe care s-o poată vedea și admira și generațiile viitoare.

CONSTANTIN DIACONU

semafor Cutezătorii

ACCIDENTUL putea fi evitat!

În loc să-și pregătească tezele exclusiv acasă și la școală, Adrian Mălăieru, de la Școala nr. 9, Otopeni, a avut neplăcerea de a le pregăti și pe patul... Spitalului de urgență. A ajuns aici în urma unui accident de circulație. În ce fel?

Adrian ar fi putut să se accidenteze circulînd așa cu bicicleta! Troleibuzul și cele două turisme din imagine au frînat, din fericire, la timp.

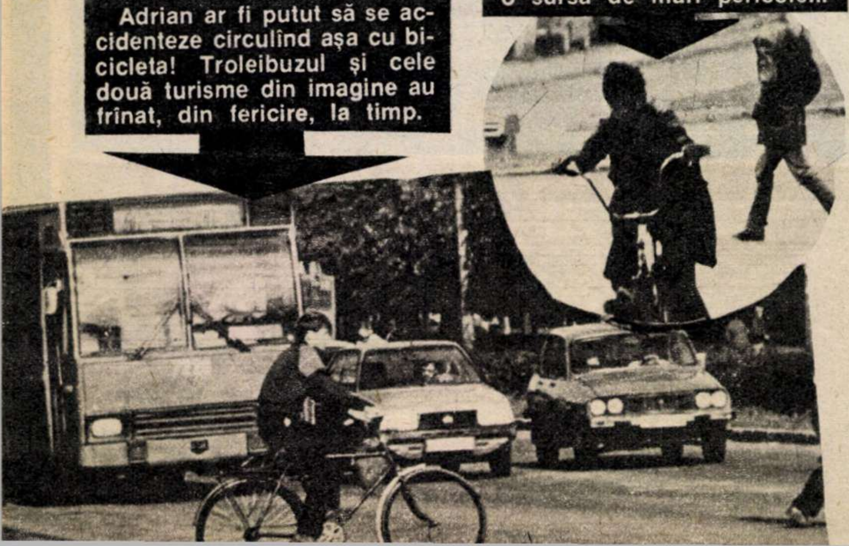

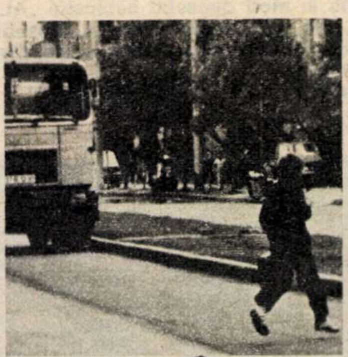

Dar și grăbitul care taie pe neașteptate calea unui vehicul de mare tonaj putea foarte bine să-i țină companie la „Urgență“ lui Adrian!

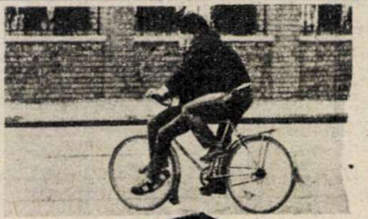

Biciclistul și „pasagerul“ de pe cadru riscă enorm! În multe cazuri, un astfel de „duo“ ajunge să-și continue conversația într-o sală de pansamente gipsate.

În ultima vreme, s-a răspîndit periculosul și nereglementarul obicei de a circula cu bicicleta pe contrasens. E o sursă de mari pericole...

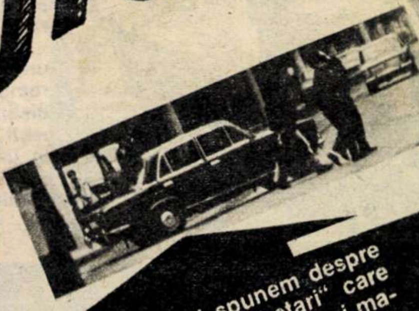

Ce să mai spunem despre acești „trei mușchetari“ care au provocat la „duel“ trei mașini deodată?! De data asta au avut noroc, dar data viitoare!?

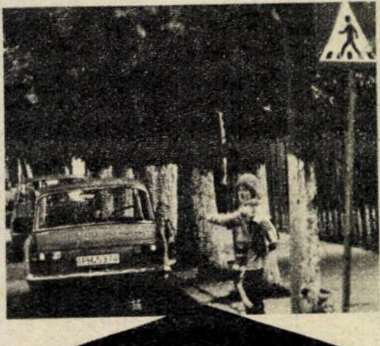

Adrian ar fi putut evita lesne accidentul dacă proceda ca școlărița din acest instantaneu, mai mică, dar mai înțeleaptă decît el. Fata se pregătește să traverseze, corect, pe la semnul „trecere de pietoni“. Și, ca o măsură de prevedere suplimentară, nu dă buzna, ci își face cunoscută intenția printr-un gest adresat șoferilor.

Iată un biciclist care știe cum să se asigure și să semnalizeze cînd face un viraj...

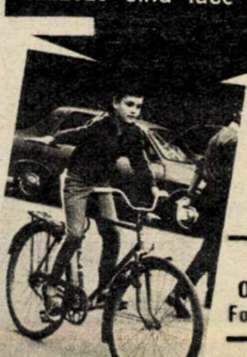

Anchetă de
OVIDIU ZOTTA
Foto: M. NIEDL

Doi amici cu capul în lună și la figurat, și la propriu. Și-au găsit să se distreze tocmai cu un semn de circulație, abatere gravă de la regulile privind securitatea rutieră. În plus, se află într-un loc foarte contraindicat pentru joacă. La cîțiva pași se găsește indicatorul „drum cu prioritate“, deci șoferii accelerează convinși că nimic neprevăzut nu le poate apărea în cale...

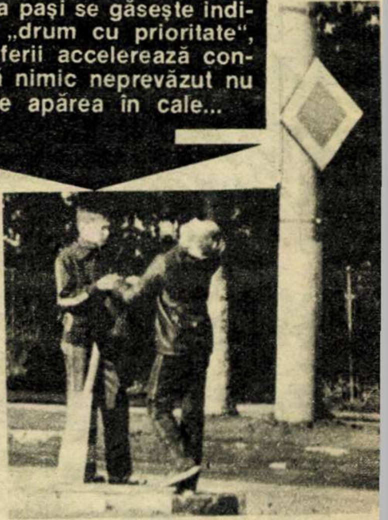

Cum s-a accidentat totuși, Adrian? N-am făcut o „reconstituire“, ajunge propria-i relatare: a vrut să traverseze țîșnind prin fața unui tractor staționat, însă o mașină tocmai depășea acest tractor... Adrian a recunoscut că s-a comportat cum nu trebuie.

Voi însă în care din fotografiile de mai sus vă recunoașteți? Ar fi foarte bine să le examinați împreună, în clasă, să discutați despre ele și să ne scrieți și nouă la ce concluzii ați ajuns, adăugind alte aspecte cunoscute de voi. Dacă aveți posibilitatea, puteți ilustra scrisorile cu fotografii realizate de voi. În curînd vom publica o nouă pagină de „aventuri“ rutiere și am dori să colaborați la alcătuirea ei. De acord? Dar, pînă atunci, cel mai important este să circulați corect!

Campion la... informatică !

La sfîrșitul lunii mai, la Sofia, capitala Republicii Populare Bulgaria, specialiști din mai multe țări s-au întîlnit în cadrul unei Conferințe internaționale avînd ca temă „Copiii în era informaticii". Și pentru că era vorba de copii, profesorii i-au adus pe unii dintre elevii lor, tocmai pentru a demonstra că era informaticii a și început.

Au participat la concurs 7 echipe din 6 țări: Bulgaria (cu două echipe); U.R.S.S., Cehoslovacia, Polonia, România, R.F.Germania, Ungaria, iar echipa României (cea mai tînără dintre toate, „înarmată" cu calculatoare HC românești) a obținut un frumos loc II, după R.F.G., pe locul trei clasîndu-se echipa Bulgariei. La individual, premiul special a fost cucerit de Răzvan Jigorea, România.

Iată componența acestei echipe de premianți în informatică: **Răzvan Jigorea** *(Șc. nr. 5,* **Arad,** *membru al cercului de informatică al C.P.Ș.P. și Centrului teritorial de calcul din localitate),* **Răzvan Petrescu** *și* **Sebastian Slătineanu** *(de la C.P.Ș.P.,* **Iași)** *și* **Răzvan Dumitrescu** *(Palatul pionierilor și șoimilor patriei din* **București).**

Eforturile Consiliului Național al Organizației Pionierilor, ale profesorilor-instructori de la Institutul Politehnic - București (prof. dr. A. Petrescu, dr. N. Țăpuș, dr. Moisa Trandafir) și Institutului de tehnică de calcul și informatică, ale pionierilor informaticieni au fost deci încununate de succes, copiii români ocupînd, în acest început de eră a informaticii, un loc de frunte.

INTERVIUL NOSTRU

cu deținătorul celui mai prestigios premiu la întîlnirea internațională a copiilor informaticieni de la Sofia

Reporter: — Felicitîndu-te călduros pentru succesul deosebit repurtat de curînd, te rugăm să oferi cititorilor noștri cîteva amănunte despre cum s-au derulat lucrurile.

Răzvan Jigorea: — Pentru mine, ca unul dintre cei mai mici participanți, totul a fost nou și neașteptat.

Rep.: — Totul, în afară de... calculator!

R.J.: — Da. M-am bucurat văzînd că încă din prima zi a sosirii noastre la Sofia am avut prilejul să-mi instalez calculatorul în sala în care urma să se țină concursul. Chiar de atunci am și început sa exersez.

Rep.: — Cum ți s-a părut concursul?

R.J.: — Dificil. Am făcut parte din grupa în care intrau elevi pînă la 16 ani, iar eu am numai 12. Cred că celor mai mari le-a fost mai ușor. Deși...

Rep.: — Deși... le-ai luat-o tuturor înainte! Te așteptai?

R.J.: — Nu puteam să mă gîndesc la așa ceva. Se aflau acolo 400 de specialiști din 44 de țări. Aflasem că juriul este format din informaticieni de renume, iar despre colegii din celelalte țări, nu mă îndoiam că sînt și ei bine pregătiti.

Rep.: — Cum s-a desfășurat concursul?

R.J.: — Ne-au fost acordate patru ore pentru rezolvarea problemelor date. Nimeni nu a stat în aceeași sală cu un coechipier. Deci, nici un fel de colaborare nu era posibilă.

Rep.: — A fost vreuna dintre probleme care ți-a plăcut mai mult?

R.J.: — Da, aceea în care a trebuit să conducem un roboțel — pe drumul cel mai scurt, într-un laborator ca un labirint — care trebuia să culeagă, cu foarte multă precauție, fără să se atingă de nimic, o mulțime de containere „radioactive". Erau, bineînțeles, niște desene „compuse" de calculator și redate pe ecran.

Rep.: — Cînd ai aflat că ai soluționat, în modul cel mai corect, toate problemele, obținînd și premiul special al juriului?

R.J.: — A doua zi după susținerea probelor. Într-o sală foarte mare, în care se aflau toți cei veniți la Conferința internațională, la festivitatea de premiere, am fost primul chemat la masa prezidiului. Eram atît de uimit și emoționat, încît cei din jur m-au împins, pur și simplu, de la spate. „N-auzi, tu ești cel strigat!" mi se spunea. Am primit diploma, felicitările și deodată m-am trezit înconjurat de o mulțime de microfoane și reflectoare, de reporteri care îmi puneau o mulțime de întrebări.

Rep.: — După părerea ta, Răzvane, ce crezi că a contribuit cel mai mult la realizarea performanței tale de acum?

R.J.: — Faptul că, după ce am învățat să folosesc calculatorul, am început să lucrez mult singur. Și nu mă necăjesc niciodată cînd ceva dă greș. Învăț din aceste nereușite. Reiau de zeci și zeci de ori cîte un program. Mă pasionează să le creez chiar eu.

Rep.: — Acum, de pildă, la ce lucrezi?

R.J.: — La un program de animație, un joc, în care eroi sînt niște cai simpatici și inteligenți. Dar, bineînțeles, mă pregătesc intens să închei anul școlar, ca și în anii anteriori, numai cu medii de 10.

ELENA MĂNESCU

? Ați întrebat? Vă răspundem! !

• „Mă numesc LUCIAN ȘERBAN, sînt elev la Școala nr. 5 din BACĂU și aș dori să aflu prin intermediul acestei rubrici cîteva date despre erupțiile vulcanice de pe Terra". Același interes îl manifestă și NICOLETA HOFMAN, de la Școala nr. 34 din IAȘI.

În lume sînt peste 600 de vulcani activi, dintre care 350 se găsesc în „cercul de foc" al Pacificului, iar aproape 100 în Islanda. Este greu însă să se precizeze care este cel mai activ, deoarece, datorită unor frămîntări produse în scoarța terestră ei devin deodată cu o „activitate crescută", cum este vulcanul „Alaid", din arhipelagul insulelor Kurile (U.R.S.S.), înalt de 3 300 metri, care la erupția din 27 aprilie 1981 a aruncat o coloană neagră de cenușă ce s-a ridicat pînă la 10 kilometri înălțime. „Asan-Yama", din Japonia, numai în opt ani a avut 2 000 erupții de diferite intensități. În Salvador (America Centrală) „Izalco" aruncă la fiecare 8—10 minute o coloană de fum înaltă de 3 000 metri. În insulele Lipari (Italia), vulcanul „Stromboli" își menține activitatea de 2 000 ani, ultima erupție puternică avînd loc în 1968. Specialiștii consideră însă că „Aso-Asan" și „Sacurajima", în Japonia, ultimul cu 100 de explozii anual, și vulcanul „Mayon", din insulele filipineze, înalt de 2 420 metri, ce erupe puternic din 5 în 5 ani (în 1984 norii de cenușă au atins 15 000 metri altitudine) sînt cei mai activi de pe glob. Dar nu trebuie uitat nici vulcanul „St. Helens", din imaginea alăturată, aflat în S.U.A., care în 1980 a erupt și a aruncat în aer un „dop" cu un diametru de 300 metri, gros de 40 metri și o masă de materii ce cîntărea trei milioane tone; activitatea sa, destul de puternică, va mai dura încă zeci de ani, conform vulcanologilor.

• „Cum se hrănește liliacul?", vrea să știe FLORIN POPESCU din TÎRGU-MUREȘ.

Liliacul, acest minuscul mamifer insectivor, poate să zboare cu mare rapiditate în întuneric fără să se izbească de obstacole, reușind să-și prindă prada cu mare dexteritate. El poate să localizeze o insectă, cu toată lipsa luminii, să-i calculeze parametrii zborului, să o urmărească și să o prindă într-o fracțiune de secundă.

S-a constatat că liliacul emite ultrasunete de înaltă frecvență, coardele sale vocale provocînd vibrații de înaltă frecvență, ajungînd pînă la 100 000 hertzi, depășind cu mult limita receptivității omului. Cînd stă pe loc, liliacul emite 5—10 asemenea semnale pe secundă, în zbor normal ajungînd la cîteva zeci, iar cînd reperează prada, zborul său devine agitat, emițînd cîteva sute de ultrasunete pe secundă. Într-o fracțiune de secundă decide atacarea vînatului și cu o manevră deosebită capturează prada; la fiecare cinci secunde este detectată și înghițită o insectă. După aceasta liliacul își începe din nou zborul său liniștit, însoțit de un sondaj continuu al spațiului, prin emisiuni ultrasonore mai puțin frecvente.

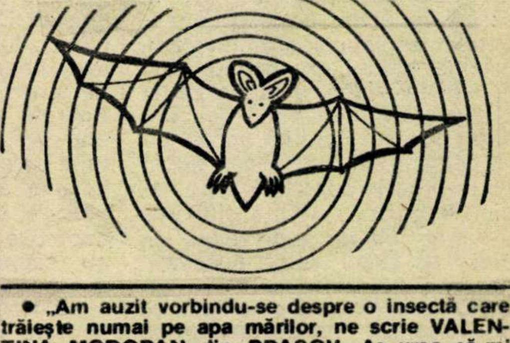

• „Am auzit vorbindu-se despre o insectă care trăiește numai pe apa mărilor, ne scrie VALENTINA MODORAN din BRAȘOV. Aș vrea să-mi spuneți cum se cheamă și să aflu detalii despre modul ei de viață".

. Planeta noastră este populată de peste 800 000 specii de insecte, a căror greutate totală depășește de aproape 12 ori pe aceea a oamenilor de pe Pămînt. Dintre toate aceste insecte numai una singură s-a adaptat vieții marine, numită „halabata", care trăiește „solitară" pe imensitatea oceanelor. Este un mic „patinator", ce alunecă pe valuri cu viteza de 2—3 kilometri pe oră. Navigatorii au întîlnit-o la sute de kilometri depărtare de cel mai apropiat pămînt. Insecta nu poate zbura, deoarece nu are aripi, iar marea îi asigură hrana, ce se compune din mici meduze și plancton, pe care le prinde cu picioarele din față în timp ce cu cele patru picioare posterioare își menține echilibrul pe valuri.

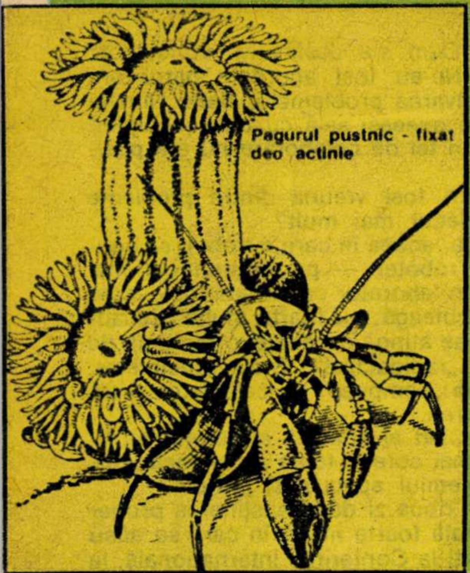

Pagurul pustnic - fixat deo actinie

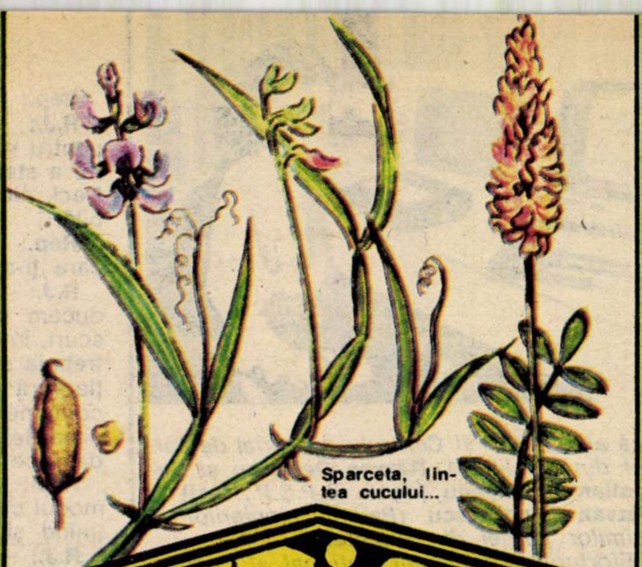

Sparceta, lintea cucului...

SIMBIOZA

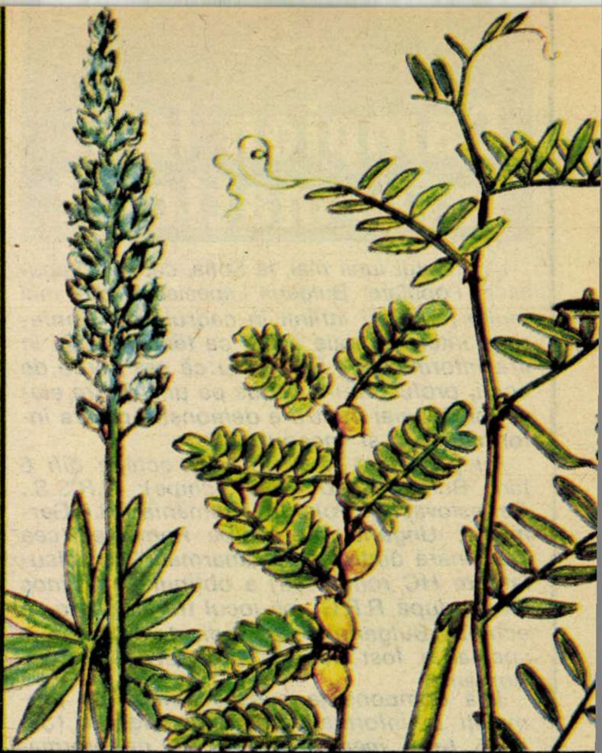

...borceagul, năutul, lupinul — cîteva plante leguminoase care trăiesc în simbioză cu bacteriile fixatoare de azot.

Enciclopedie „Cutezătorii”

Este un adevăr valabil nu numai pentru oameni, ci și pentru plante și animale, că puterea crește cu atît mai mult cu cît se dovedește mai strînsă și mai armonioasă colaborarea. Cînd relațiile de colaborare se stabilesc între doi reprezentanți ai unor specii vegetale sau animale diferite și durează de-a lungul întregii vieți este vorba de simbioză (symbiosis — conviețuire). Conviețuirea poate fi reciproc utilă sau poate oferi avantaje numai unuia dintre parteneri.

Un exemplu clasic de simbioză mutuală (reciproc avantajoasă) este cel oferit de licheni. În cazul lor, o algă verde sau albastră (Chlorella, Nostoc etc.) se asociază cu o ciupercă microscopică, alcătuind, practic, un nou organism. Ciuperca aprovizionează alga cu apă și săruri minerale, protejînd-o împotriva uscăciunii, și primește în schimb hidrați de carbon, deci substanțe organice preparate în procesul de fotosinteză de către algă. Tocmai datorită conviețuirii celor două organisme, lichenii pot trăi în condiții în care fiecare în parte — algă și ciupercă — n-ar putea supraviețui. Ei cresc pe stînci, soluri nisipoase etc.

Nu rare sînt cazurile în care conviețuiesc într-ajutorîndu-se plante superioare și ciuperci, formînd ceea ce se numește o micoriză. Filamentele miceliului ciupercii îmbracă, asemenea unei huse, vîrfurile rădăcinilor plantei sau pătrund chiar în interiorul lor, strecurîndu-se printre celulele acestora. Fenomenul este foarte răspîndit în rîndul diferitelor plante agricole, cum ar fi, de exemplu, grîul, și al speciilor lemnoase: pin, gorun, stejar, mesteacăn, influențîndu-se favorabil creșterea și dezvoltarea. Ciuperca absoarbe apa și substanțele minerale din sol, pe care le cedează celulelor ce alcătuiesc rădăcinile. Nu este exclusă nici posibilitatea ca ea să transforme anumiți compuși organici cu molecule complicate (humusul) în substanțe mai simple, ușor asimilabile de către plante sau chiar să „fabrice“ vitamine și hormoni care stimulează creșterea. Pînă în momentul de față nu se cunosc toate avantajele pe care le are ciuperca de pe urma „serviciilor“ oferite. Probabil tot o anumită cantitate de hidrați de carbon, produși de frunzele plantelor, din care o parte ajung în rădăcinile lor.

Atît ciuperca, indiferent de grupul sistematic din care face parte, cît și alga, grîul, pinul, mesteacănul etc. aparțin regnului vegetal. Dar conviețuirea este posibilă și între o plantă și un animal! Dovadă — simbioza trifoiului, lupinului, năutului, soiei, în general a leguminoaselor cu bacteriile care fixează azotul. Apărută cîndva, în îndepărtata eră mezozoică, această conviețuire se extinde, din cauza insuficienței azotului în sol. Spre deosebire de plantele superioare, bacteriile din grupul Rhizobium au capacitatea de a absorbi acest element direct din atmosferă și de a-l introduce în sol, în niște umflături apărute, datorită lor, pe rădăcinile plantelor leguminoase. Experiențele au demonstrat că, datorită acestei simbioze, în sol se acumulează între 100 și 300 kg de azot pe fiecare hectar de teren cultivat cu asemenea plante. Nu mai puțin important este faptul că microorganismele fixatoare de azot sintetizează substanțe care stimulează dezvoltarea plantei-gazdă. După toate aparențele, simbioza bacterii-plante leguminoase este unilateral „avantajoasă“; microorganismele dau mult și primesc puțin.

De același fel sînt și formele originale de simbioză ale unor alge verzi unicelulare (Zoochlorella) cu animale uni sau pluricelulare. S-au descoperit zoochlorelele în protoplasma unor amoebe sau radiolari. Animalul protejează alga de acțiunea factorilor externi, o aprovizionează cu dioxid de carbon și azot, iar alga îi furnizează hidrați de carbon (amidon) și oxigen.

Se cunosc și insecte care conviețuiesc cu o ciupercă. Insecta gazdă oferă adăpost, iar ciuperca ia parte la descompunerea prin fermentare a zaharurilor ce ajung în corpul ei.

Iată și cîteva exemple de simbioză între două animale. Pagurul pustnic (un crustaceu ce trăiește în cochilii de melc goale) conviețuiește cu actinia Adamsia palliata. Aceasta, lipsită de posibilitatea de a se deplasa singură, se prinde cu ventuza de cochilia în care trăiește melcul, mijlocul ei de transport. Drept „răsplată“, îl apără pe acesta de dușmani, pe care îi alungă cu tentaculele sale. Că simbioza este avantajoasă pentru ambii parteneri o dovedește următorul instinct apărut în cursul evoluției crustaceului: atunci cînd, crescînd, el se mută într-o cochilie mai mare, desprinde cu cleștele actinia de pe vechea cochilie și o mută pe cea nouă.

Minusculul peștișor Amphiprion conviețuiește și el tot cu o actinie: peștișorul ascuns printre tentaculele actiniei este bine apărat de dușmani, contribuind, la rîndul său, la o mai intensă circulație a apei proaspete, ceea ce înlesnește respirația gazdei. Furnicile și păduchii de frunză conviețuiesc, de asemenea: primele asigură protecția împotriva dușmanilor, ceilalți le răsplătesc cu... picături de dulceață.

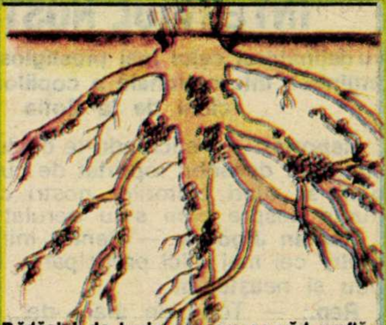

Rădăcini de lupin pe care se văd umflături datorate acelorași bacterii fixatoare de azot.

În unele cazuri, legătura dintre cele două organisme aflate în simbioză este atît de strînsă încît ele nu mai pot exista unul fără celălalt. Așa se întîmplă cu o anumită specie de termite tropicale și „locatarii“ din... intestinele lor — animale din grupul flagelatelor. Termitele se hrănesc cu țesuturi lemnoase, deși nu dispun de fermentul necesar digerării lor, sarcina revenind în întregime partenerului flagelat, care posedă un asemenea ferment. Ceea ce rezultă în urma prelucrării lemnului servește ca hrană ambilor indivizi. La fel stau lucrurile și în cazul simbiozei unui vierme (convoluta) cu o algă care, din punct de vedere fiziologic, este parte a organismului viermelui, dar nici ea nu mai poate exista în afara corpului acestuia.

În toate cazurile este vorba de o formă de relații apărute în cursul dezvoltării istorice a organismelor, avantajoase speciilor în cauză. În procesul selecției naturale, au supraviețuit cele care au dispus de o posibilitate în plus de a-și procura hrană și apă, de a se apăra de dușmani. Grupurilor și speciilor amintite o asemenea posibilitate le-a oferit simbioza.

VIORICA PODINĂ
biolog

Maluri

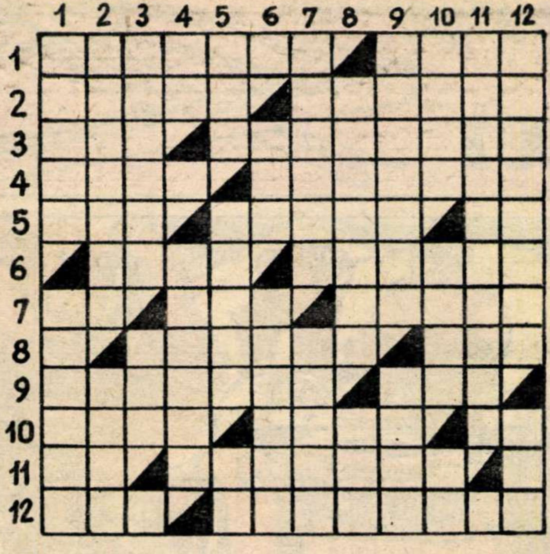

ORIZONTAL: 1) Pe malul mării! Loc amenajat pentru acostarea vaselor. 2) Pe malurile acestui lac din Bărăgan se fac tratamente cu nămol. Culoarea celor care au fost pe plajă. 3) Poezie de Mihai Eminescu, din care cităm: „Și eu trec de-a lung de maluri..." (neart.). Malul mării. 4) Vechi locuitor de pe țărmul Mării Egee. Lac la țărmul mării. 5) Țesătură fină de mătase sau bumbac. Prisosit. La mal. 6) Duc barca la și de la mal. A trage la mal! 7) Dînșii. Rîu din Brazilia. Metodă de analiză a sucului gastric. 8) Are maluri jur-împrejur. Ceas. 9) Colibe pescărești de pe malul apelor. Vrea (arh.). 10) Adesea opus. Mioriță. Tuns! 11) Unsoare pentru cei de pe plajă! Construcția în care se asamblează farul propriu-zis (pl.). 12) Temă nerespectată! Scos la liman (fig.).

VERTICAL: 1) La chei (sing.). Una din perlele litoralului nostru. 2) Țărmuri. De-a lungul litoralului. 3) E luată în balon! Și încă o dată! 4) Iridiu. Mal erodat de ape. 5) Fular. Pictor român, autorul tabloului „Tînără fată la țărmul mării". Ulmeanu Radu. 6) Refren popular. Imaginea ei este nespus de frumoasă privită de pe malul mării (pl.). 7) Pasiunea pescuitului. Plantă agățătoare. 8) „Mai am un singur dor", pe versuri de Mihai Eminescu. La începutul lui iulie! 9) „Bărci în port" se intitulează una din pînzele sale. Anotimpul în care malul mării atrage zeci de mii de vilegiaturiști (pl.). 10) Pictor clasic român, autorul tabloului „Pe malul lacului Herăstrău". Tîrg. Miros specific. 11) Datorită mîlului depus pe maluri de revărsările acestui fluviu, Egiptul era considerat un dar al acestuia. Țărm pe vîrf de munte! (mit.). 12) Diftong. Pe malul mării. Malu Surpat din „Mitrea Cocor" de Mihail Sadoveanu.

Vargyaș Ștefan,
Școala nr. 21, Brașov

Jocuri

ȘTAFETĂ

Participanții se împart în două sau mai multe echipe și se așază în flanc în poziția șezînd.

La semnalul de începere a jocului, primul jucător, care deține ștafeta (o minge), se culcă pe spate și întinde brațele cu mingea peste cap, predînd mingea celui din spate, care se apleacă înainte ca să ajungă.

De la bun început jucătorii sînt aranjați în așa fel încît distanța dintre ei să permită transmiterea mingii din mînă în mînă, următorul culcîndu-se cu talpa picioarelor la vîrful degetelor mîinilor celui din fața sa.

Cînd mingea e primită de ultimul jucător, acesta se culcă pe spate cu brațele întinse, se ridică apoi și, aplecîndu-se înainte, predă mingea celui din fața sa, care așteaptă în poziția culcat cu mîinile întinse în spate. Deci la revenirea mingii, jucătorii se ridică pe rînd pînă la cel care a început jocul.

Cîștigă flancul care a terminat mai repede.

ÎN VACANȚA MARE — ACASĂ, LA MUNTE, LA MARE — UN PRIETEN NEDESPĂRȚIT: REVISTA „CUTEZĂTORII"!

După cum știți, revista noastră, în lunile iulie și august, va avea apariții lunare, în numere speciale de vacanță.

Într-un singur număr special de 44 de pagini, patru numere obișnuite!

NU UITAȚI: 24 IUNIE este ultima zi în care vă mai puteți abona la revistele voastre pe timpul vacanței de vară.

ȘAH

Albul mută și dă mat în 3 mutări. Soluția acestei probleme este apreciată de campionul mondial Garri Kasparov drept „Fantastică!" și mai departe: „Dacă sînteți capabil să rezolvați o astfel de problemă atunci puteți găsi și în partida practică continuări nestandardizate".

După cum se vede, pe tabla de șah e un haos incredibil. Regele alb pare să fie în primejdie, negrul amenințînd să transforme pionul „f".

Dăm mai jos și diagrama întrucît adeseori figurile, din cauza tiparului, apar confuze:

alb — Rf1, Ta5, Tf6, Nb5, Ng7, Cb6, Ce4, pioni b4, d2;

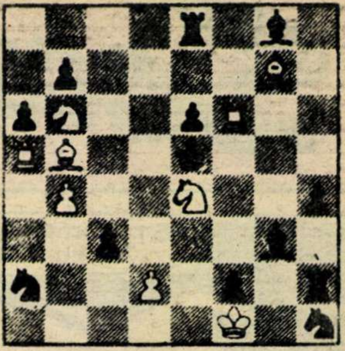

negru — Re5, Te8, Th2, Ng8, Ng3, Ch1, Ca2, pioni: a6, b7, c3, e6, f2, h4.

Soluția în numărul următor.

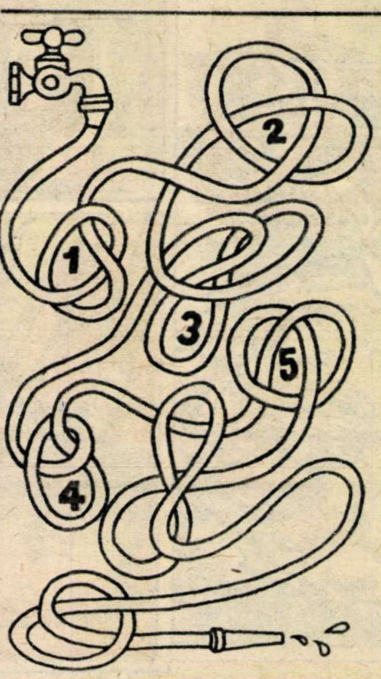

CÎTE NODURI ARE FURTUNUL?

FIZICĂ

(Biverb: 10, 8)

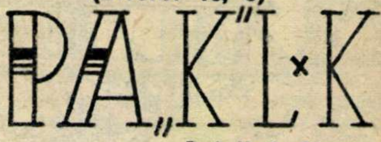

Prof. Vasile Știuliuc,
Rădăuți — Suceava

TICUȚĂ CEL UITUC

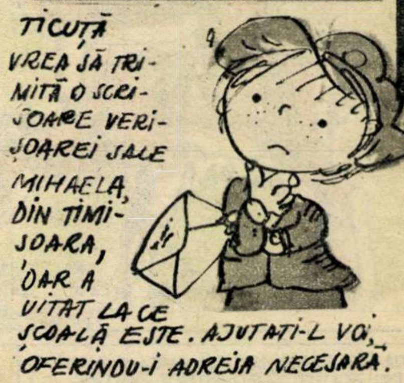

TICUȚĂ VREA SĂ TRIMITĂ O SCRISOARE VERIȘOAREI SALE MIHAELA, DIN TIMIȘOARA, DAR A UITAT LA CE ȘCOALĂ ESTE. AJUTAȚI-L VOI, OFERINDU-I ADRESA NECESARĂ.

RĂSPUNSUL LA JOCURILE DIN NUMĂRUL TRECUT:

ȘAH

1. Tf3!!, după care, la orice răspuns posibil al negrului (N:f3, T:f3, Cd3, Tg4, Tg6, Tg7, Ta4, Ta3, Dh4, Dh6, Dh7, De1,) nu se apără matul dacă deplasăm calul alb din c5 pe oricare din cîmpurile la care are acces).

MATEMATICĂ:
Soluție: ECUAȚII UȘOARE
E-cu-a-t-ii-u-ș-o-are

CALCULUL MISTERIOS:
722 + 575 = 1 298
— : +
614 + 32 = 646
108 x 18 = 1 944

CIREȘE: 1) Amare. Nume. 2) Livadă, Tii. 3) Eriu. Coace. 4) Cea. Prun. 5) Sate. Ea. AA, 6) Osc. Tort. 7) Nar. Li. Lh. 8) Dm. Gl. Boim. 9) Ramonoliva. 10) Insecte. Ei.

Foto: M. NIEDL

Bilanț rodnic la sfîrșit de an școlar.

Ce v-a plăcut din acest număr?
Ce mai doriți să publicăm?

CUTEZĂTORII 24 Redacția revistelor pentru copii — București

REDACTOR ȘEF: **ION IONAȘCU**
SECRETAR RESPONSABIL DE REDACȚIE: **OVIDIU ZOTTA**

Responsabil de număr: C. DIACONU. Prezentarea artistică: IOAN DONCA
Prezentarea tehnică IOAN MIHĂESCU
Redacția: Piața Scînteii nr. 1, București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA, Editura „Scînteia" TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" – Sector export-import presă P.O.Box 12-201, telex 10376 prsh București, Calea Griviței nr. 64-66.

Materialele nepublicate nu se înapoiază. **Index 41836 12 pagini 1,50 lei**

Secretul TABLOULUI

Scenariu: SANDU ALEXANDRU
Desene: PUIU MANU

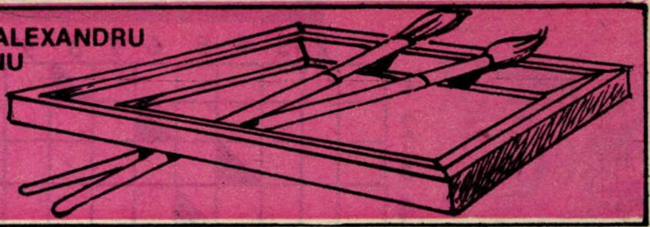

4

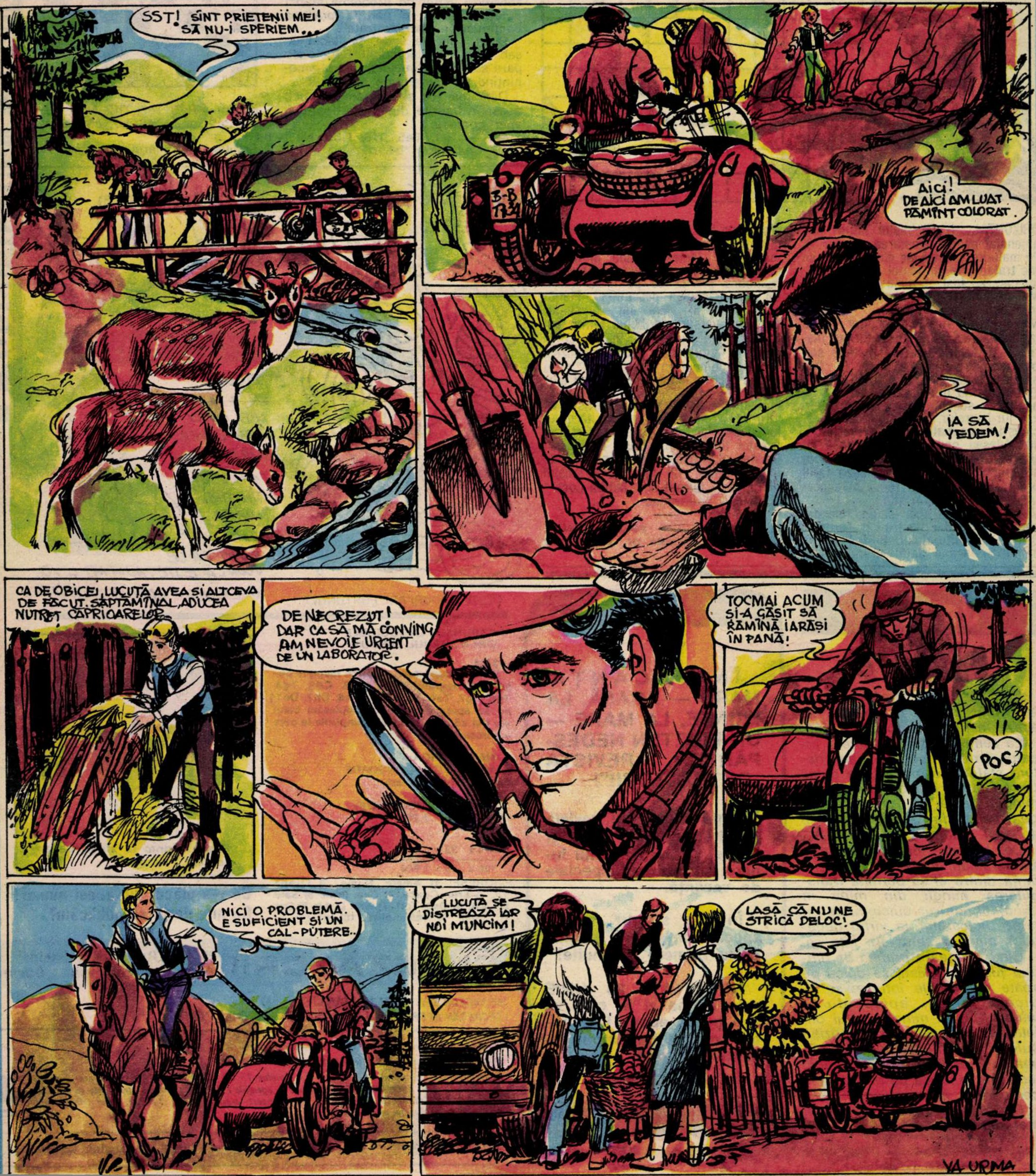
SST! SÎNT PRIETENII MEI! SĂ NU-I SPERIEM...
AICI! DE AICI AM LUAT PĂMÎNT COLORAT.
B-B 73-21
IA SĂ VEDEM!
CA DE OBICEI, LUCUȚĂ AVEA ȘI ALTCEVA DE FĂCUT. SĂPTĂMÎNAL, ADUCEA NUTREȚ CĂPRIOARELOR...
DE NECREZUT! DAR CA SĂ MĂ CONVING AM NEVOIE URGENT DE UN LABORATOR.
TOCMAI ACUM S-A GĂSIT SĂ RĂMÎNĂ IARĂȘI ÎN PANĂ!
POC
NICI O PROBLEMĂ. E SUFICIENT ȘI UN CAL-PUTERE...
LUCUȚĂ SE DISTREAZĂ IAR NOI MUNCIM!
LASĂ CĂ NU NE STRICĂ DELOC!
VA URMA

Milioanele de copii ai țării întîmpină

ZIUA PIONIERILOR

cu bucuria îndeplinirii exemplare

a tuturor îndatoririlor pionierești.

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

25

JOI, 25 IUNIE 1987,
ANUL XXI (NR. 1 028)

CADRAN POLITIC

TRĂIASCĂ PARTIDUL COMUNIST ROMÂN
ÎN FRUNTE CU SECRETARUL SĂU GENERAL,
TOVARĂŞUL NICOLAE CEAUŞESCU !

În atmosfera de puternică angajare patriotică a întregului nostru popor în înfăptuirea sarcinilor ce revin tuturor colectivelor de oameni ai muncii privind dezvoltarea multilaterală a patriei, Plenara lărgită a Consiliului Naţional al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii şi Gospodăririi Apelor a dezbătut probleme de mare însemnătate cu privire la înfăptuirea planului pe acest an din agricultură, industria alimentară şi celelalte sectoare, realizarea neabătută a obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului în domeniul agriculturii, ramură de bază a economiei noastre naţionale.

În cadrul plenarei, totodată, s-a aniversat împlinirea a 25 de ani de la încheierea cooperativizării agriculturii, operă de importanţă istorică a partidului nostru, care a marcat aşezarea agriculturii pe baze noi, socialiste, încheierea procesului de făurire a socialismului în România şi trecerea la etapa de consolidare a socialismului în patria noastră.

Un moment cu adînci rezonanţe în inimile şi conştiinţa milioanelor de lucrători ai ogoarelor, a tuturor oamenilor muncii din ţara noastră, a întregului nostru popor l-a constituit conferirea, prin Hotărîre decret a Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român şi a Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a Medaliei jubiliare „25 de ani de la încheierea cooperativizării agriculturii în Republica Socialistă România" tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România. Aceasta reprezintă expresia celor mai calde sentimente de aleasă preţuire şi adîncă recunoştinţă pe care oamenii muncii din agricultură, întreaga noastră naţiune socialistă le nutresc faţă de conducătorul nostru iubit, primul „Erou al Noii Revoluţii Agrare", pentru contribuţia sa hotărîtoare, teoretică şi practică, adusă la realizarea cooperativizării agriculturii, la făurirea unei agriculturi intensive, moderne, de mare productivitate, pentru rolul fundamental în elaborarea liniilor directoare ale politicii partidului şi statului nostru de dezvoltare economico-socială a României, în edificarea patriei socialiste.

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu, în cuvîntarea rostită în cadrul plenarei, aducînd un cald omagiu ţărănimii noastre muncitoare care, în procesul amplelor transformări revoluţionare a urmat cu încredere şi abnegaţie partidul, arăta: „Pe ei dorim să-i cinstim, ei sînt aceia care au realizat cooperativizarea, care asigură ridicarea agriculturii noastre pe noi culmi, înfăptuirea noii revoluţii agrare! Cinstim întreaga ţărănime, pe toţi lucrătorii din agricultură – şi muncitori, şi tehnicieni, şi ingineri, din toate sectoarele de activitate!"

Referindu-se la sarcinile de viitor ale agriculturii, la faptul că ne aflăm într-o etapă nouă, în care revoluţia nu numai că nu s-a încheiat, dar pune noi cerinţe, secretarul general al partidului a subliniat că în procesul complex privind înfăptuirea noii revoluţii agrare, mai presus de orice, este nevoie să se lucreze într-un spirit revoluţionar nou, să se acţioneze cu hotărîre pentru promovarea cuceririlor ştiinţei în toate domeniile de activitate.

Sub preşedinţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu, săptămîna trecută a avut loc Plenara Consiliului Naţional al Frontului Democraţiei şi Unităţii Socialiste, care a dezbătut probleme legate de felul cum s-au realizat sarcinile economice în primul semestru al acestui an şi măsurile în vederea îndeplinirii în cele mai bune condiţii a planului pe anul 1987 şi pe întregul cincinal, precum şi programul de măsuri pentru pregătirea şi desfăşurarea alegerilor de deputaţi în consiliile populare municipale, ale sectoarelor municipiului Bucureşti, orăşeneşti şi comunale ce vor avea loc la 15 noiembrie a.c.

S-a relevat că Frontul Democraţiei şi Unităţii Socialiste, organizaţiile componente au acţionat şi acţionează consecvent pentru mobilizarea tuturor oamenilor muncii la îndeplinirea în cele mai bune condiţii a prevederilor de plan, înfăţişîndu-se rezultatele din primele luni ale anului, acţiunile şi iniţiativele îndreptate spre promovarea fermă a cuceririlor revoluţiei tehnico-ştiinţifice, în vederea creşterii productivităţii muncii, a nivelului calitativ al produselor, ridicării substanţiale a eficienţei în întreaga activitate economică.

Analizînd felul în care au fost înfăptuite propunerile formulate de oamenii muncii în campania electorală pentru alegerile de deputaţi din martie 1985, participanţii la înaltul forum al democraţiei noastre muncitoreşti, revoluţionare au evidenţiat că, pe baza hotărîrilor Congresului al XIII-lea al partidului, a orientărilor şi indicaţiilor tovarăşului Nicolae Ceauşescu, majoritatea dintre acestea şi-au găsit rezolvarea în procesul general de dezvoltare economico-socială a ţării din această perioadă.

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu, în cuvîntarea rostită la încheierea plenarei, a adresat tuturor oamenilor muncii înflăcăratul îndemn de a acţiona cu înaltă răspundere, în calitatea lor de proprietari, producători şi beneficiari, de adevăraţi stăpîni ai avuţiei naţionale pentru realizarea obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului privind dezvoltarea intensivă a economiei naţionale, ridicarea calităţii muncii şi vieţii, aşezarea la baza întregii activităţi a celor mai noi cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii în toate domeniile, înfăptuirea noii revoluţii agrare şi, pe această bază, trecerea la un nou stadiu de dezvoltare a ţării noastre, sporirea continuă a nivelului de trai material şi spiritual al poporului, întărirea forţei materiale şi spirituale a patriei, a independenţei şi suveranităţii României.

Participanţii la Plenara lărgită a Consiliului Naţional al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii şi Gospodăririi Apelor şi la Plenara Consiliului Naţional al Frontului Democraţiei şi Unităţii Socialiste, asemenea întregului nostru popor, au adus un fierbinte omagiu tovarăşului Nicolae Ceauşescu, patriot şi revoluţionar înflăcărat, cel mai iubit fiu al naţiunii noastre socialiste, conducătorul înţelept al partidului şi statului nostru, tovarăşei Elena Ceauşescu, eminent om politic, savant de largă recunoaştere internaţională.

Hotărîrea tuturor oamenilor muncii de a întîmpina cu cele mai bune rezultate Conferinţa Naţională a partidului, de a îndeplini exemplar sarcinile ce le revin în acest an şi pe întregul cincinal, abnegaţia şi dăruirea revoluţionară cu care comuniştii, întregul nostru popor urmează neabătut Partidul Comunist Român, reprezintă expresia elocventă a adeziunii fierbinţi a tuturor cetăţenilor patriei faţă de politica internă şi externă a partidului şi statului nostru, al cărei ideal suprem îl reprezintă ridicarea patriei noastre pe cele mai înalte culmi de progres şi civilizaţie socialistă.

ZIUA PIONIERILOR, 1987

Potrivit unei frumoase tradiţii, odată cu încheierea anului şcolar, milioanele de copii ai ţării sărbătoresc Ziua pionierilor. Cu toţii trăiesc această zi cu bucuria şi mîndria datoriei împlinite, pentru că şi în acest an şcolar au aşezat la temelia pregătirii lor pentru muncă, pentru viaţă, pentru viitor, noi şi noi cunoştinţe teoretice şi practice. În cununa de bucurii a acestei frumoase sărbători, ei aşază cu dragoste împlinirile la învăţătură şi muncă, în activităţile politico-ideologice, cultural-artistice şi sportive, pe care le-au obţinut pe parcursul unui întreg an şcolar.

Purtînd în inimi strălucitul exemplu de muncă şi viaţă al celui mai iubit fiu al naţiunii noastre, tovarăşul **Nicolae Ceauşescu**, secretar general al partidului, pionierii şi şcolarii ţării şi-au mobilizat energiile pentru a se pregăti cît mai temeinic pentru viitor, înscriind în cataloage numai note bune şi foarte bune. Cu întregul elan al vîrstei lor minunate, ei au răspuns cu cinste prezent la numeroase acţiuni menite să contribuie la înflorirea patriei socialiste, muncind cu dăruire în ateliere sau la strînsul bogăţiei ogoarelor, grădinilor şi livezilor, înfrumuseţîndu-şi şcolile şi localităţile sau plantînd pădurile de mîine ale ţării. Între împlinirile cu care se mîndresc de Ziua pionierilor şi la sfîrşitul de an şcolar ei aşază, de asemenea, numeroasele activităţi pionereşti dedicate cunoaşterii istoriei patriei şi partidului, a măreţelor împliniri din anii glorioşi ai Epocii Nicolae Ceauşescu. În rodnicul lor bilanţ, ei mai înscriu rezultatele obţinute în amplele acţiuni de educaţie patriotică ale Organizaţiei Pionierilor — „Tot înainte!“ şi „Patrie română, ţară de eroi“, succesele lor în marele Festival naţional al muncii şi creaţiei „Cîntarea României“, în competiţia sportivă „Daciada“, precum şi acţiunile prin care îşi exprimă dorinţa de pace, dorinţa ca toţi copiii planetei albastre să trăiască într-o lume fără arme şi fără războaie.

Prin faptele lor de muncă, copiii patriei aduc, cu prilejul Zilei pionierilor şi a încheierii anului şcolar, un fierbinte prinos de dragoste şi recunoştinţă tovarăşului **Nicolae Ceauşescu,** secretar general al partidului, tovarăşei **Elena Ceauşescu,** pentru părinteasca grijă pe care le-o poartă, pentru minunatele condiţii de muncă şi învăţătură create tinerelor generaţii ale patriei.

Educaţia patriotică, revoluţionară a copiilor, pregătirea lor temeinică şi multilaterală pentru viitor au stat permanent în atenţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu, în întreaga perioadă care a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului. Bucurîndu-se de preţioasele îndrumări ale secretarului general al partidului, Organizaţia Pionierilor — organizaţie revoluţionară de masă a copiilor din România — şi-a perfecţionat continuu activitatea. Au fost luate măsuri pentru adîncirea democraţiei pionereşti, a crescut rolul pionierilor în iniţierea şi desfăşurarea propriei activităţi, iar extinderea activităţilor tehnico-aplicative ale pionierilor a dus la o şi mai mare apropiere a acestora de munca productivă.

Văzînd în copii viitorul însuşi al naţiunii noastre socialiste, tovarăşul **Nicolae Ceauşescu,** tovarăşa **Elena Ceauşescu** se preocupă, cu statornică grijă, pentru crearea tuturor condiţiilor materiale şi spirituale în vederea unei pregătiri temeinice şi multilaterale, a afirmării tuturor talentelor şi aptitudinilor copiilor încă de la vîrste fragede.

Părinteştile îndemnuri adresate de secretarul general al partidului tinerelor generaţii ale ţării, de a învăţa şi a munci cu dăruire, de a se pregăti multilateral pentru a deveni constructori de nădejde ai societăţii socialiste şi comuniste din patria noastră, de a-şi îmbogăţi permanent orizontul cunoaşterii cu cele mai noi cuceriri ale ştiinţei, sînt transpuse în viaţă prin activităţile de zi cu zi ale tuturor copiilor oraşelor şi satelor patriei noastre.

„Învăţaţi şi munciţi, munciţi şi învăţaţi, însuşindu-vă continuu cele mai noi cunoştinţe profesionale, tehnice, ştiinţifice şi cea mai inaintată concepţie revoluţionară despre lume şi viaţă! Învăţaţi şi creşteţi ca revoluţionari, acţionaţi intotdeauna in spiritul tradiţiilor revolutionare ale organizaţiei tineretului comunist, ale partidului nostru! Serviţi intotdeauna cauza poporului, a libertăţii şi independenţei sale, cauza socialismului şi comunismului in patria noastră!“ Această înflăcărată şi mobilizatoare chemare, adresată de către tovarăşul Nicolae Ceauşescu tinerei generaţii, cu prilejul aniversării a 65 de ani de la crearea Uniunii Tineretului Comunist şi a 30 de ani de la înfiinţarea Uniunii Asociaţiilor Studenţilor Comunişti din România, vibrează puternic şi în conştiinţa milioanelor de pionieri şi şcolari. Cu inimile pline de dragoste şi recunoştinţă, la ora rodnicului bilanţ de Ziua pionierilor, ei se angajează cu hotărîre să acţioneze întotdeauna ca tineri revoluţionari, să se pregătească astfel încît prin faptele lor să se situeze la înălţimea cerinţelor timpului nostru eroic, să servească întotdeauna cauza partidului, pentru înălţarea patriei scumpe pe culmi tot mai înalte de progres şi civilizaţie.

Conferinţa Naţională a partidului, eveniment cu profunde semnificaţii în viaţa comuniştilor, a întregului nostru popor, este întîmpinată de toţi purtătorii cravatelor roşii cu tricolor prin noi şi noi fapte de muncă prin care aduc un fierbinte omagiu Partidului Comunist Român, secretarului său general, fapte ce dovedesc că pregătirea pentru viaţă în cultul muncii, în spirit revoluţionar, constituie pentru pionieri cea mai înaltă preocupare.

Rodnic bilanț de Ziua pionierilor

TRADIȚIA SUCCESELOR!

În vitrina cu trofee a unității **Școlii nr.3** din **Suceava** se așază mereu alte și alte prețioase medalii, cupe, diplome. Aceasta pentru că cei peste 2 000 de pionieri au frumoasa și lăudabila ambiție de a fi mereu printre primii în oricare dintre competițiile în care s-ar angaja. Ambiția lor este dublată întotdeauna de o muncă stăruitoare. Așa se face că, în fiecare an, din școala lor, numeroși pasionați de matematică, de literatură, de chimie, de istorie, de biologie pășesc pe treapta cea mai înaltă a podiumului învingătorilor în concursurile pe materii.

In unitate este sarbătoare! Toți cei 22 de victorioși care au reprezentat școala, județul s-au întors acasă. Fiecare are de povestit nenumărate impresii. Pe diplomele multora dintre ei stă scris „Premiul I", „Premiul II", „Premiul special", „Mențiune". Sînt felicitați cu toții, iar portretele lor apar de îndată la „Semaforul" unității. În dreptul **Anei Maria Buhu** stă scris: „Premiul I pe țară la limba și literatură română"; la **Ingrid Rusu** se precizează: „Premiul special pe țară — la chimie"; sub portretul lui **Adrian Zegrea,** cuiva i-a venit ideea să scrie unul dintre exercițiile la matematică pe care băiatul l-a rezolvat perfect, amintindu-se și faptul că acesta a obținut un merituos premiu III.

SATUL DE VACANȚĂ

***D**oar un fir de apă repede, curgînd în mici cascade prin pădurea deasă și un trenuleț forestier urcînd o dată pe zi par să anime pitorescul peisaj montan din vecinătatea Vișeului de Sus. Și totuși, în acest loc, răsună de cîțiva ani „concertul" vacanțelor petrecute de copiii acestui orășel maramureșean. Fiindcă lor le aparține descoperirea acestui minunat colțișor de natură unde au înălțat mai întîi o cabană, iar apoi trei căsuțe. Așa a apărut aici* **Satul de vacanță al Casei pionierilor și șoimilor patriei din Vișeu de Sus — Maramureș.**

Aflat tocmai la cota 1 000, el avea nevoie de o sursă proprie de energie electrică. Dar cum s-o realizezi? „Simplu!" – au spus colegii de la cercul de prelucrare a lemnului care și pregătiseră un ingenios proiect: „Construim o microhidrocentrală"! Și iată că în preajma sătucului s-a deschis un adevărat șantier hidroenergetic. Au venit să dea o mînă de ajutor pionierii din toate cercurile. Astfel s-a construit barajul, s-a săpat lacul de acumulare, canalul de aducțiune al firului de apă Ursoaia, care avea să pună în funcțiune paletele unei mici turbine – 2,5 kw. Concomitent cu șantierul hidroenergetic s-a deschis aici și un... șantier plastic. Colegii de la cercul de pictură au ținut să adauge un plus de frumusețe cabanei, decorîndu-i pereții exteriori cu o mare frescă de inspirație istorică. Așadar, tehnica și arta și-au dat fructuos mîna aici, la cota 1 000. O veste de ultimă oră ne-a parvenit din satul de vacanță de la Valea Babei: acum se lucrează intens la amenajarea unei noi săli de mese și a bazei sportive.

UN IZVOR AL PASIUNII ÎN MUNCĂ: TEHNICA

La concursul republican de informatică de la Voineasa, din acest an, s-a evidențiat un puternic „lot" timișorean: Carmen Ciclovan, din clasa a V-a, de la Școala nr. 18, Timișoara, care a obținut locul I, Ciprian Brînzei, din clasa a VI-a, de la Școala nr. 22, și Sorin Pantea, din clasa a VII-a, de la Școala nr. 10, care au obținut locul II. În felul acesta, prietenii noștri informaticieni din Timișoara au debutat, în acest an, cu succese care-i îndemnau să aspire la noi performanțe.

I-am reîntîlnit în acest final de an școlar pe ambițioșii informaticieni și înzestrații matematicieni din Timișoara, ca autori de-acum ai unor noi lucrări de specialitate, interesante și utile. Programul la care a lucrat Carmen, în ultimele luni, este finisat. E un program pentru autoinstruire și informatică pe calculator. Ciprian a realizat un program documentar pentru o gestiune de date. Sorin și-a continuat dialogul preferat cu calculatorul, în domeniul șahului. Tot în cadrul cercului lor se evidențiază Matekovits Emöke, din clasa a VII-a, de la Liceul de matematică-fizică nr. 2, care a realizat tot în acest an lucrarea „Aplicabilitatea microcalculatorului personal, în cadrul orelor de matematică". Secretul succeselor lor consecvente? O muncă perseverentă la cerc și bineînțeles dragostea lor de învățătură, care se oglindește în frumoasele medii cu care încheie actualul an școlar.

TELEGRAMA ADRESATA TOVARĂŞULUI NICOLAE CEAUŞESCU

secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România

Mult iubite şi stimate
tovarăşe Nicolae Ceauşescu,

În numele milioanelor de pionieri şi şoimi ai patriei, al tuturor copiilor României socialiste, noi, participanţii la Plenara Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor, vă adresăm, cu deosebit respect şi profundă admiraţie, le mai alese sentimente de binte dragoste şi neţărmurită noştinţă pe care tinerele re ale patriei le nutresc faţă umneavoastră, mult iubite şi timate tovarăşe Nicolae Ceauşescu, conducătorul iubit şi stimat al naţiunii noastre, erou între eroii neamului, ctitor înţelept şi vizionar al noului destin al României, mulţumindu-vă din adîncul inimilor pentru minunatele condiţii de viaţă, muncă şi învăţătură ce ne sînt asigurate, pentru atenţia şi grija părintească cu care vegheaţi permanent creşterea, educarea şi formarea noastră multilaterală, ca oameni înaintaţi, ca adevăraţi comunişti revoluţionari.

Purtătorii cravatelor roşii cu tricolor, toţi copiii patriei îşi îndreaptă, totodată, gîndurile, cu aleasă preţuire, dragoste, profund respect către tovarăşa academician doctor inginer Elena Ceauşescu, membru al Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, prim viceprim-ministru al guvernului, preşedintele Consiliului Naţional al Ştiinţei şi Învăţămîntului, militant de frunte al partidului şi statului nostru, eminent om politic şi de ştiinţă care îşi dedică viaţa cu neţărmurit patriotism revoluţionar şi înaltă competenţă dezvoltării ştiinţei, învăţămîntului şi culturii româneşti, înfloririi continue a patriei noastre socialiste.

Născuţi, crescuţi şi educaţi în anii cei mai frumoşi ai României socialiste, noi, toţi copiii patriei, ne angajăm în faţa Dumneavoastră, mult iubite şi stimate tovarăşe Nicolae Ceauşescu, părintele şi îndrumătorul cel mai apropiat al tinerei generaţii, să vă urmăm întotdeauna exemplul viu şi luminos, să răspundem neabătut, prin fapte, îndemnului de a învăţa şi munci cu dăruire şi pasiune, spre a ne forma în spirit comunist, patriotic, revoluţionar, să ne însuşim înaltele virtuţi ale poporului nostru, dragostea de patrie şi partid, cinstea, hărnicia, curajul, omenia, dorinţa de pace.

Ne exprimăm, şi cu acest prilej, mult stimate tovarăşe Nicolae Ceauşescu, profunda noastră recunoştinţă şi gratitudine pentru activitatea vastă, permanentă pe care o desfăşuraţi, cu deosebită răspundere şi profund umanism, pentru pace şi dezarmare, pentru colaborare şi securitate în lume, mîndri că sîntem fiii unui popor al cărui nume se bucură de cel mai înalt prestigiu pe toate meridianele planetei, că proeminenta Dumneavoastră personalitate reprezintă cea mai strălucită solie a idealurilor şi năzuinţelor de pace ale poporului român.

Exprimînd încă o dată vibrantul şi înălţătorul omagiu, sentimentele fierbinţi de dragoste, respect şi recunoştinţă ale pionierilor şi şoimilor patriei faţă de Dumneavoastră, mult iubite şi stimate tovarăşe Nicolae Ceauşescu, vă adresăm, cu toată căldura copilăriei noastre fericite, cele mai alese urări de sănătate şi putere de muncă, de noi şi mari succese în magistrala activitate pe care o desfăşuraţi pentru gloria şi fericirea întregului popor, pentru pacea şi viitorul luminos al scumpei noastre patrii, Republica Socialistă România.

PARTICIPANŢII LA PLENARA CONSILIULUI
NAŢIONAL AL ORGANIZAŢIEI PIONIERILOR

Plenara Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor

Sîmbătă, 13 iunie, a avut loc la Bucureşti Plenara Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor, care a analizat activitatea desfăşurată de organizaţiile de pionieri şi şoimi ai patriei pentru îmbunătăţirea continuă a muncii politico-organizatorice şi a vieţii de organizaţie, a activităţii de selecţionare şi pregătire a cadrelor care muncesc cu pionierii şi şoimii patriei, precum şi a activului pionieresc, în lumina hotărîrilor Congresului al XIII-lea al P.C.R., a orientărilor şi indicaţiilor tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România.

Dezbătînd cu exigenţă activitatea desfăşurată de consiliile şi comandamentele pionereşti, plenara a adoptat un program de măsuri prin care organizaţia pionierilor şi organizaţia şoimii patriei se angajează să acţioneze cu fermitate, sub conducerea organelor şi a organizaţiilor de partid, împreună cu toţi factorii de răspundere, pentru creşterea contribuţiei la educarea comunistă, revoluţionară, în spirit patriotic a celor mai tinere generaţii, prin perfecţionarea întregii vieţi de organizaţie, consolidarea politico-organizatorică a detaşamentelor şi unităţilor de pionieri, stimularea puternică a iniţiativei, autoconducerii şi democraţiei pionereşti, întărirea spiritului revoluţionar, a exigenţei şi răspunderii activului pionieresc şi a cadrelor care muncesc cu pionierii şi şoimii patriei.

Într-o atmosferă de puternic entuziasm şi angajare patriotică, participanţii la plenară au adresat o telegramă tovarăşului NICOLAE CEAUŞESCU, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România.

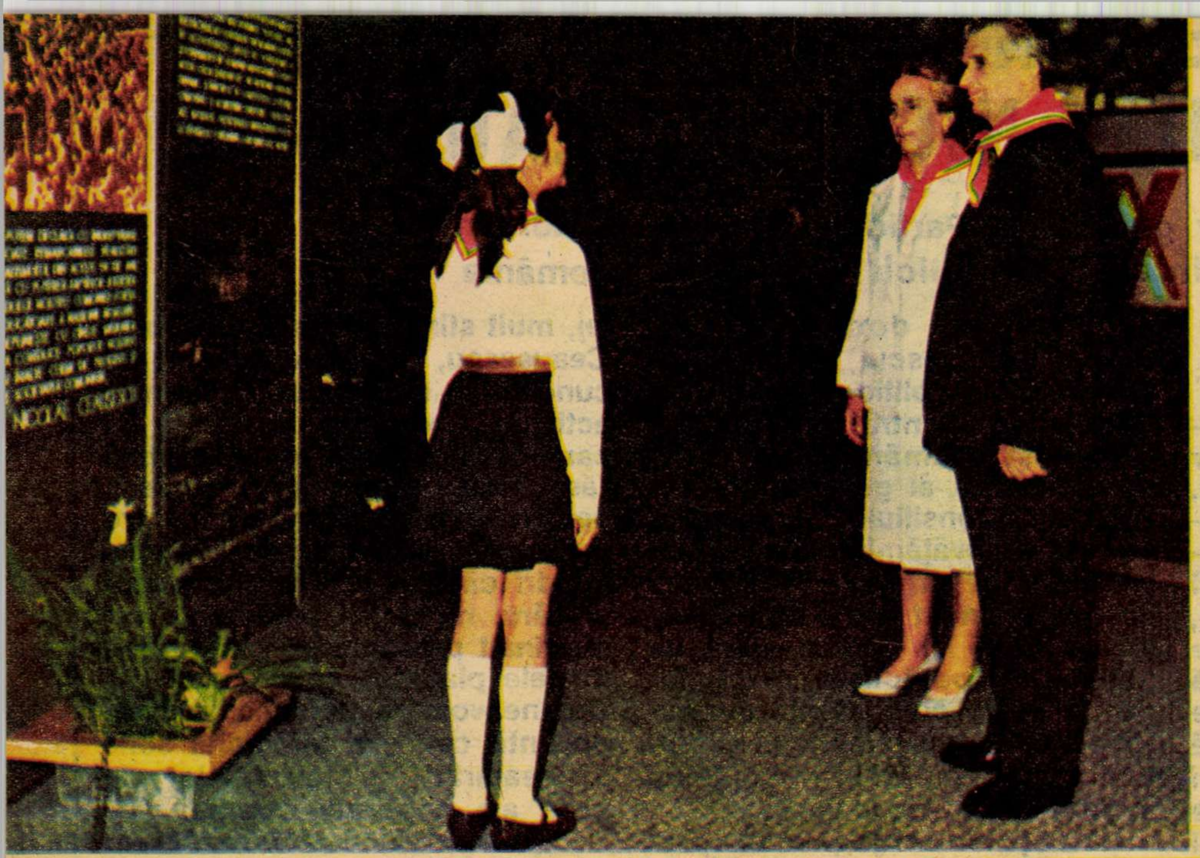

CONDUCĂTORUL

Un om minunat,
Erou al păcii:
Tovarăşul Nicolae Ceauşescu.
Falnic nume,
Stimat de întreaga lume,
Comunistul de înaltă
omenie
Care ne veghează viaţa
Pacea,
Bucuria.
Frumos înfloreşte-n
România
Viitorul
Spre care ne-ndeamnă
Conducătorul.

LAURA RADU
Comăneşti,
judeţul Bacau

MULŢUMIM DIN INIMĂ PARTIDULUI

ÎŢI MULŢUMIM, IUBIT PARTID

Partid iubit, îţi mulţumim,
Ne-ai învăţat ce-i omenia,
Cutezători şi demni să fim
În ţara noastră minunată, România,

Pentru că se-nalţă tot mai sus
tricolorul

Purtîndu-ne prin lume vrednicia
Îţi mulţumim partid, că viitorul
Ni-i comunismul construit în România.

MĂDĂLINA VARGA
Şcoala Prodăneşti, judeţul Sălaj

MARELUI EROU

Partidul este forţa ce ne-ndeamnă înainte,
Partidu-i şi cravata de harnic pionier,
Şi holda cea mănoasă sub soarele fierbinte,
Partidul este ţara, un mîndru şantier.

Partidul ni-i lumină şi iubitor părinte,
Îi mulţumim din inimi în cînt pionieresc,
Partidul ne îndeamnă mereu „Tot înainte!“
Spre comuniste zări care-nfloresc.

Ne este pildă vie conducătorul ţării,
Tovarăşului Nicolae Ceauşescu imn îi înălţăm,
Spre comunism povaţa, exemplul îi urmăm
Înconjurîndu-l cu aleasă dragoste, toţi pionierii.

LAVINIA MARIA MUNTEANU
Şcoala Nadeş, judeţul Mureş

OMAGIU LUMINOS

Tovarăşei Elena Ceauşescu
Cu toţii îi mulţumim fierbinte
Pentru grija cu care
ne-nconjoară
Să creştem mari în
românească ţară.

Cutezător ne-nvaţă ca ştiinţa
S-o folosim spre-al păcii viitor
Şi fericirea trainic să se-nalţe
Pe-al patriei meleag
Înfloritor.

STELIANA BUSUIOC
Miercurea Ciuc,
judeţul Harghita

TE VĂD ÎN TOT CE ESTE AZI

Te văd în tot ce înfloreşte azi,
În bucuria ce ni-i dată,
În anii mei de tineri brazi,
Crăiasă minunată.

În tot ce este azi te văd,
În rîuri, ramuri, creste
În lanurile de porumb
Crăiasă de poveste!

În tot ce am,
În tot ce sînt,
Te văd pe tine, ţară,
Tu, România mea de azi,
eternă primăvară!

DANA ANDREEA POPESCU
Şcoala nr. 128, Bucureşti

PATRIA

Te iubesc, ţară, cu gîndul
la urmaşi,
Prin faptele mele cinstesc
tricolorul,
Eu sînt pionier şi voi face
noi paşi
Prin care s-apropii de azi
viitorul.

Am gîndul bogat şi braţul
viteaz
Eu sînt pionierul României
senine,
Învăţ să fiu omul muncii de
azi.
Şi constructorul tău, ţară de
mîine.

CARMEN GEORGIEVICI
Reşiţa, judeţul Caraş-Severin

VĂ MULȚUMIM

În țara noastră, România,
Se-nalță doi stejari
frumoși,
Viteji de-a pururi,
luminoși,
Veghindu-ne copilăria.

Tovarăşe Nicolae Ceauşescu,
Tovarăşă Elena Ceauşescu,
Pentru seninul cer de
primăvară,
Pentru lumina din
această țară,
Pentru iubirea dumnea-
voastră
Care ne-nconjoară,
Pentru copilăria fără nori
Vă mulțumim, iubiți
conducători.

VIORICA NISTOR
Şcoala nr.2, Buhalnița,
județul Neamț

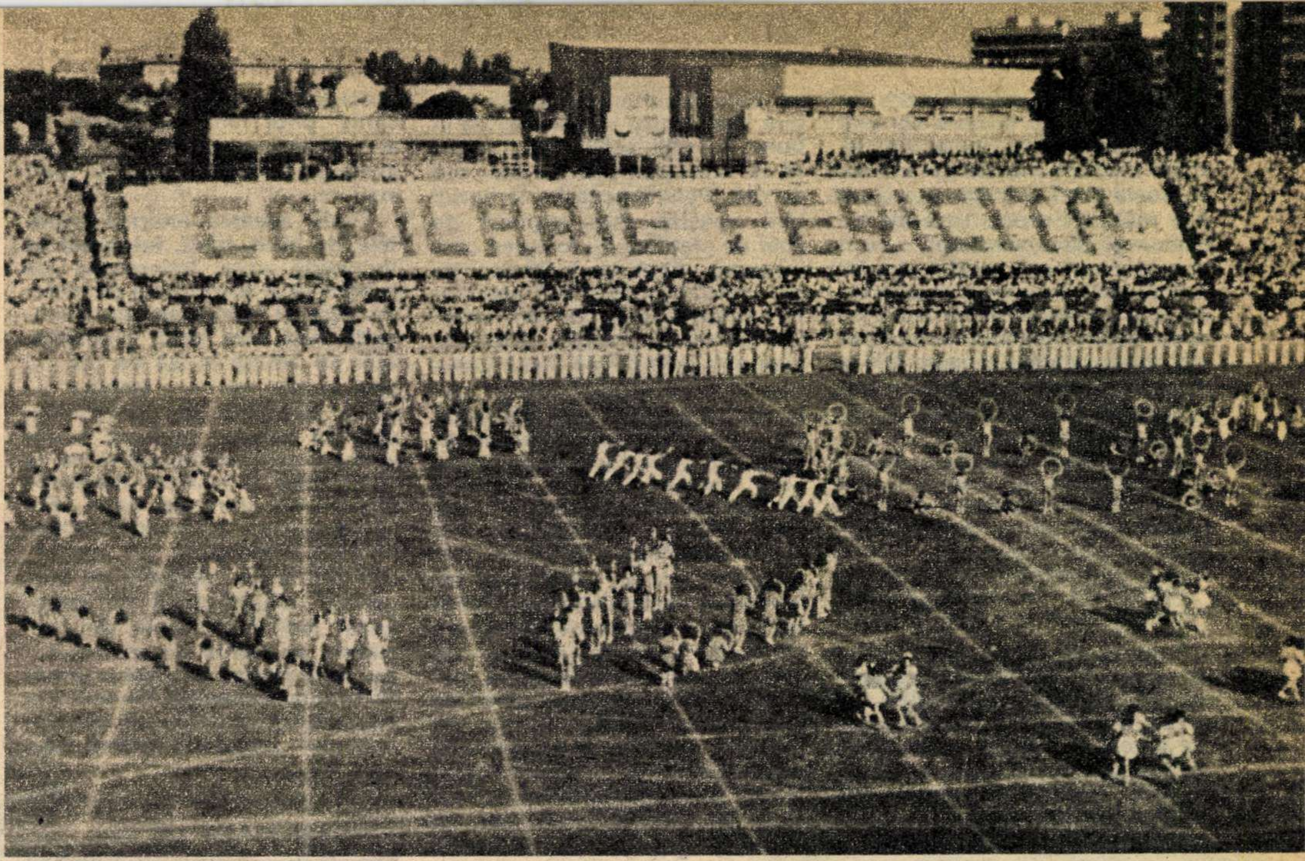

Aleasă zi de sărbătoare, Ziua pionierilor este luminosul nostru omagiu adus partidului, celui mai iubit fiu al poporului, marele Erou al păcii, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, tovarăşei Elena Ceauşescu — părinții şi ocrotitorii noştri. Fiecare an din viața noastră, a copiilor din România, este un răsărit de soare pe orizontul comunist al viitorului, orizont pe care se profilează încă de pe acum chipurile noastre de viitori constructori ai noii Românii.

Născuți în anii Epocii Nicolae Ceauşescu, noi, copiii, beneficiem de marea lumină a muncii, a cărții şi învățăturii, a minunatelor condiții de creştere şi educație, pregătindu-ne temeinic, multilateral pentru a deveni oameni de nădejde ai patriei de azi şi de mîine. Cu toții creştem şi devenim continuatorii muncii părinților noştri de la care învățăm şi preluăm cutezanța revoluționară.

Toți copiii României au înțeles să răspundă minunatelor condiții de viață şi învățătură prin încheierea anului şcolar cu rezultate bune şi foarte bune la învățătură, prin fapte de muncă şi cutezanță, prin hărnicie. Nouă ne cresc aripi din fiecare gînd, din fiecare vis. Zborul nostru luminos este expresia înflăcărată a dragostei față de partid, față de părinții noştri dragi şi prețuiți, față de secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, şi tovarăşa Elena Ceauşescu, ocrotitorii copilăriei noastre fericite. Privirea tovarăşului Nicolae Ceauşescu spre viitor, din marele şi eroicul prezent, este însăşi privirea noastră. Patria, limba română, tricolorul, eroismul vieții şi înaltul exemplu revoluționar al secretarului general al partidului sînt pentru noi pilde şi aripi larg deschise.

Învățînd şi muncind, fiind prezenți în întreprinderi sau pe ogoare, pe şantiere, învățăm ce înseamnă zborul. Ne întîlnim cu activişti şi muncitori lîngă şarje, la gura minelor, învățînd, cunoscînd cum se formează adevăratul chip nou al țării, al omului de azi şi de mîine, în pace şi independență, în rodnicie şi încredere.

Marele Festival național al muncii şi creației „Cîntarea României" a fost şi este pentru noi o vastă vatră de manifestare a posibilităților de care dispunem pentru a ne exprima virtuțile talentelor în toate domeniile, dragostea noastră față de patrie, față de partid, față de popor, față de viitorul comunist al României.

Milioanele de inimi luminoase sînt tot atîtea flori dăruite prin muncă, hărnicie, entuziasm şi romantism revoluționar partidului, patriei, părinților, viitorului, sînt tot atîtea milioane de flori dăruite secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, părintele copilăriei noastre fericite. Sîntem copiii Epocii de aur! Viitorul nostru este viu în prezentul nostru. Patria ne îmbrățişează cu lumina ei de azi şi de mîine.

Să descoperim împreună:

Meteo

LABORATOARELE TIMPULUI PROBABIL

Cum va fi vremea azi? — iată o întrebare la care cei mai mulţi dintre noi încercăm să aflăm răspuns înainte de a pleca la şcoală sau la serviciu şi, cu atît mai mult, la drum. Unii ies pe balcon şi dau „verdictul": „va fi timp frumos" sau „astăzi plouă". Alţii ascultă prognoza dată la radio sau urmăresc de cu seară pe micul ecran buletinul meteorologic. Pentru detalii formăm 059 la discul telefonului şi meteorobotul ne explică principalele fenomene atmosferice.

Ştirile aflate despre „timpul probabil" sînt rodul unei munci minuţioase desfăşurate de specialiştii Institutului de meteorologie şi hidrologie.

PIRAMIDA INFORMAŢIILOR

Înainte de toate, vrem să vă spunem că „buletinul meteorologic" ce apare cotidian în presă, la radio şi tv. este rezultatul a zeci şi sute de măsurători, făcute zi şi noapte, privind direcţia vîntului şi deplasarea norilor, curenţii de aer şi presiunea atmosferică. Sînt fenomene pe care omul nu le poate stăpîni, dar pentru a-şi desfăşura în bune condiţii activitatea trebuie să le cerceteze pas cu pas, oră de oră. Pentru aceasta, teritoriul ţării noastre este împînzit de sute de staţii meteorologice care măsoară, pînă la înălţimea de doi metri, de la sol, toţi parametrii atmosferici. Unele sînt instalate pe marile înălţimi montane, cum sînt cele de pe Vîrful Omul sau Muntele Ţarcu, altele „coboară" la şes, iar cele mai multe sînt situate în apropierea marilor localităţi. Ele formează baza unei imense piramide de unde vin neîncetat informaţii. Tot la baza acestei piramide se află staţiile aerologice din ţară, mai puţine la număr, care „văd" fenomenele meteorologice pînă la înălţimi de 15 000—16 000 metri. Urmează apoi informaţiile pe care le transmit cele cîteva sisteme de radar meteorologic, ale căror antene nu pierd deloc din „vizorul" lor tot ce se petrece în atmosferă. În fine, baza piramidei de care vorbeam „urcă" spre înălţimi. De aici, sateliţii meteorologici pun la îndemîna specialiştilor date privind mişcările unor enorme mase de aer, formarea şi evoluţia fenomenelor meteorologice la mari înălţimi.

Toată această enormă cantitate de cifre, hărţi, fotografii se îndreaptă spre laboratorul de prognoză al Institutului de meteorologie şi hidrologie din Bucureşti. Aici este vîrful piramidei. Aici se adună în 24 de ore nu mai puţin de — atenţie! — două milioane de informaţii, atît din sursele pe care le-am amintit mai înainte, cît şi de la alte centre şi institute meteorologice din întreaga lume. Ele sînt prelucrate cu ajutorul calculatorului electronic şi „livrate" sub formă de „pachete de programe" laboratorului de prognoză. Aici, un colectiv de specialişti, în frunte cu meteorologul de serviciu, cel care a urmărit în ziua respectivă fenomenele atmosferice, elaborează binecunoscutul „buletin": „mîine vremea va fi...".

OBSERVAŢII LA SOL

...Începutul îl facem cu observaţiile la sol. Ne aflăm pe platforma staţiei Bucureşti-Băneasa, una dintre cele mai vechi din ţară care şi-a adus contribuţia la dezvoltarea şi afirmarea Serviciului meteorologic al României, înfiinţat cu mai bine de 100 de ani în urmă. Giruete, barometre, termometre alcătuiesc aparatura cu care se înregistrează principalele elemente ce definesc starea timpului în această zonă a Capitalei. Oră de oră, zi şi noapte, fără întrerupere, colectivul condus de Trenia Constantin **raportează Laboratorului central de prognoză temperatura, presiunea atmosferică, direcţia şi intensitatea vîntului. Toate aceste caracteristici ale vremii sînt transmise sub forma unui mesaj cifrat care permite meteorologilor să comunice între ei printr-un „limbaj" simplu, cunoscut şi la Bucureşti, şi la Moscova, şi la Madrid sau oriunde pe Terra. Iată cum arată „telegrama" ce indică vremea în ziua de 2 iunie, ora opt: 425. 60; 70 000; 10. 120; 848. 70. Pe înţelesul nostru, aceasta înseamnă: vizibilitatea este de 10 km, cerul acoperit, temperatura aerului 12 grade, nu se semnalează vînt, plafonul norilor atinge 600 m. Oră de oră, astfel de mesaje codificate vin de la toate cele peste 200 de staţii meteorologice din ţară spre laboratorul de prognoză. Aici ele urmează să fie decodificate, analizate şi corelate cu celelalte informaţii provenite de la staţiile meteo specializate.**

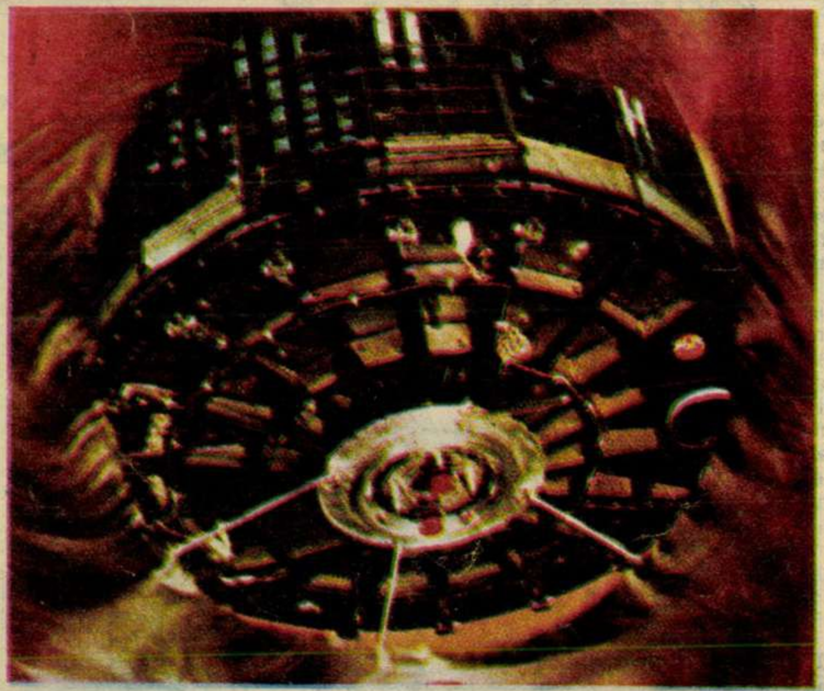

...ŞI ÎN ETAJELE SUPERIOARE ALE ATMOSFEREI

Aşadar, să escaladăm păturile înalte ale oceanului aerian. Ne ajută tehnicianul Gheorghe Goţi **de la radarul meteorologic din Bucureşti, un aparat ce funcţionează pe principiul radiolocaţiei. El transmite în spaţiu unde electromagnetice, iar cînd acestea întîlnesc un obstacol, „ecoul" lor se reflectă pe un ecran sub forma unor pete luminoase. De aici sînt „traduse" pe o hartă specială cu ajutorul căreia se pot pronostica, pe durată de 6 ore, intensitatea şi evoluţia formaţiunilor noroase pe o rază de 300 km. Sînt informaţii utile mai ales navigaţiei aeriene, dar şi pentru prevederea ploilor. Ce „ecouri" au întîlnit în ziua de 2 iunie undele electromagnetice deasupra teritoriului ţării noastre? La ora 9, doar în S—E se semnalau unele fronturi noroase, dar „obstacolele" erau în diminuare. În rest, timp frumos. La ora 12, o „noutate": în N—V sînt percepute unele „ecouri", deci fronturi noroase, în timp ce în S—E cerul s-a degajat. La ora 15, „ecourile" din N—V se deplasau cu o viteză de 30 km pe oră spre S—E. Peste 3 ore, zona de ecou a înaintat şi deci formaţiunile de nori s-au extins... Antenele radar nu le slăbesc din „priviri" şi le proiectează pe un ecran luminos, cu ajutorul căruia sînt întocmite hărţi speciale ce se trimit la laboratorul de prognoză.**

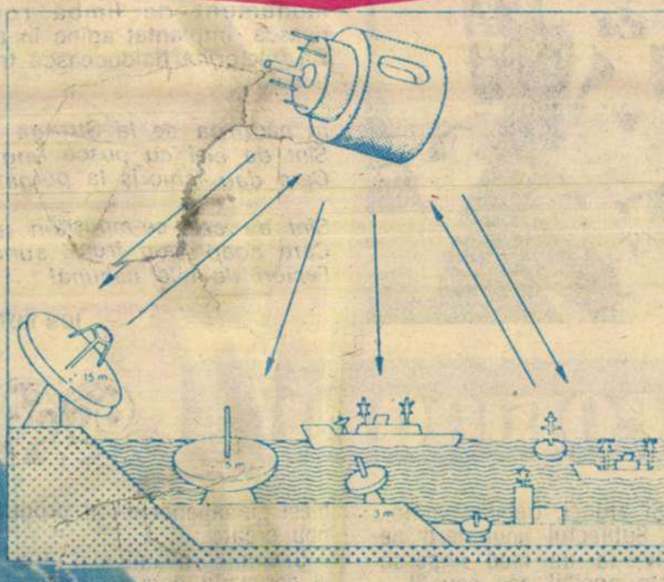

Principale misiuni ale sistemului METEOSAT. In stînga, **staţia centrală (de control şi de prelucrare numerică a informaţiilor);** în mijloc, **staţii ale beneficiarilor (principală, locală şi pe navă);** în dreapta, **platformele de colectare a informaţiilor (staţii de sol, hidrologice şi pe nave).**

CU SATELITUL METEOSAT, ÎN OCEANUL AERIAN

Să vedem acum ce se întîmplă în cele mai înalte sfere ale oceanului aerian. Călăuze de nedespărţit ne sînt sateliţii meteorologici. Cercetătorul ştiinţific Ioan Miloş **ne face cunoştinţă mai întîi cu NOAA, un satelit orbital care, în 24 de ore, survolează teritoriul ţării noastre de patru ori şi, de fiecare dată, trimite „Laboratorului de aerologie, sateliţi şi teledetecţie" din Bucureşti o fotografie. În schimb, METEOSAT stă pe loc. El este un satelit geostaţionar. „Locul său de muncă" se află la înălţimea de 36 000 km, înfăţişînd de acolo, zi şi noapte, sistemele noroase şi evoluţia fronturilor atmosferice ce afectează teritoriul ţării noastre. De acolo, cu ajutorul unor camere speciale de luat vederi, el sondează mereu zona atmosferică de care răspunde, percepînd, sub forma semnalelor optice, orice modificare a curenţilor de aer, formarea ciclonilor şi anticiclonilor, a altor mari fenomene meteorologice. În încăperile sale electronice, METEOSAT transformă semnalele optice în semnale radio-electrice pe care le transmite instantaneu pe Pămînt unde sînt captate de antene speciale, aşa cum este şi cea aflată în incinta Institutului de meteorologie şi hidrologie din Bucureşti. De aici, semnalele radio sînt decodificate, cu ajutorul unei complexe aparaturi electronice şi transpuse în imagini fotografice. Una dintre ele v-o prezentăm şi în pagina de faţă. Pe cele mai multe însă le vedeţi seara pe micul ecran.**

Staţii de sol, radare, sateliţi! Date, imagini fotografice, sute de mii de informaţii adunate, decodificate şi interpretate! Din tot acest univers de mesaje primite din oceanul aerian, colectivul Laboratorului central de prognoză, condus de Gheorghiţa Popescu, **trebuie să stabilească evoluţia vremii în următoarele 24 de ore. Acum experienţa şi cunoştinţele ştiinţifice ale meteorologului trebuie să dea un răspuns cît mai apropiat de... realitatea zilei de mîine. Echipa de serviciu, formată din** Ortansa Jude, Dumitru Baltă, Mihaela Caian **şi** Aurora Hanganu **au studiat în amănunţime fenomenele meteorologice ce au avut loc pe teritoriul ţării noastre, dinamica fronturilor atmosferice la scara continentală şi emisferică. Fiecare dintre meteorologi îşi expune părerea. Sînt aduse argumente. Se fac corelări şi aprecieri. Buletinul meteorologic este gata.**

Pentru astăzi, dragi cititori, se prevede o vreme frumoasă...

CONSTANTIN RĂDUŢ

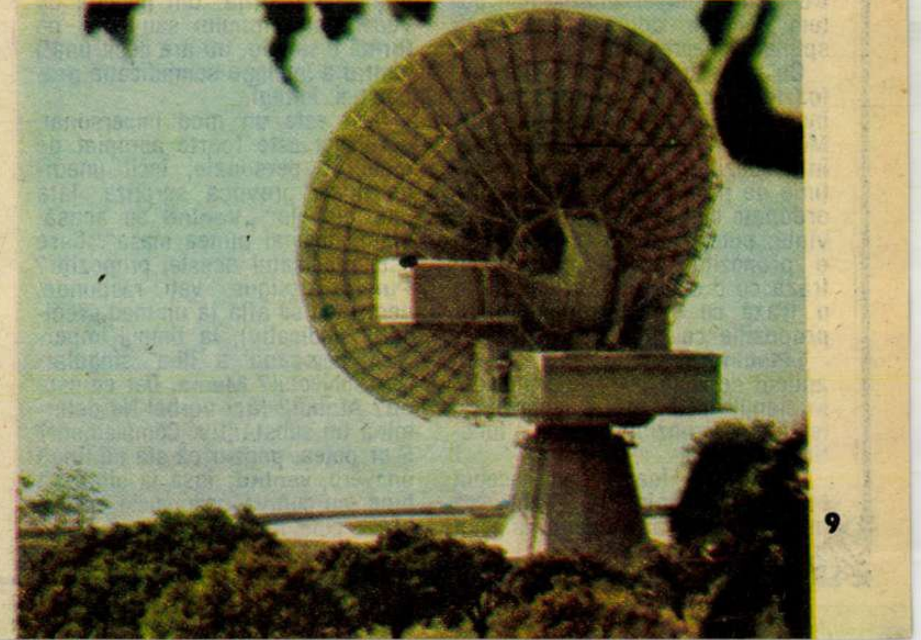

Stilul lui...

VASILE ALECSANDRI

În galeria marilor scriitori ai neamului nostru, între care Eminescu este poetul nepereche, un loc de seamă îl ocupă Vasile Alecsandri. Bardul de la Mircești precede Luceafărul cu aproximativ un sfert de secol. Fără îndoială, semnul cel mai sigur și mai evident al valorii creației lui este **limba,** extraordinara limpezime a ritmurilor, precizia, muzicalitatea versurilor sale, chiar de la debut, inspirate adînc din poezia populară, pe care o cunoștea ca nimeni altul între contemporanii săi. Căci lui Alecsandri îi va reveni meritul epocal al culegerii și tipăririi, pentru prima dată, a **Poeziilor populare ale românilor.** Ediția întîi a apărut în 1852—1853, răspîndită ulterior și prin traduceri, în o serie de limbi europene de mare circulație. Însă încă de prin 1842 poetul era pătruns de frumusețea poeziei folclorice naționale, a **doinelor** și a **cîntecelor bătrînești** (cum erau numite pe atunci baladele de tipul **Mioriței, Toma Alimoș, Miu Cobiul, Meșterul Manole** și celelalte.) Mai cu seamă, în consonanță perfectă cu momentul redeșteptării noastre naționale din epoca romantică, a Revoluției de la 1848, marele poet era atras, ca dealtminteri toți ceilalți tineri ai generației sale, de doinele de haiducie, în care pașoptiștii și făuritorii Unirii de la 1859 admirau lupta pentru libertate socială și națională a poporului. Aceasta este principala cauză în virtutea căreia, abstracție făcînd de talent — mare de tot cît îl privește — Alecsandri a dat o serie întreagă de compuneri absolut exemplare din punctul de vedere al frumuseților limbii române. Iată cîteva exemple, neîntrecute de nimeni, ca expresivitate, pînă în zilele noastre:

Cine trece-n Valea Seacă
Cu hamgerul fără teacă
Și cu peptul dezvălit?
Andrii-Popa cel vestit!

Șepte ani cu voinicie
Și-au bătut joc de Domnie
Și tot pradă ne-ncetat,
Andrii-Popa, hoț barbat!

Zi și noapte, de călare
Trage bir din drumul mare,
Și din țară peste tot!
Fug neferii cît ce pot,

Căci el are-o pușcă plină
Cu trei glonți la rădăcină,
Ș-are-un murg de patru ani
Care mușcă din dușmani.

Ș-are frați de cruce șapte
Care-au supt sînge cu lapte.
Și nu-i pasă de nimic,
Andrii-Popa cel voinic!

Am citat primele strofe din haiduceasca **Andrii Popa.** Am putea să le cităm pe mai toate cele din ciclul **Doinelor,** pe această temă **(Sora și hoțul, Groza, Cîntic haiducesc** etc.). Ne mulțumim a mai spicui două terține din excepționalele ritmuri, iarăși imposibil de întrecut ori de imitat de vreun alt urmaș, din poezia **Strunga,** adevărat monument de limbă românească, implantat adînc în poezia folclorică haiducească tradițională:

În pădurea de la Strungă
Sînt de cei cu pușca lungă
Care dau chiorîș la pungă!

Sînt de cei ce-mpușcă-n lună,
Care noaptea-n frunză sună,
Feciori de lele nebună!

ION ROTARU

„Limba noastră-i o comoară“

Cum vorbim? Cum scriem?

„AVENTURILE“ GERUNZIULUI

Știți cu toții că gerunziul este un mod al verbului. Un mod care nu formează predicat verbal pentru că este impersonal - nu-l putem conjuga, adică - așa că îi spunem „nepredicativ“.

Cu toate acestea, gerunziul este foarte important în limba română, încît trebuie să-l înțelegem bine. Modul gerunziu poate reprezenta, în propoziția în care apare, o mulțime de propoziții secundare subordonate dintr-o frază. Cu alte cuvinte, putem oricînd ajunge de la o propoziție cu gerunziu la o frază cu o subordonată sau de la o frază cu o subordonată la o propoziție cu gerunziu. Iată:

„**Plecînd** prietenul meu, m-am apucat de lecții“ (= „Cînd a plecat prietenul meu, m-am apucat de lecții“) - gerunziul are aici o funcție temporală;

„**Fiindu-mi** foame, am început imediat să mănînc“ (= „Pentru că mi-era foame, am început imediat să mănînc“) - gerunziul are aici o funcție cauzală;

„Te-am întrebat, **dorind** răspunsul tău“ (= „Te-am întrebat ca să aflu răspunsul tău“) - gerunziul are aici o funcție de scop sau finală.

Am putea continua cu multe alte exemple, dar prefer să vă invit pe voi să găsiți alte posibilități de echivalare a unui gerunziu dintr-o propoziție cu o subordonată dintr-o frază. Faptul asupra căruia doresc să vă atrag atenția este că acest mod verbal trebuie analizat cu grijă, din punctul de vedere al semnului său (căci ca formă e simplu, nu are decît una!) pentru a înțelege semnificația propoziției întregi.

Deși este un mod impersonal, gerunziul este foarte apropiat de modurile personale, încît uneori ne poate provoca surprize. Iată una din ele: „**Venind** eu acasă, mama tocmai punea masa“. Care este predicatul acestei propoziții? **Punea,** desigur, veți răspunde, pentru că se află la un mod predicativ (indicativ), la timpul imperfect, persoana a III-a, singular. Dar subiectul? **Mama.** Dar ce este **eu**? Atribut? Nici vorbă! Nu determină un substantiv. Complement? S-ar putea, pentru că stă pe lîngă un verb, **venind,** însă ia uitați-vă bine, nu cumva pronumele acesta arată cine face o acțiune? Sigur că da! Și atunci, trebuie să fie... subiect! Subiectul unui verb nepredicativ, la un mod impersonal?! Este posibil așa ceva?!

Este! Și este posibil tocmai pentru că și aici gerunziul provine dintr-o subordonată temporală („Cînd am venit“), aducînd cu el și subiectul acestei subordonate care devine astfel un fel de subiect „independent“ al propoziției nou create.

Cîte năzdrăvănii mai provoacă și gerunziul ăsta în vorbire! Dar chiar pentru asta v-am propus acum să zăbovim puțin asupra lui.

CEZAR TABARCEA

ATELIER LITERAR

Pe adresa concursului „Eroica“ ne-au sosit, pe lîngă multele și frumoasele creații literare individuale, și grupaje de poezii, povestiri, reportaje ale unor pionieri care își desfășoară activitatea în cenacluri literare din cadrul școlilor, caselor pionierilor și șoimilor patriei, bibliotecilor, caselor de cultură. Un astfel de cenaclu este și cel de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din municipiul Alba Iulia, de la care am primit un florilegiu de poezii prin care pionierii-poeți își exprimă dragostea lor față de patrie, partid, față de oamenii muncii, dedicînd totodată versuri păcii, viitorului, copilăriei fericite. Ne-ar fi interesat și o fișă din care să reiasă programul de activitate al cenaclului, cum reușește să valorifice creația literară pionierească, unde și cînd se susțin recitaluri, la cîte concursuri literare au participat tinerii creatori, ce rezultate au obținut.

Pe viitor ar fi bine dacă fiecare autor ne-ar trimite mai multe creații personale, o singură poezie fiind insuficientă pentru a ne forma o impresie concludentă despre un pionier care scrie versuri. Cenaclul „Mirabila sămînță“ din Alba Iulia se află pe un drum bun și are sorți de izbîndă frumoasă dacă înflăcărații săi condeieri vor face eforturi să realizeze poezii care să cîștige în profunzime și realizare artistică mai decisă. Îi dorim succes și-i așteptăm cu încredere creațiile.

ION CRÎNGULEANU

TIPARUL–

element fundamental în evoluția culturii

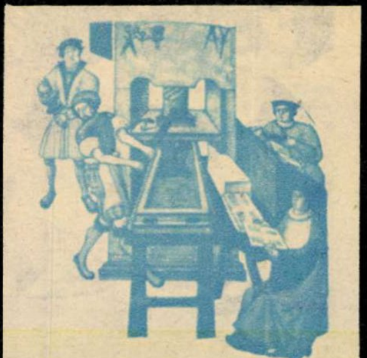

Pînă la forma sub care o cunoaștem astăzi, cartea a străbătut un drum milenar, constituind unul din cele mai vechi elemente ale culturii umane. Ea își are originea în tăblițele de lut din Mesopotamia antică și în sulurile de papirus din vechiul Egipt.

În vechiul Sumer, încă din mileniul al III-lea î.e.n. se foloseau ștampile și peceți drept forme de tipar pentru imprimarea tăblițelor de lut. În Babilon, arheologii au descoperit sigilii cilindrice care se imprimau prin rulare în lutul umezit al cărămizilor.

Chinezii foloseau gravura, cioplind într-o placă de lemn diferite texte și imagini, pe care le multiplicau cu ajutorul ei.

Pentru ca tiparul să poată să-și cîștige locul ce i se cuvenea era nevoie de un sistem de semne mobile realizate dintr-un material mai rezistent. În anul 385 e.n., meșterul chinez Gu-Khung le produce dintr-un aliaj de plumb și argint, cu care a imprimat în anul 400 primul ziar. În anul 868, chinezul Dang Chieh publică prima carte, ale cărei fragmente se mai păstrează și astăzi, constituind cea mai veche carte tipărită din lume.

În Europa medievală se folosea, încă de pe la 1290, tiparul pe plăci gravate în lemn numit și tipărire „în bloc“ sau tabelară.

Găsirea unei posibilități avantajoase de multiplicare a textelor scrise îi frămînta pe mulți, dar germanul Johann Gutenberg a fost cel care inventează, după lungi căutări, în 1445, procedeul de turnare din plumb, antimoniu și cositor a literelor în forme (matrițe) metalice gravate. Împreună cu colaboratorii săi, el a realizat și o nouă cerneală în care, alături de negru de fum, intrau mai multe rășini și materii uleioase care o făceau aderentă pe plumb. Tot el a meșterit și presa cu șurub (teascul). Invenția sa a revoluționat tehnica editorială, punînd-o pe baze noi. Literele obținute după turnarea în matrițe erau așezate în casete de unde le culegea zețarul. El le rîndula literă cu literă, conform textului, într-un instrument care-i permitea să măsoare corect lățimea unei linii de text (vingalac). Rîndurile (liniile) erau puse în coloane verticale așezate pe o placă (formă) care reprezenta formatul unei pagini. Pentru textul astfel cules și așezat (zațul), Gutenberg a construit o presă adecvată, formată dintr-o placă și un fel de „cărucior“ pe care era fixată forma cu zaț. Foaia de hîrtie era pusă pe zaț, iar căruciorul era împins înainte și înapoi, placa fiind apăsată pe zațul în prealabil uns cu cerneală. Principiu asemănător industriei tipografice moderne.

Tipăriturile începutului, editate între 1445 și 1500, se numesc incunabule, cu sensul de cărți rare și de preț. Numărul lor se ridică la 40 000 de titluri.

La cîteva zeci de ani după epocala invenție a lui Gutenberg, cuvîntul tiparit apare și pe meleagurile românești. În noiembrie 1508, Macarie tipărea la Tîrgoviște prima carte (în slavonă). Întîia carte în limba română apare la Sibiu în 1544. Un moment de seamă al istoriei tipografice din țările române îl constituie publicarea la Brașov, între 1557 și 1588, a cărților datorate lui Coresi. O activitate remarcabilă s-a desfășurat în tipografiile de la Cîmpulung înființate de Matei Basarab, în cea de la Iași datorată lui Vasile Lupu și în tipografia de la Snagov unde a activat Antim Ivireanul. Între anii 1508 și 1830 s-au tipărit la noi peste două mii de titluri de cărți.

Pentru sporirea eficienței, culesul și imprimarea trebuiau să se facă mai rapid. ● Germanul F. König (1774—1833) va inventa mașina de tipar plană ● În 1884, O. Mergenthaler realiza, în S.U.A., prima mașină care turna și culegea simultan literele ● Tot în S.U.A., inginerul T. Lanston a inventat în 1897 o mașină de cules numită monotip. Aceasta toarnă numai litere separate care se înșiră apoi în rînduri ● Un alt moment de răscruce: anul 1946, cînd se inventează mașina de cules prin fotografiere de către francezii Higonnet și Moyrond ● Revista „Cutezătorii“ este realizată prin fotoculegere, bazată pe impresionarea unei pelicule de film pe care sînt proiectate literele. Ordinatorul memorează textul cules și îl ordonează în coloane. De asemenea el desparte la sfîrșitul rîndurilor, conform normelor noastre gramaticale, cuvintele în silabe.

Cuvîntul tipărit stimulează în egală măsură toate valențele intelectului, dînd posibilitate cititorului să preia prin propria viziune, să prelucreze ceea ce îi oferă textul tipărit. Cartea, ca mijloc de comunicare, și-a lărgit permanent publicul cititor, lucru demonstrat de cele aproximativ 60 000 000 titluri de cărți apărute pînă astăzi în întreaga lume.

Prof. TEODOR AXIOTI

DICȚIONAR

ALDINE: litere cu liniile de bază mai groase decît ale celor obișnuite.

CLIȘEU: placă de obicei metalică (zinc), folosind la imprimarea unei ilustrații sau a unui text în relief, obținută prin gravare.

CULEGERE: operație de pregătire a unei forme de tipar, constînd din colectarea și așezarea elementelor tipăritoare într-un bloc consolidat.

LINOTIP: mașină tipografică, folosită la culesul și turnatul literelor în rînduri întregi.

MONOTIP: mașină tipografică, folosită la culesul și turnatul fiecărei litere în parte.

OFSET: imprimare după clișee metalice prin intermediul unui cilindru rotativ acoperit cu cauciuc, permițîndu-se astfel redarea tuturor detaliilor desenului.

PAGINAȚIE: așezarea în format de pagini a elementelor tipăritoare ale unui text cules.

ROTATIVĂ: instalație folosită la imprimarea ziarelor și publicațiilor de mare tiraj, care se bazează pe rotirea a doi cilindri ale căror suprafețe sînt în contact, unul servind ca suport al clișeului, celălalt ca organ de presiune.

ȘPALT: zaț tipografic cules sub formă de coloană lungă; probă de tipar luată de pe acest zaț, pe care se fac corecturile.

VINIETĂ: mică ilustrație la începutul și sfîrșitul capitolului unei cărți, clișeu folosit în tipografie pentru ornamentație.

ZAȚ: text cules, așezat în rînduri și forme, gata pentru tipărit.

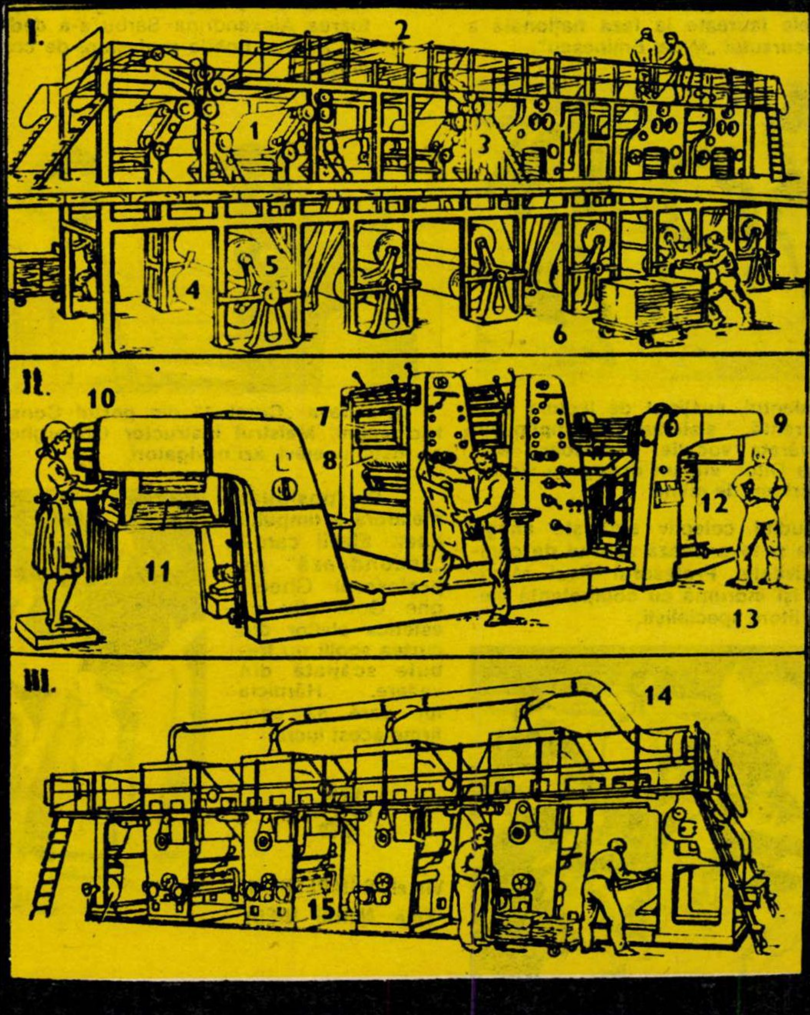

I. Mașina (sau presa) de imprimat rotativă cu hîrtie în suluri: 1. banda de hîrtie; 2. cilindrii de conducere; 3. aparatul de imprimat. 4. sulul de hîrtie; 5. steaua de suluri; 6. căruciorul de transportat hîrtia.

II. Mașina ofset pentru hîrtie în coli (pentru două culori): 7. carterul de protecție; 8. cilindrul port-clișeu; 9. alimentatorul automat de coli; 10. muncitoare; 11. aparatul de evacuare; 12. stiva de hîrtie; 13. mecanic.

III. Mașina rotativă cu bandă continuă pentru tipar adînc: 14. instalația de evacuare a vaporilor de solvenți; 15. aparatul de cerneală.

Flori pentru oamenii de la catedră

În spiritul unei nobile tradiții sărbătorim, în fiecare an, cu dragoste și recunoștință Ziua învățătorului.

De fiecare dată, o emoție puternică, mereu vie, străbate sufletele și le îmbracă în lumina bucuriei.

În aceste momente așezăm flori pe catedră. Ele sînt simbolul prinosului nostru de recunoștință pentru dăruirea și abnegația dascălilor noștri, neprecupețita lor trudă și frumusețe morală. Pentru că ei sînt, din vechime și pînă astăzi, cei ce modelează și pregătesc vîrstele tinere pentru experiențele viitoare, ei investesc clipă de clipă, an de an, o parte însemnată din priceperea, înțelepciunea și pasiunea lor.

Să înnobilăm deci această clipă cu florile bucuriei noastre!

Secvențele pe care vi le prezentăm, realizate în mai multe școli din țară, încearcă să surprindă munca dascălilor, în procesul de educație și instrucție.

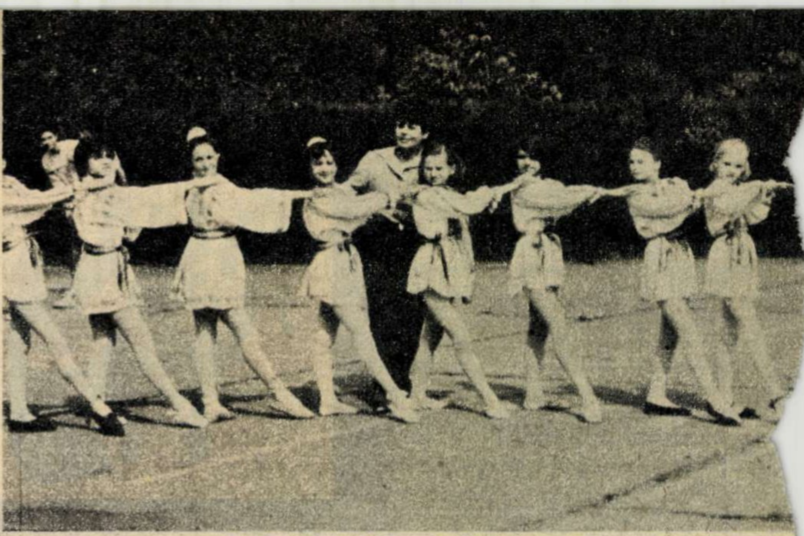

Pentru a obține locul I la faza republicană a Festivalului Național „Cîntarea României" este nevoie de multă muncă. Și, in egală măsură, de grație, recomandă profesoara Viorica Secară.

Momente de satisfacție: profesoara de limba și literatura română Lucreția Grigore, alături de proaspetele laureate la faza națională a concursului „Mihai Eminescu".

În fiecare clipă, alături de elevi, desăvîrșindu-le pasiunea pentru studiu. De o viață intreagă, învățătoarea Alexandrina Sârbu s-a dedicat acestei nobile profesiuni de credință.

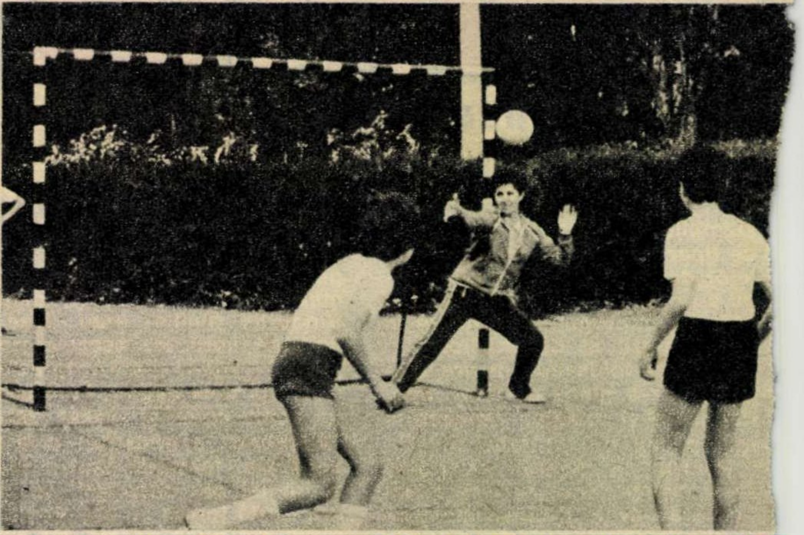

Nici de această dată nu va fi gol. Experimentata profesoară Ana Mihu (aici, autentic... portar) nu poate fi invinsă cu una, cu două... Se va relua... atacul.

Talentul, susținut de lectură perseverentă, sistematică implinește adevărata vocație: profesoara Mariana Dițoi, intr-un dialog cu virtualii scriitori de miine.

...Pe nava „Coral 1" din portul Constanța. Ultimele precizări tehnice? Nicidecum. Maistrul instructor Gheorghe Cozma, intr-un obișnuit dialog, cu foștii lui elevi, azi navigatori.

Studiul colectiv stîrnește imaginația și favorizează spiritul de competitivitate. Profesorul Paul Martinuș își indrumă cu competență elevii, viitorii specialiști.

O (posibilă) metaforă a timpului liber. Elevii care-l „secondează" pe profesorul Gheorghe Godi știu că estetica aleilor din curtea școlii nu trebuie scăpată din vedere. Hărnicia lor pare să confirme acest lucru.

* * *

Viorel **SÂMPETREAN**
Foto: **MIHAI NIEDL**

PREȚUIRE

de Ziua invățătorului

Osteni ai țării, ai partidului sînteți
Dînd înălțime idealurilor noastre mari,
Izvor vi-i munca, arc pe dimineți,
Prin voi, copiii țării, fi-vor făurari.

Limba română vi-i temei la toate,
Știința, în grădina țării-i floare,
Copilul cîntă și socoate,
Cu tricoloru-n suflet învățînd să
zboare.

Prin muncă făuriți ființa visătoare
Cu dragostea nețărmurită-n țară;
Dați frunții arcuiri spre calea viitoare,
În cea mai luminoasă primăvară.

Semănători de vis și viitor sînteți
În tot ce inimile voastre luminează
Și-n fiece copil, încrezători, vedeți
Cum patria spre înălțimi cutează.

Epoca noastră-i cîntec și zidire
Vulcanic, tinerețea, amplu, decolează
Spre cea mai luminoasă,
pașnică-mplinire
Pe care hărnicia noastră o creeaza.

FORUM

„PENTRU PATRIE ȘI PARTID, PENTRU COMUNISM, ÎNAINTE!“

Peste cîteva zile își vor începe lucrările, în toate județele țării, forumurile pionierești.

Desfășurate sub mobilizatoarea deviză **„Pentru patrie și partid, pentru comunism, înainte!“**, lucrările forumurilor pionierești vor analiza întreaga activitate politico-educativă și organizatorică desfășurată de unitățile și detașamentele de pionieri pentru îndeplinirea sarcinilor ce le revin din documentele de partid și din hotărîrile adoptate de a V-a Conferință națională a Organizației Pionierilor.

Ca în fiecare an, delegații la forumuri, aleși din rîndul celor mai harnici și mai inimoși pionieri, vor analiza activitatea desfășurată în toate domeniile muncii de organizație de la precedentul forum pînă în prezent, stabilind măsuri în vederea perfecționării și intensificării activității lor de viitor.

În forumurile județene se va adopta Angajamentul organizației județene a pionierilor pentru perioada anului școlar 1987—1988 și vor fi aleși pionierii membri ai organelor de conducere la nivelul județului și delegații la Forumul Național. Totodată vor fi desemnați pionierii candidați pentru organele centrale ale Organizației Pionierilor.

Bogatul program de activități al fiecărui forum județean mai cuprinde schimburi de experiență cu privire la principalele domenii ale activității pionierești; acțiuni de muncă patriotică în unități agricole, pe șantiere, la înfrumusețarea și gospodărirea localităților; vizite în întreprinderi industriale, institute de cercetări și proiectări, unități agricole; întîlniri cu muncitori fruntași, activiști de partid, oameni de știință și cultură; vizite la muzee și locuri istorice; vor mai avea loc, de asemenea, evocări, marșuri pionierești, spectacole, expoziții de fotografii, desene, lucrări de creație științifică și artistică, excursii, drumeții, activități sportive, focuri de tabără. Voia bună și cîntecul îi vor însoți pe participanți în toate aceste activități.

Succes tuturor, în desfășurarea forumurilor pionierești!

Cîntecul forumurilor pionierești, 1987

Versurile de Nicușor Constantinescu

Muzica de Constantin Popescu

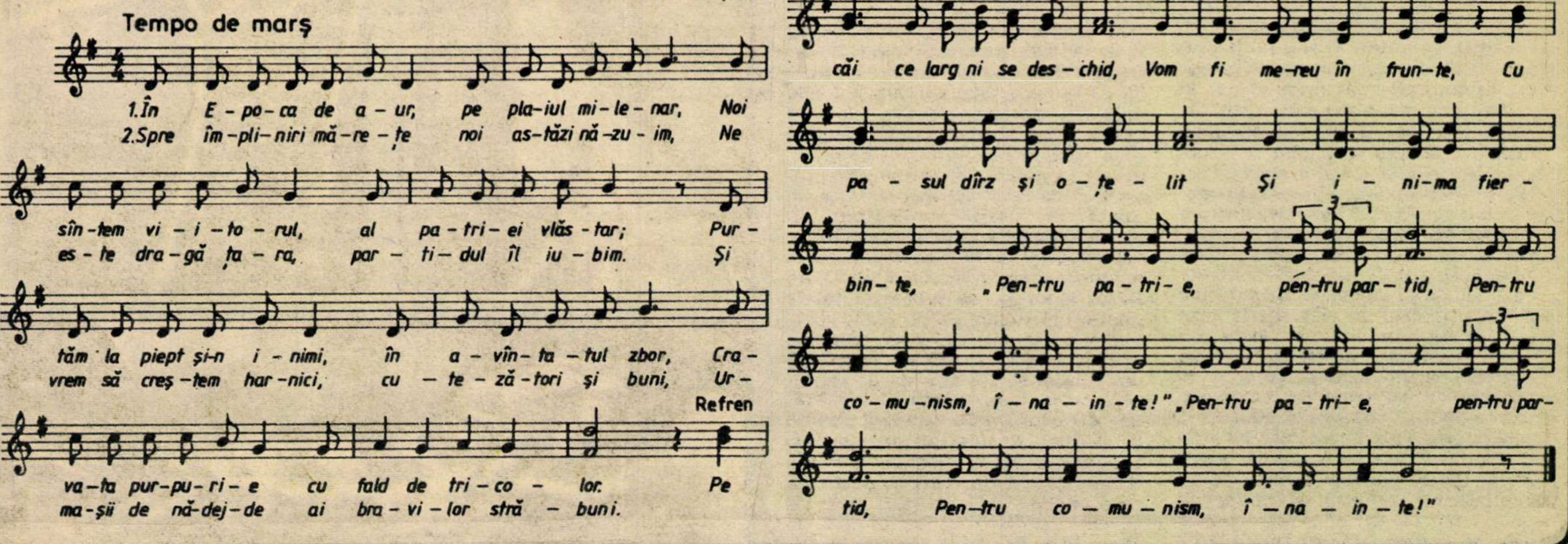
Tempo de marș
1.În E-po-ca de a-ur, pe pla-iul mi-le-nar, Noi
2.Spre îm-pli-niri mă-re-țe noi as-tăzi nă-zu-im, Ne
sîn-tem vi-i-to-rul, al pa-tri-ei vlăs-tar; Pur-
es-te dra-gă ța-ra, par-ti-dul îl iu-bim. Și
tăm la piept și-n i-nimi, în a-vîn-ta-tul zbor, Cra-
vrem să creș-tem har-nici, cu-te-ză-tori și buni, Ur-
Refren
va-ta pur-pu-ri-e cu fald de tri-co-lor. Pe
ma-șii de nă-dej-de ai bra-vi-lor stră-buni.
căi ce larg ni se des-chid, Vom fi me-reu în frun-te, Cu
pa-sul dîrz și o-țe-lit Și i-ni-ma fier-
bin-te, „Pen-tru pa-tri-e, pen-tru par-tid, Pen-tru
co-mu-nism, î-na-in-te!“ „Pen-tru pa-tri-e, pen-tru par-
tid, Pen-tru co-mu-nism, î-na-in-te!“
3

DIN TAINELE NATURII

ENCICLOPEDIE „Cutezătorii“

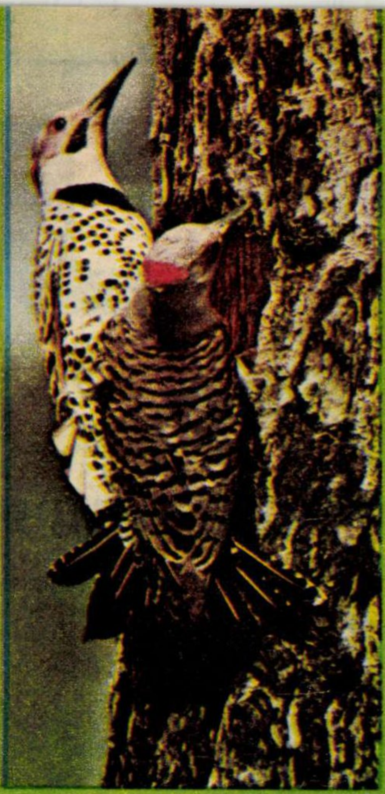

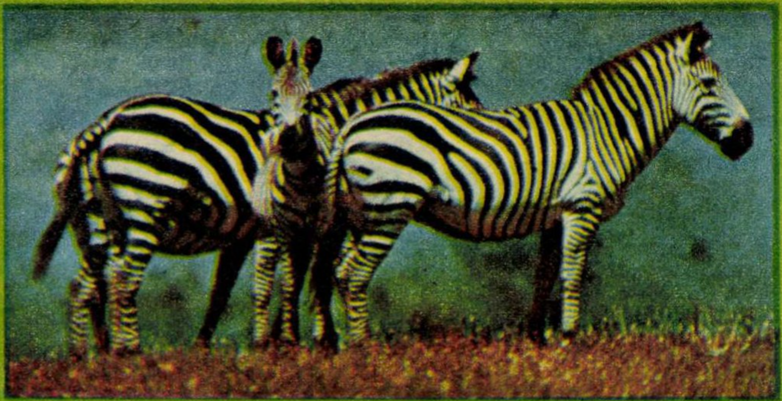

Pentru a-și lua măsuri de precauție împotriva atacurilor altor ființe, care încearcă să le distrugă, unele animale caută să treacă neobservate. Ele se ascund, se camuflează sau se deghizează prin diferite mijloace, dejucind intențiile adversarului. Camuflajul este absolut necesar, mai ales pentru speciile care sint mai slabe și care se deplasează mai încet, fiind deci mult mai amenințate.

Asemănător camuflajului artificial, folosit de om atunci cind se află la vînătoare, camuflajul natural, înnăscut, este foarte răspîndit în lumea animală. De la cameleonul care-și schimbă culoarea de la verde la brun în numai cîteva clipe, la musca inofensivă care ia alură de viespe, există o bogată panoplie de arme care intră în joc.

Pentru a se camufla, unele cefalopode, între care și calmarul, sint înzestrate cu o glandă care conține o substanță de culoarea castanei coapte, numită sepia. În caz de primejdie, substanța este împrăștiată în apă, iar la adăpostul acestei perdele de camuflaj cefalopodul se face nevăzut. Pe sol, unele crustacee și artropode se camuflează acoperindu-se cu țărînă.

Cea mai mare parte a animalelor se nasc cu „veșminte“ adaptate la modul lor de viață și la mediul pe care-l frecventează. Chiar și animalele de pradă beneficiază de avantajele camuflajului. Felidele, de pildă, se confundă prin „veșmintele“ și culoarea lor cu terenul pe care vînează. La rîndul ei, zebra, cu „îmbrăcămintea“ sa vărgată, se poate „topi“ în depărtările orizontului mult mai bine decît un animal a cărui blană este de o singură culoare.

Pentru a se ascunde, numeroase animale se camuflează adoptînd pentru „veșmintele“ lor o nuanță care se aseamănă cu aceea a mediului în care trăiesc. Această asemănare se numește homocromie. În regiunile polare trăiesc animale precum iepurele polar, ursul alb, vulpea polară, a căror blană este de un alb imaculat. În deșerturi sau pe țărmurile mărilor există animale homocrome de culoarea nisipului, iar în pădurile din zona temperată culorile dominante sint verdele și maroniul roșcat. Culoarea lăcustelor, a insectelor, a mamiferelor și a șerpilor oscilează între galben și maro. Animalele din regiunile deșertice, precum fenecul sau rîsul pustiului, au adesea o culoare galben-brună ce amintește nuanța nisipurilor. În fiecare anotimp, vegetația își schimbă culorile, trecînd de la verde la brun și apoi din nou la verde. Unele animale beneficiază și ele de această calitate, schimbîndu-și culorile în același timp cu vegetația în mijlocul căreia trăiesc. Camuflajul adoptat la schimbarea culorilor peisajului este un fenomen de homocromie sezonieră. Dintre cazurile acestui fel de homocromie amintim și pe cel al potîrnichii zăpezilor, al cărei penaj este de culoare albă în timpul iernii și brună în timpul verii.

Se știe că unele viețuitoare își adaptează culoarea potrivit nevoilor de moment. Între acestea se numără și cameleonul. Animal arboricol care trăiește în America de Sud, Africa, Madagascar și sudul Europei, cameleonul are o abilitate de adevărat prestidigitator. El știe să se ascundă, confundîndu-se cu mediul înconjurător, transformîndu-și, în cîteva secunde, culoarea „veșmintelor“, de la verde clar, la verde topit, cu pete sau nuanțe de gri. Și la lăcusta de cîmp este remarcabil modul de adaptare: în repaos, ea poate fi de culoare brun-albicioasă, albastră, galbenă sau de culoarea bauxitei. O formă aparte de camuflaj este colorația de dezagregare, care se obține prin alternarea unor dungi și pete contrastante și intens colorate, ce se suprapun peste tonurile cromatice ale mediului înconjurător. În acest fel, corpul animalului își pierde linia de contur și apare defalcat pe porțiuni, fapt ce îngreunează recunoașterea lui de către prădători. Acest fenomen se întîlnește foarte frecvent la păsări, atît în liniile și tonurile penajului, cît și în colorația ouălor. Pentru a asigura perpetuarea speciei și a fi apărate de prădători, ouăle unor păsări sint adevărate capodopere de camuflaj. Alături de fondul general color, cît mai apropiat de cel al mediului înconjurător, coaja oului este împestrițată cu o mulțime de pete întunecate, de aceeași culoare cu fondul sau cu alte culori. Privite în cuib de la distanță, ele își pierd conturul și seamănă mai degrabă cu o grămăjoară de pietricele sau de frunze uscate. Există însă și animale viu colorate total lipsite de apărare care, imitînd desenul, culoarea și comportamentul animalelor bine protejate, sint confundate și ocolite de prădătoare. Omul de știință englez H. Bates a pus bazele unui capitol special în biologie, numit „imitația ocrotitoare“.

Bates a observat că anumiți fluturi tropicali, foarte viu colorați (Heliconidae) scăpau de atacul prădătoarelor insectivore. Cercetînd cauzele, el a ajuns la concluzia că aceștia erau evitați din cauza gustului și mirosului lor dezgustător. El a mai remarcat că pe aceleași locuri trăiau și fluturi din altă familie (Leptalis) cu același colorit și desen al aripilor ca al heliconidelor. Ei scăpau nevătămați tocmai datorită asemănării cu fluturii ce emanau un miros dezgustător. Unele viețuitoare ce trăiesc la adăpostul plantelor împrumută de la acestea nu numai culoarea, ci și aspectul și detaliile amănunțite ale formelor acestora, trecînd astfel neobservate. Ele imită frunzele verzi sau uscate, crenguțele și chiar florile. Între insectele care reușesc să se ascundă astfel, se numără lăcusta și rudele ei. Există lăcuste ale căror aripi seamănă cu o frunză verde sau cu o frunză uscată. Altele se aseamănă cu frunze roase, din care n-au mai rămas decît nervurile. În Asia, în regiunea indo-malaieză trăiește fluturele Kallima, care imită perfect o frunză uscată. Pe aripile lui apar chiar și puncte care simulează rănile făcute în frunze de către insecte. O mulțime de insecte care trăiesc pe scoarța copacilor copiază modelul acestora atît de bine, încît nici nu pot fi distinse. Mulți fluturi nocturni din țara noastră se adăpostesc ziua pe scoarța copacilor din pădure și foarte greu pot fi distinși.

După cum vedem, pentru a supraviețui, animalele folosesc mijloace de apărare dintre cele mai ingenioase. Cele pe care vi le-am prezentat sint doar cîteva din bogata lor panoplie.

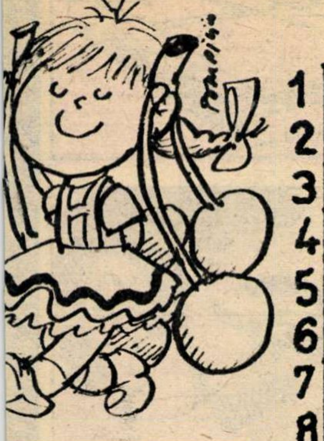

Fructe

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1							●			
2					●					
3						●		●		
4					●				●	
5			●							
6				●			●			
7		●			●			●		
8							●			
9	●					●				
10										

ORIZONTAL: 1) Fruct exotic cu gust dulce-acrişor şi foarte aromat. Arbore cu fructe mici, cărnoase şi suculente. 2) Fructe şi iar fructe! Autorul compoziţiei corale „Foaie verde trei gutui". 3) Sprijină viţa de vie (pl.). Sorescu Luca. 4) „O uriaşă portocală". Strămoş al poporului nostru. 5) În lădiţe! Corcoduşe. 6) Aspiră aroma fructelor coapte. Ba! Răsadniţă. 7) Pană de despicat lemne. Pene! Printre mure. 8) Fructe în formă de boabe verzui, roşii sau galbene, cu gust acrişor. Arbust de pădure care produce fructe gustoase, negre şi lucioase. 9) Una din insulele Tonga. Fructe necoapte. 10) Merele sau nucile din ştrudel.
VERTICAL: 1) Neîntrecută alergătoare învinsă într-o cursă celebră de către Milanion, datorită celor trei mere de aur pe care le-a lăsat să cadă în timpul cursei. 2) Poet chilian, autorul volumului „Strugurii şi vîntul". Marmeladă în care fructele sînt aproape întregi. 3) Ne-a lăsat tabloul „Strugurii de Dealul Mare". Băutură răcoritoare făcută din fructe. 4) Supărare. Insectă dipteră. 5) Măsoară timpul. Ori. 6) Stănescu Vasile. Vişine, piersici sau prune. 7) Localitate în Orientul antic. Pronumele... gutuii! 8) În debara. Tărtăcuţă. Fruct foarte gustos şi bogat în vitamine. 9) Mare amator de fructe de pădure. Poartă fructele. 10) Dulciuri preparate din fructe.

DICŢIONAR: EOUA. CIUL. IAAZ.

HIPOCREN

(4, 7, 2, 1)

Hipocrenul este acel gen enigmistic în care se cere dezlegătorului să interpreteze o ilustraţie pentru a obţine un proverb, o zicală, o expresie curentă, o maximă etc., cu condiţia ca acestea să fie bine cunoscute.

Cheia hipocrenului este dată prin cifre. Fiecare cifră reprezintă numărul de litere al fiecărui cuvînt ce formează proverbul, expresia etc.

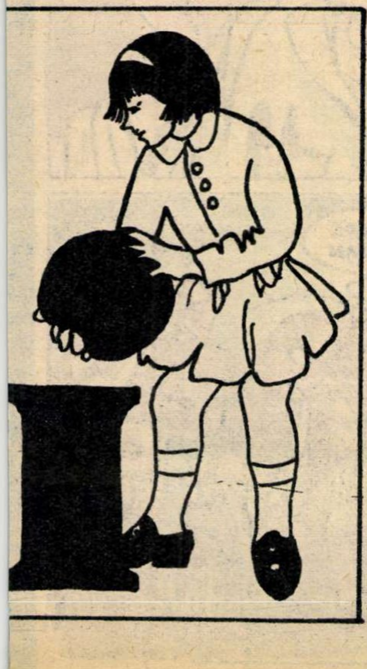

TRIUNGHI

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									

ORIZONTAL ŞI VERTICAL la fel: 1) Soare apune. 2) Dobindire. 3) Gheaţă (fig. 2 cuv.). 4) Negru pe alb. 5) Ca. 6) Solid. 7) Nu duce lipsă. 8) Nota 2! 9) Singure!

TURISTICĂ

(Criptografie: 2, 2, 5, 2, 4)

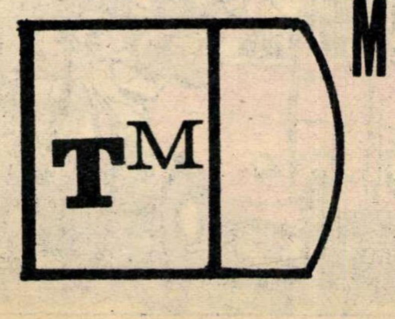

ŞAH

UN STUDIU CELEBRU

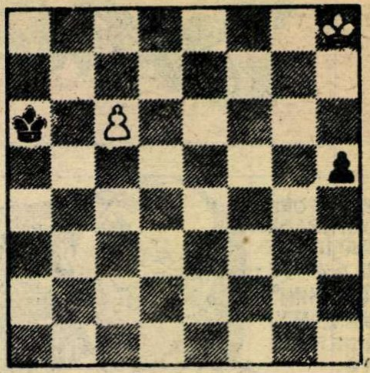

Studiul lui Reti este celebru între cele peste 50 000 de lucrări publicate în peste 100 de ani de compoziţie şahistă.

Poziţia albului pare disperată, căci pionul negru are două tempouri avans către transformare, iar pentru sprijinirea pionului său regelui alb îi lipsesc tot două tempouri. Şi totuşi, remiză.

1. Rg7 1...h4 2. Rf6! 2...h3? 3. Re6 (d7) h2 4. c7 Rb7 5. Rd7= 2...Rb6! 3. Re5!!

Albul continuă „fuga după doi iepuri". Negrul este acum la răspîntie. Dacă continuă cursa spre transformare, a pionului său, albul îşi sprijină şi el pionul (3... h3 4. Rd6, h2 5. c7, Rb7 6. Rd7=). Dacă negrul îşi consumă ultimul tempo pentru luarea pionului alb, regele advers realizează ceea ce părea imposibil la început (3...R: c6 4. Rf4, h3 5.Rg3=).

PREMIANTUL

(Triverb: 2,5,5)

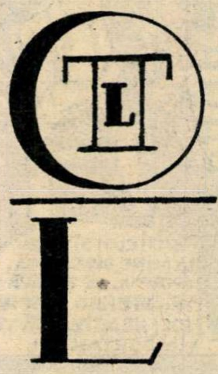

TICUȚĂ CEL UITUC

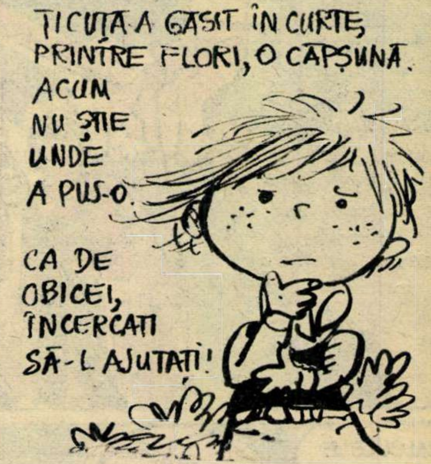

TICUȚA A GĂSIT ÎN CURTE, PRINTRE FLORI, O CAPȘUNĂ.
ACUM NU ȘTIE UNDE A PUS-O.
CA DE OBICEI, ÎNCERCAȚI SĂ-L AJUTAȚI!

DEZLEGAREA JOCURILOR DIN NUMĂRUL TRECUT:

MALURI: 1) Nisip. Dană. 2) Amara. Arămie. 3) Lac. Litoral. 4) Elen. Liman. 5) Tul. Rămas. Al. 6) Rame. Ancoră. 7) Ei. Isa. Tubaj. 8) Insulă. Oră. 9) Otacuri. Vra. 10) Rară. Oale. Ts. 11) Ir. Turnuri. 12) Ema. Realizat.

FIZICĂ: Capacitate calorică.

ŞAH: 1.Re2!! f1 Damă + 2.Re3!!

COPERTA NOASTRĂ

Foto: MIHAI NIEDL

Corul Şcolii nr. 2, Tîrgovişte, şi pionierul Raul Mihu, Şcoala nr. 29, Constanţa.

CUTEZĂTORII 25 Redacţia revistelor pentru copii — Bucureşti

REDACTOR ŞEF: **ION IONAŞCU**
SECRETAR RESPONSABIL DE REDACŢIE: **OVIDIU ZOTTA**
RESPONSABIL DE NUMĂR: **Constantin Răduţ**; *PREZENTAREA ARTISTICĂ:* **Ioan Donca**;
PREZENTAREA TEHNICĂ: **Viorel Sâmpetrean**

Redacţia Piaţa Scînteii nr. 1, Bucureşti 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAŢIA Editura „Scînteia". TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile şi agenţiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" – Sector export-import presă P.O.Box 12-201, telex 10376 prsfir Bucureşti, Calea Griviţei nr. 64–66.

Materialele nepublicate nu se înapoiază.

Index 41836 16 pagini 1,50 lei

Secretul TABLOULUI

Scenariu: **SANDU ALEXANDRU**
Desene: **PUIU MANU**

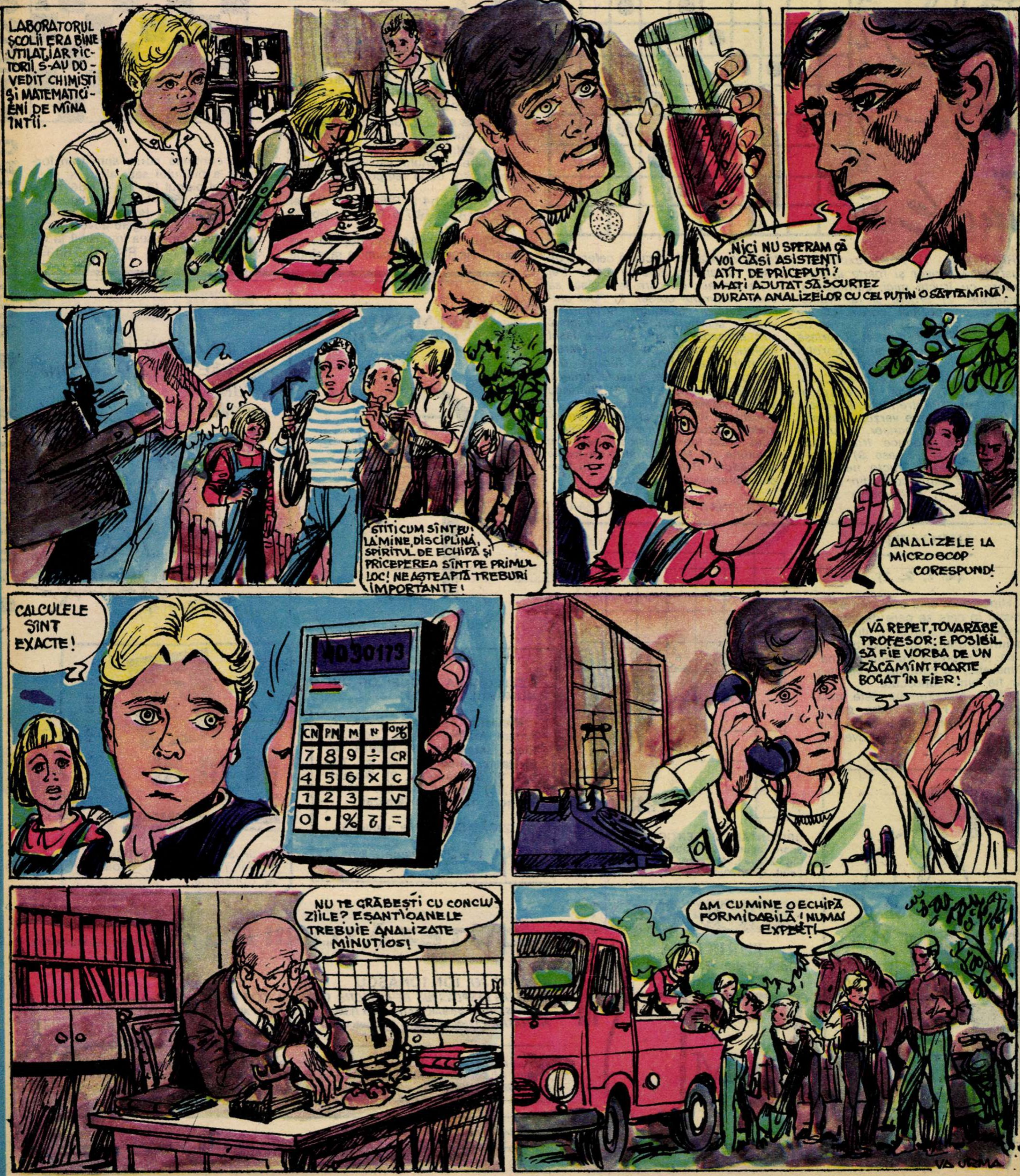
LABORATORUL ȘCOLII ERA BINE UTILAT, IAR PICTORII S-AU DOVEDIT CHIMIȘTI ȘI MATEMATICIENI DE MÎNA ÎNTÎI.
NICI NU SPERAM CĂ VOI GĂSI ASISTENȚI ATÎT DE PRICEPUȚI! M-AȚI AJUTAT SĂ SCURTEZ DURATA ANALIZELOR CU CEL PUȚIN O SĂPTĂMÎNĂ!
ȘTIȚI CUM SÎNT EU: LA MINE, DISCIPLINA, SPIRITUL DE ECHIPĂ ȘI PRICEPEREA SÎNT PE PRIMUL LOC! NE AȘTEAPTĂ TREBURI IMPORTANTE!
ANALIZELE LA MICROSCOP CORESPUND!
CALCULELE SÎNT EXACTE!
VĂ REPET, TOVARĂȘE PROFESOR: E POSIBIL SĂ FIE VORBA DE UN ZĂCĂMÎNT FOARTE BOGAT ÎN FIER!
NU TE GRĂBEȘTI CU CONCLUZIILE? EȘANTIOANELE TREBUIE ANALIZATE MINUȚIOS!
AM CU MINE O ECHIPĂ FORMIDABILĂ! NUMAI EXPERȚI!
VA URMA

PENTRU PATRIE ȘI PARTID, PENTRU COMUNISM, ÎNAINTE!
FORUM '87

27-30
JOI, 30 IULIE 1987,
ANUL XXI (NR. 1 030—
1 033)

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

CADRAN POLITIC

Întregul nostru popor sărbătoreşte în această lună împlinirea a 22 de ani de la istoricul Congres al IX-lea al Partidului Comunist Român cînd, prin voinţa unanimă a comuniştilor, a întregii naţiuni, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a fost ales în funcţia supremă de partid, deschizîndu-se o nouă etapă în dezvoltarea societăţii româneşti.

Aniversarea acestui strălucit eveniment are loc în atmosfera de înaltă angajare patriotică a oamenilor muncii din toate domeniile de activitate, care acţionează cu abnegaţie şi dăruire revoluţionară pentru înfăptuirea hotărîrilor adoptate la sfîrşitul lunii iunie de înaltele foruri de partid şi de stat. După cum este cunoscut, Plenara C.C. al P.C.R. a convocat în zilele de 2–4 decembrie 1987 Conferinţa Naţională a Partidului Comunist Român, care va analiza probleme de excepţională importanţă cu privire la înfăptuirea obiectivelor Congresului al XIII-lea, a programelor stabilite de partid în diferite domenii de activitate şi va adopta însemnate hotărîri privind dezvoltarea economico-socială a ţării, perfecţionarea întregii noastre activităţi în etapa actuală.

Răspunzînd prin fapte sarcinilor trasate de conducerea partidului, înfăptuind orientările şi indicaţiile date de tovarăşul Nicolae Ceauşescu la recenta şedinţă a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. şi cu prilejul vizitelor de lucru efectuate în unele judeţe ale ţării, colectivele muncitoreşti desfăşoară o vie activitate pentru ca toate unităţile economice să-şi realizeze în cele mai bune condiţii sarcinile de plan pe această lună şi pe acest semestru, premisă hotărîtoare pentru materializarea obiectivelor de ansamblu ale celui de-al doilea an al actualului cincinal. Mijloacele materiale din fiecare unitate, activitatea oamenilor muncii sînt concentrate, în industrie, spre îndeplinirea ritmică, integrală a planului producţiei fizice planificate, cu precădere a celei destinate exportului; în agricultură, spre strîngerea grabnică, în timp record, a recoltei de vară, realizarea tuturor lucrărilor de întreţinere a culturilor duble, asigurarea furajelor necesare unităţilor şi sectoarelor zootehnice; în construcţii, spre finalizarea la timp şi chiar înainte de termenele stabilite, la un nivel calitativ superior, a noilor capacităţi de producţie înscrise în programele de investiţii.

Totodată, acţionînd în lumina aprecierii secretarului general al partidului, potrivit căreia, în actualul cincinal, problema calităţii, a nivelului tehnic, a aplicării cuceririlor ştiinţei în toate domeniile este hotărîtoare pentru înfăptuirea obiectivelor stabilite, făuritorii de bunuri materiale nu precupeţesc nici un efort pentru organizarea şi modernizarea proceselor de producţie, pentru dezvoltarea intensivă a întregii vieţi economice.

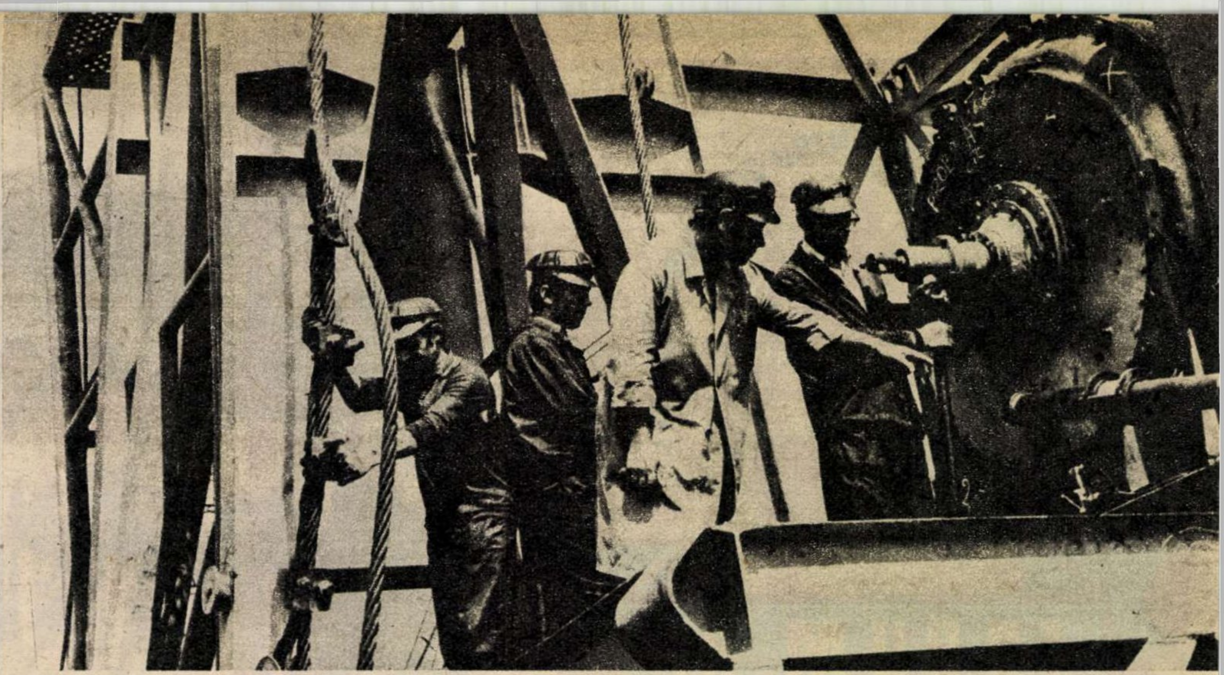

Această amplă mobilizare a forţelor creatoare ale poporului nostru fac ca, pretutindeni în ţară, în fiecare unitate economică sau sector de activitate, cronica vie a muncii dedicate înfloririi patriei să cuprindă, din zi în zi, tot mai importante realizări. Astfel, în judeţul Braşov, în ultimul timp, au fost conectate la sistemul energetic naţional microhidrocentralele Bran I şi Codlea II, în construcţie aflîndu-se microhidrocentralele Bran II, Tărlung III, Tohan I şi Tohan II; în numeroase unităţi industriale din Sectorul 6 al Capitalei, prin antrenarea oamenilor muncii în activitatea de creaţie tehnico-ştiinţifică, în cadrul preocupării de introducere a progresului tehnic, au fost aplicate în producţie 617 invenţii şi inovaţii, avînd o importantă eficienţă economică; în judeţul Dîmboviţa, la Valea Popii, s-a deschis o nouă carieră de cărbune, care a fost racordată circuitului productiv; desfăşurînd larg întrecerea socialistă, multe unităţi industriale din judeţul Iaşi, printre care Întreprinderea mecanică „Nicolina", Întreprinderea „Ţesătura", Uzina de reparaţii şi construcţii de utilaje pentru mecanizarea transporturilor, îndeplinesc şi depăşesc prevederile de plan la producţia pentru export.

Intensificarea eforturilor creatoare ale întregului nostru popor pentru a întîmpina cu rezultate deosebite în muncă Conferinţa Naţională a partidului, aniversarea revoluţiei de eliberare socială şi naţională, antifascistă şi antiimperialistă de la 23 August şi împlinirea a 40 de ani de la proclamarea Republicii constituie expresia concretă a coeziunii şi unităţii de nezdruncinat a naţiunii noastre socialiste în jurul Partidului Comunist Român, al secretarului său general, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, fiul cel mai iubit şi mai destoinic al ţării.

Acum, în preajma Congresului Educaţiei Politice şi Culturii Socialiste, care va avea loc în zilele de 18–19 august, o semnificaţie deosebită capătă sublinierea că cei care ne oferă dovezile hărniciei şi priceperii sînt comuniştii, ceilalţi oameni ai muncii – oţelari, mineri, ţărani, constructori, cercetători ş.a. –, oamenii noi ai timpului revoluţionar pe care îl trăim, crescuţi şi formaţi odată cu măreţele ctitorii pe care le-au înălţat în anii cei mai glorioşi ai istoriei noastre, în Epoca Nicolae Ceauşescu.

Măreţele perspective de dezvoltare a patriei noastre, desfăşurarea procesului revoluţionar de edificare socialistă şi comunistă a României investesc tînăra generaţie, aşa cum arată tovarăşul Nicolae Ceauşescu, cu importanta îndatorire de a munci şi învăţa neîntrerupt, căci omul viitorului, revoluţionarul de mîine, pentru a putea asigura mersul înainte şi înfăptuirea noilor obiective ale revoluţiei, trebuie să aibă o înaltă conştiinţă socialistă, să fie bine pregătit profesional, cu un larg orizont de cunoştinţe, să fie întotdeauna devotat, cu întreaga sa fiinţă, patriei şi partidului.

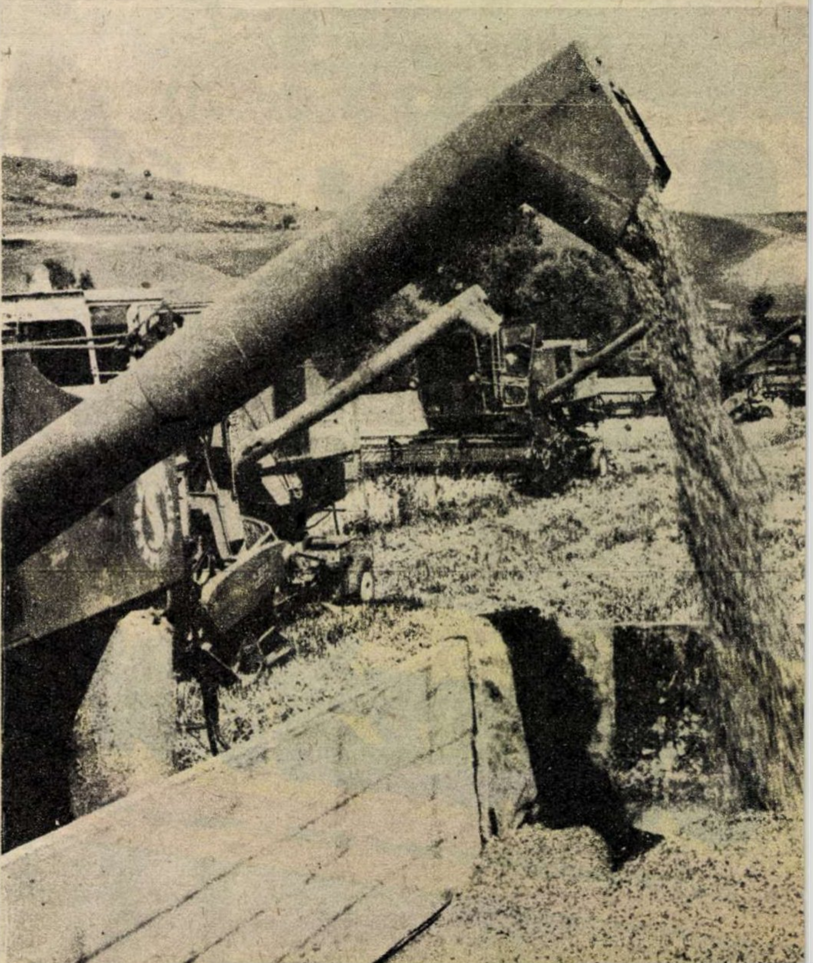

PARTIDUL, CEAUȘESCU, ROMÂNIA

Dacă ar fi posibil să cuprindem, într-o singură clipă și într-o singură imagine, tot ceea ce s-a înfăptuit pe pămîntul patriei noastre în toate veacurile, atîtea cîte au fost pînă în momentul istoric ce a debutat în iulie 1965, odată cu cel de-al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român, pentru ca să-i suprapunem o altă imagine, a României de azi, aceste două imagini, față în față, ar fi dovada cea mai elocventă că în anii revoluției și construcției socialiste, dar cu deosebire în anii Epocii Nicolae Ceaușescu, au fost obținute realizări ce altădată nu puteau fi durate în sute și sute de ani. Orașele și satele s-au dezvoltat cu o rapiditate extraordinară. S-au ridicat mii și mii de obiective industriale, repartizate echilibrat în toate județele patriei. Numeroase rîuri au fost abătute din cursul lor milenar; li s-au tăiat albii noi, impuse de nevoile economiei naționale. Au fost înălțate pretutindeni locuințe confortabile, instituții de știință, învățămînt și cultură, spitale moderne, numeroase edificii sociale. Aici, unde azi este stăpîn poporul, în spațiul de muncă, de năzuințe și împliniri numit România, s-au produs prefaceri revoluționare dintre cele mai profunde în absolut toate domeniile vieții economico-sociale.

Să privim țara, în acest an în care se împlinesc 22 de ani de la cel de-al IX-lea Congres și în care comuniștii, întregul nostru popor întîmpină Conferința Națională a partidului. De la un capăt la altul se muncește, se creează. Sînt numeroase mărturiile dăruirii, abnegației cu care întregul nostru popor, în deplină unitate, înfăptuiește programele elaborate de partid, dă viață cutezătoarelor idei ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind prezentul și viitorul României.

Iată, pe noua hartă a patriei vedem impresionantele baraje de la Porțile de Fier, de pe Argeș, de pe Lotru, de pe Someș și de la Bicaz. Vedem numeroasele cetăți ale industriei constructoare de mașini, ale chimiei, ale metalurgiei, ale electrotehnicii, și electronicii vorbind lumii despre ceea ce poate înfăptui un popor cînd devine stăpîn pe propriile sale destine. Vedem urcînd cutezătoare spre vîrfuri de munte panglica șerpuitoare a Transfăgărășanului — modernă autostradă ce traversează Carpații. Vedem noua cale de apă dintre Dunăre și Marea Neagră — noua magistrală albastră, cum i s-a spus în mod sugestiv Canalului Dunăre — Marea Neagră —, obiectiv economic ce nu s-ar fi putut înfaptui, ca și multe altele, aici și într-o altă epocă, în care România nu dispunea de o industrie atît de puternică așa cum este cea de azi. Vedem, de fapt, de la un capăt la altul al țării, o uriașă operă constructivă, rod al muncii unui popor vrednic, în frunte cu partidul său comunist.

Țara s-a schimbat din temelii. Și tot din temelii s-a schimbat întregul curs al vieții poporului. Așa cum spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, **„ne putem, într-adevăr, mîndri cu ceea ce am realizat în anii construcției socialiste, cu felul în care am aplicat cerințele socialismului științific, principiile sale, legitățile obiective și adevărurile generale la condițiile reale din România“.** Pentru că nimic din ceea ce s-a realizat în România, în toți acești ani, nu a fost făcut la întîmplare. Toate aceste realizări, toate aceste mărețe înfăptuiri din anii Epocii Nicolae Ceaușescu — cea mai rodnică epocă din întreaga istorie a poporului român — au trainice fundamente științifice. Partidul, secretarul său general, poporul întreg au drept luminoasă călăuză principiile socialismului științific, mereu și mereu îmbogățite pe baza noilor cuceriri ale cunoașterii umane și mereu aplicate în raport cu realitățile concrete din țara noastră, cu cerințele proprii construcției prezentului și viitorului patriei noastre.

Azi industria românească realizează mașini și utilaje dintre cele mai moderne. Nu există domeniu în care industria noastră națională să nu producă și să nu realizeze produse de înaltă calitate, inclusiv în ramuri de vîrf cum sînt aviația și electronica.

Azi, agricultura socialistă din România, angajată în înfăptuirea obiectivelor noii revoluții agrare, a ajuns la mari performanțe; sînt cunoscute recordurile de peste 20 000 de kg porumb la hectar, unele chiar de peste 25 000, de 8 000—10 000 kg grîu la hectar, precum și marile succese ale științei agricole românești în obținerea de noi rase de animale, de semințe superioare de cereale și plante tehnice.

Azi, în România, cunosc o afirmare ce nu poate fi egalată de nici o altă etapă a dezvoltării țării domeniile științei, învățămîntului și culturii. Nu există, azi, în patria noastră, nici un domeniu al cunoașterii moderne de care știința sau învățămîntul românesc să nu se ocupe, în care să nu fie pregătite cadre la un înalt nivel de competență. Pionierii de azi sînt beneficiari direcți ai acestei luminoase politici a partidului, care are la bază concepția revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, potrivit căreia nu se poate concepe o puternică dezvoltare a țării fără o puternică matematică, o puternică fizică, o puternică chimie, o puternică biologie, cu toate ramurile ei, fără un puternic progres al cunoașterii, în general.

Tot ce s-a înfăptuit, tot ce se înfăptuiește, tot ce se va înfăptui de aici înainte, în temeiul istoricelor hotărîri ale Congresului al XIII-lea al partidului, în acest cincinal și în perspectivă, pînă în anul 2000, se subordonează unui țel măreț: continua înflorire a României. Partidul este factorul care dinamizează energiile creatoare ale poporului — socialismul făurindu-se, în România, prin popor și pentru popor. Iar marele ctitor al tuturor acestor înfăptuiri, simbolul însuflețitor al unității depline dintre partid și popor, este tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele țării, erou între eroii neamului, făclie vie a conștiinței naționale, a cărui genială gîndire revoluționară, a cărui titanică activitate se află la temelia progresului multilateral al patriei. Partidul, Ceaușescu, România — această unitate de monolit reprezintă garanția înălțării tot mai sus a patriei pe treptele cutezătoare ale socialismului și comunismului.

ANDREI BUZOIANU

Fiul României

E bun și puternic
Și zîmbetul său e luminos
Ca un soare.
O inimă a păcii
Transpune gîndul în faptă.
Spre dînsul se-ndreaptă,
Cu prețuire adîncă, omagiul
Cald, de recunoștință, al întregului
popor.
Privirea-i senină deschide
Drumuri spre univers,
Sîntem datori cu o tinerețe
Să îndeplinim mărețele destine
Ale unei epoci de lumină,
Epoca de aur a țării.

Oprea Violeta Doina, Galați

OCROTIȚI CU DRAGOSTE, creștem voioși și sănătoși

Vacanța oferă celor mai tineri fii ai țării minunate condiții de odihnă și recreere și, totodată, de îmbogățire a orizontului de cunoaștere. Numeroase locuri din țară, situate în cele mai pitorești zone, au fost destinate petrecerii vacanței. Privite pe hartă, ele se constituie într-o minunată constelație a copilăriei fericite, ocrotită cu părintească dragoste și grijă de secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu,** de tovarășa **Elena Ceaușescu.**

Odată cu sosirea vacanței, însoritele plaje de pe litoral, pădurile, poienile, cărările munților au început să răsune de glasurile voioase ale copiilor. Trenurile vacanței străbat țara, taberele și satele de vacanță și-au primit din nou oaspeții, iar sute și sute de echipaje ale Expedițiilor „Cutezătorii" cercetează Carpații și Delta Dunării. Copiii, voioși și sănătoși, trăiesc din plin minunatele zile ale vacanței, cunosc frumusețile țării și marile realizări ale timpului nostru, prin numeroase excursii și drumeții.

În constelația copilăriei fericite strălucesc nume de tabere precum Năvodari, Eforie, Tuzla, Bucșoaia, Poiana Pinului, Gălăciuc, Golești — Sibiu, Snagov, Domnești, Amara, Homorod și multe altele care, în timpul verii, își primesc cu ospitalitate oaspeții din întreaga țară.

Pentru ca, pretutindeni, zilele vacanței să fie cît mai luminoase, cît mai frumoase, au fost alocate importante fonduri și mijloace materiale și s-au făcut intense pregătiri.

Pentru a realiza un tablou cît mai complet asupra vacanței de vară, amintim că **400 000** de pionieri și școlari își petrec zile de neuitat în **tabere; 1 100 000** de pionieri și școlari se vor afla pe parcursul verii în excursii și drumeții; peste 30 000 de pionieri au și pornit **pe itinerarele Expedițiilor „Cutezătorii"**; peste **9 000** de pionieri participă la activitățile taberelor centrale de odihnă și instruire organizate de Consiliul Național al Organizației Pionierilor pe diferite profiluri pentru a realiza schimburi de experiență și a participa la pasionante activități.

5 000 de cluburi de vacanță organizate în orașe și sate din întreaga țară sînt tot atîtea centre de petrecere a vacanțelor pe plan local.

Litoralul oferă minunate condiții de joc, odihnă și recreere, unui număr de **91 000** de copii. Dintre aceștia, **82 000** (cîte 12 000 pe serie) își petrec vacanța în taberele **Albatros, Delfin, Perla, Pionierul, Lebăda 1, Lebăda 2** și colonia de vacanță **Pescăruș** (pentru preșcolari) din orășelul soarelui, **Năvodari.** La dispoziția acestora au fost puse, în această vacanță, 7 terenuri de handbal și fotbal, 3 terenuri de volei, 3 terenuri de baschet, 12 cluburi, 2 teatre de vară în aer liber, din care unul cu 2 000 de locuri. Pentru a oferi condiții tot mai bune de recreere și de manifestare a talentelor artistice, la Năvodari au fost amenajate noi spații pentru joacă și pentru activitățile cultural-distractive. O bogată aparatură și material cultural-sportiv se află la îndemîna fiecărui copil. Cluburile destinate petrecerii cît mai plăcute a după-amiezelor au fost dotate cu magnetofoane, casetofoane, instrumente muzicale, 20 de televizoare, aparate pentru proiecția unor filme.

În oricare dintre cele 5 000 de cluburi de vacanță existente la această oră, copiii dispun de toate materialele necesare desfășurării activităților cultural-sportive, excursiilor, drumețiilor și Expedițiilor „Cutezătorii". Au fost create, de asemenea, toate condițiile pentru cunoașterea de către copii a mărețelor ctitorii din anii Epocii Nicolae Ceaușescu, prin excursii județene și interjudețene, prin organizarea unor excursii, în circuit, pe tot cuprinsul țării.

Bucurîndu-se de părinteasca grijă a partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu, copiii patriei cresc voioși și sănătoși, fortificîndu-se și în timpul vacanțelor prin sport și activități în aer liber. Le stau la dispoziție pentru aceasta **7 600** de asociații sportive școlare, peste **7 000** de baze sportive simple și complexe, **141** bazine de înot și peste **3 500** săli de sport.

Toate aceste minunate condiții create celor mai tineri fii ai țării pentru a-și petrece cît mai plăcut și util zilele de vacanță, reflectă preocuparea permanentă a partidului și statului nostru pentru ca tinerele generații de astăzi, care reprezintă viitorul însuși al națiunii noastre socialiste, să se dezvolte armonios. De aceea și în zilele minunatei vacanțe, copiii își îndreaptă gîndurile de aleasă stimă și prețuire, de dragoste și recunoștință, către cei ce le ocrotesc seninele zile ale celei mai frumoase vîrste, care este copilăria.

ECATERINA ROȘCA

PENTRU PATRIE ŞI PARTID, PENTRU COMUNISM, ÎNAINTE!

FORUM '87

FORUMUL NAȚIONAL AL PIONIERILOR

Năvodari — Constanța, 24 iulie — 5 august 1987

Primele gînduri la sosirea în forum:

Andreea Popa, Bucureşti: Sînt nerăbdătoare să prezint delegaților la forum aspecte din experiența pionierilor bucureșteni în organizarea și desfășurarea activităților din cercurile tehnico-aplicative și pe obiecte de învățămînt din școli, case ale pionierilor și șoimilor patriei, din întreprinderi.

Lorica Cojocaru, Avrămeni, Botoșani: Eu voi relata despre modul în care pionierii din județul Botoșani au reușit să se situeze pe locuri fruntașe în îndeplinirea angajamentului de muncă patriotică.

Mihai Roş, Cluj-Napoca: Mi-am propus ca la tribuna forumului să înfățișez aspecte din experiența pionierilor clujeni în organizarea unor acțiuni dedicate cunoașterii marilor ctitorii ale Epocii Nicolae Ceaușescu.

Carmen Tarța, Satu Mare: Sosesc pe meleagurile constănțene cu gîndul de a prezenta în Forumul Național aspecte ale preocupărilor noastre cu privire la îndeplinirea principalei îndatoriri pioniereşti pe care o avem — aceea de a învăța.

Cătălin Rotaru, Slatina: O să le povestesc colegilor din forum despre hărnicia și priceperea pionierilor din județul Olt în munca desfășurată pe ogoare, alături de oamenii satelor, pentru obținerea unor recolte tot mai bogate.

Marian Sîmpetru, Constanța: Am un sentiment de satisfacție că pe însoritul plai al județului meu natal se desfășoară lucrările Forumului Național. Tuturor participanților le adresez un călduros „Bun venit"!

DIN AGENDA FORUMURILOR PIONIEREŞTI JUDEȚENE

Bucureşti. La forumul municipal al pionierilor au fost raportate cîteva din frumoasele succese obținute de la forumul anterior și pînă în prezent. Dintre ele amintim: ● Locul I obținut la întrecerea pe țară în îndeplinirea angajamentului de muncă patriotică ● Locul II pe țară la concursurile pe obiecte de învățămînt, prin numărul de premii și mențiuni acumulate ● 561 de premii și mențiuni pe țară la Festivalul Național „Cîntarea României", dintre care 358 de premii I ● Locuri fruntașe la toate disciplinele sportive din cadrul competiției naționale „Daciada" ● 62 de lucrări ale pionierilor tehnicieni au intrat în competiția etapei republicane „Start spre viitor".

Zilele de tabără ale forumului municipal, desfășurat la Crevedia, au oferit participanților numeroase bucurii și surprize. Încă de a doua zi, în prezența unor invitați de onoare — academicieni, oameni de știință — au avut loc demonstrații și concursuri tehnice. În vreme ce aeromodelele diafane, „Albatros", construite de băieți, în tabără, și-au luat zborul, un număr de calculatoare erau dispecerate de pionieri informaticieni. La club am făcut cunoștință cu Vlad Bârliba, de la Școala nr. 197. El a fost primul intervievat la „Semaforul" taberei. Motivul? An de an a absolvit cu premiul I. În acest an a avut media generală 9,95. Este un băiat serios, exigent, pasionat și de tehnică, și de muzică. Face parte din grupul „Minisong". „O să ne reîntîlnim la Forumul Național, ne spune el bucuros, vrem să dăm acolo concerte minunate".

La expoziția pionierilor tehnicieni, în seria exponatelor, toate interesante, a fost admirată o machetă foarte ingenios concepută și executată, a motorului de avion „Rombac". Ne-am oprit apoi la un oscilator didactic, un aparat de măsură și control... „Pentru ce anume?"... i-am cerut părerea unui băiat aflat aproape. „Este un aparat pentru controlul unor montaje și circuite", ne răspunde prompt. Se numește Marius Stoian și învață la Școala nr. 39. Lucrarea lui, ca și multe altele realizate de pionierii din București, vor putea fi văzute și la expoziția „Start spre viitor" de la Constanța.

Alina Pîrvan, Corneliu Bortan, Dinu Silviu, Cosmin Raicu sînt pionieri care se numără printre cei aleși să participe la Forumul Național al pionierilor. Ei vor vorbi colegilor din țară despre echipajul „Victoria", de la Școala nr. 180, victorios la tradiționalul concurs bucureștean „Cinstire înaintașilor, omagiu contemporanilor"; sau despre cel de la Școala nr. 78, care a cucerit primul loc la concursul „Bucureștiul în deceniul cercetării științifice și dezvoltării tehnologiei intensive"; sau despre **sportivii pe podium,** de la Școala nr. 24, a cărei echipă de băieți gimnaști a devenit campioană pe țară.

Galați. Și în această vară, pionierii delegați la forumul județean și-au dat întîlnire în minunata tabără de la Gîrboavele. Delegații la forum au vizitat șantierul naval, au mers la cules de fructe la C.A.P. Tulucești, au călătorit cu vaporul pe Dunăre. Mihaela Iorga, delegată la Forumul Național, membră a activului pionieresc de la Școala nr. 33 din Galați, s-a pregătit să povestească despre felul cum au organizat ei, în anul trecut, nu mai puțin de patru expediții pionierești deosebit de fructuoase.

Caraș-Severin. În tabăra de la Rîul Alb, unde s-a desfășurat forumul județean, pionierii participanți i-au ales ca delegați la Forumul Național și pe destoinicii pionieri Felicia Lascu, de la Școala nr. 11 din Reșița, Silviu Galescu din Băile Herculane și pe Alina Gherga din Caransebeș. Aceștia au hotărît ca la dezbateri să amintească nu numai despre cele 110 premii și mențiuni (dintre care 75 sînt premiul I), ci să împărtășească și din experiența și reușita comandamentelor din județul lor de a atrage un număr foarte mare de pionieri, încă de la etapa de masă, în manifestările Festivalului Național „Cîntarea României".

Teleorman. Iată două imagini care sugerează momente emoționante trăite de pionierii delegați teleormăneni, la forumul lor județean găzduit în pitoreasca tabără de la Cașoteni, de pe malul rîului Vedea. Deschiderea festivă a lucrărilor forumului județean, ca și drumețiile, vizitele în unități economice, printre care și Întreprinderea „Textila" din Roșiori de Vede rămîn de neuitat.

În întîmpinarea Forumului Național al pionierilor

Bilanț rodnic

ÎN MARILE ACȚIUNI PIONIEREȘTI

„TOT ÎNAINTE!“

Pe parcursul recent încheiatei ediții a acțiunii „Tot înainte!“, numeroase activități pionierești au fost generalizate, iar inițiativa pionierească și-a spus și mai mult cuvîntul în toate unitățile și detașamentele. Rezultatele la învățătură reflectă amplu strădania în efortul autodepășirii. Dorința de-a cunoaște trecutul eroic al poporului și măreţele realizări ale prezentului socialist se reflectă bogat prin numeroasele vizite la locurile de muncă ale părinților, la marile unități industriale și agricole de pe tot cuprinsul patriei, prin numeroasele excursii și drumeții dedicate cunoașterii marilor ctitorii ale Epocii Nicolae Ceaușescu.

Pretutindeni, copiii și-au manifestat dragostea pentru muncă, dragostea pentru patria socialistă, plantînd milioane de puieți fructiferi și forestieri, îmbogățind patrimoniul pomicol al țării, și-au construit sate de vacanță, baze sportive, și-au înfrumusețat școlile cu picturi murale.

Numeroasele premii obținute în Festivalul Național „Cîntarea României“ atestă talentul, dragostea copiilor pentru știință, pentru tehnică, pentru frumos. Cele patru cunoscute generice — **„Sîntem urmașii unui popor eroic“, „Pionieri în anii de lumină“, „Ștafeta generațiilor“, „Cinstim patria, partidul și poporul“** i-au însuflețit permanent.

În marele buchet de fapte ale pionierilor se înscriu și vizitele copiilor hunedoreni la locurile de muncă ale părinților. Mîndri că sînt fii de oțelari, ei se întîlnesc prin tradiție cu muncitorii fruntași, chiar în incinta cetății de foc, Combinatul Siderurgic Hunedoara. Astfel, cei de la Școala nr. 11 au vizitat Secția furnale I și Laminorul de 800 mm, colegii lor de la Școala nr. 3 au vizitat atelierele Simens Martin, pe cînd pionierii din comuna Teliucu și-au făcut o tradiție să fie oaspeții muncitorilor secției miniere din localitate.

Rezultatele deosebite obținute la învățătură sînt greu de cuprins în cîteva rînduri, dar merită felicitări „maratoniștii de frunte“ în realizarea nivelului cel mai ridicat de promovare, în acest an școlar — pionierii din județele Covasna, Dolj, Ialomița, Mehedinți și Olt.

Pionierii județului Buzău raporteaza cu satisfacție ca în acest an au plantat peste 15 000 de pomi fructiferi, iar cei din județul Hunedoara au îmbogățit patrimoniul floricol și pomicol cu 5 000 de trandafiri, 4 500 de arbori și arbuști și 2 000 de pomi fructiferi. Menționăm, de asemenea, frescele realizate de pionierii plasticieni de la Școala Buhalnița, județul Iași, și picturile murale care împodobesc pereții Clinicii infantile din Tîrgu Mureș.

Între pionierii care au cucerit aplauzele unanime ale spectatorilor și admirația iubitorilor de frumos, prezentînd spectacole de înaltă ținută artistică în cadrul Festivalului Național „Cîntarea României“, se află și talentații interpreți de la Școala nr. 20 din Baia Mare, dansatorii din Tudora — Botoșani, Cașvana — Suceava, taraful și grupul vocal din Rozavlea — Maramureș. Noile expoziții de artă plastică ale copiilor din Albești — Argeș, ca și „galeriile permanente de artă“ inaugurate în acest an de pionierii Școlii nr. 1 din Petrila se bucură nu numai de aprecierea copiilor, ci și a părinților.

Echipajele fruntașe au participat la etapa județeană a marii acțiuni pionierești, dovedind că știu să pășească, prin ceea ce gîndesc, simt și acționează, „Tot înainte!“

* * *

„PATRIE ROMÂNĂ, ȚARĂ DE EROI!“

A fi an de an prezent la etapa republicană a amplei acțiuni-concurs „Patrie română, țară de eroi!“ este un fapt meritoriu. Ni-l confirmă și echipajul „Columna II“, de la Școala nr. 4, din municipiul Giurgiu. El s-a evidențiat în toate edițiile, obținînd multe diplome și premii, înscriindu-se mereu în prima parte a clasamentului.

Ei sînt muzeografi pasionați. Munca desfășurată cu multă rîvnă se află concentrată în muzeul lor școlar care are o bogată tematică: arheologie, numismatică, istorie militară, documente și litografii, un colț tehnic cu o fonotecă istorică, o colecție de ceasuri și corpuri de iluminat, precum și un colț etnografic remarcabil.

Între realizările din actuala ediție ale pionierilor din Giurgiu se află și „o noutate absolută“, o colecție de carte veche, din secolul trecut. „Și mobila care adăpostește cărțile împlinește o sută de ani“, ne lămurește unul din pionierii-ghizi, Veronica Idriceanu, scoțînd cu grijă din raft o carte datînd din anul 1856.

Specialitatea „de vîrf“ a prietenilor noștri rămîne arheologia. Vară de vară ei participă la campaniile de săpături arheologice de pe platoul cetății medievale din Giurgiu. Supranumită de localnici Cetatea din insulă; ea a fost cea mai importantă construcție militară din timpul domniei lui Mircea cel Mare. Anul acesta, pionierii au adăugat în

vitrinele secției de arheologie ale muzeului lor școlar unelte din os și din silex șlefuit, aparținînd neoliticului și epocii fierului, fragmente ceramice dacice, grecești și romane, un vas de ceramică restaurat, aparținînd culturii Dridu, vestigii din perioada migrațiilor (sec. III—V), care atestă continuitatea neîntreruptă a neamului nostru. Și încă alte exponate. Despre toate acestea, ca și despre proiectele lor de viitor vor povesti colegilor cu care se vor întîlni la Snagov, în tabăra republicană.

*

Dintre împlinirile semnalate de pionieri în cadrul ediției din acest an a acțiunii concurs „Patrie română, țară de eroi!“ semnalăm: ● **În județul Neamț,** o descoperire arheologică importantă, aparținînd pionierilor Petronela Solomon și Petrică Solomon din clasa a IV-a, a adus la iveală, în satul **Izvoare,** comuna **Dumbrava Roșie,** șase vase și mai multe fragmente ceramice. Specialiștii au stabilit că ele datează din epoca neolitică ● **În județul Mureș,** echipajul de la Școala **Uila** a redactat o nouă monografie a satului, ilustrată cu fotocopii de pe documente vechi, fotografii și grafice ● **În județul Prahova,** echipajele școlilor nr. 25 și 29 din Ploiești și-au disputat, la concursul pe municipiu, atît de strîns întîietatea, încît au ieșit învingătoare la egalitate!

MARGA MICU

FOTO - CRONICĂ DE VACANȚĂ

1

2

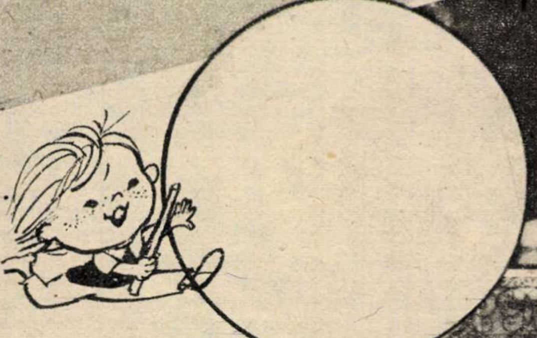

Iată, ne aflăm în anotimpul în care pe cer nu apar niciodată nori. Chiar și atunci cînd... plouă! Un anotimp în care drumurile abrupte de munte își îndulcesc panta, apele limpezi, pînă mai ieri reci, devin ademenitoare, coșurile grele de roade răsplătesc hărnicia. Este anotimpul Vacanța!

Cîte planuri, cîte dorințe nu ne putem împlini în acest al patrulea trimestru școlar? Răspunsul încearcă să-l ofere și fotocronica noastră, alcătuită prin colaborarea cu prietenii și cititorii revistei. Să pornim deci, împreună, pe cărările vacanței '87.

*

- „Ia-ți zborul spre înălțimi! Să duci cît mai departe urarea noastră de „Vacanță plăcută!» — spun pionierii din Tecuci (foto 1).
- Tot spre depărtări pornește, de data aceasta pe firul apei, și nava constructorilor de navomodele de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din Suceava (foto 2).
- „Grația acestor mici balerine nu poate fi trecută cu vederea", este de părere Iulian Pelinaei, fotoreporter la Casa pionierilor și șoimilor patriei din Galați (foto 3).
- Iubitorii de tehnică, mereu pe poziții: în prim plan, mașina de plantat cartofi și realizatorii ei — pionierii cercului de mecanică de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din Tecuci (foto 4).

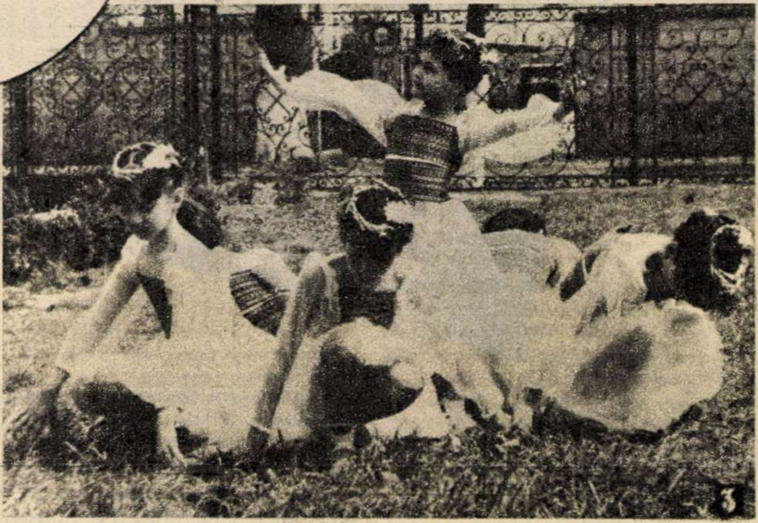

3

Gînd de copil

Am luat o bucată de cer
Și am cuprins-o in surîsul
copilăriei.
Din ea a răsărit un gînd.
L-am cules cu candoare
Dăruindu-l lumii și spunînd:
„Vă dau un crîmpei
din corabia gîndurilor mele
ca să vă lumineze frunțile
asemeni razei de soare
ce se rostogolește prin aer.
Cuvîntul meu
E glasul copiilor
E glasul păcii."

BORIS ANISIA
clasa a VIII-a,
Sighetu Marmației

4

5

6

7

- „Chiar dacă ne aflăm în lumea basmelor, se pot da și interviuri"... ne spun fotoreporterii Mihai Tilincă, Ramona Nagy și Mihai Horia de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din Luduș, județul Mureș. Firește, mai ales atunci cînd te afli și lîngă curajoasa Scufiță Roșie! (foto 5 și 6).
- O excursie în fosta cetate de scaun a Moldovei, Suceava, prilejuiește și cunoașterea multor monumente istorice care evocă eroicul trecut al strămoșilor noștri (foto 7).

ELENA MĂNESCU

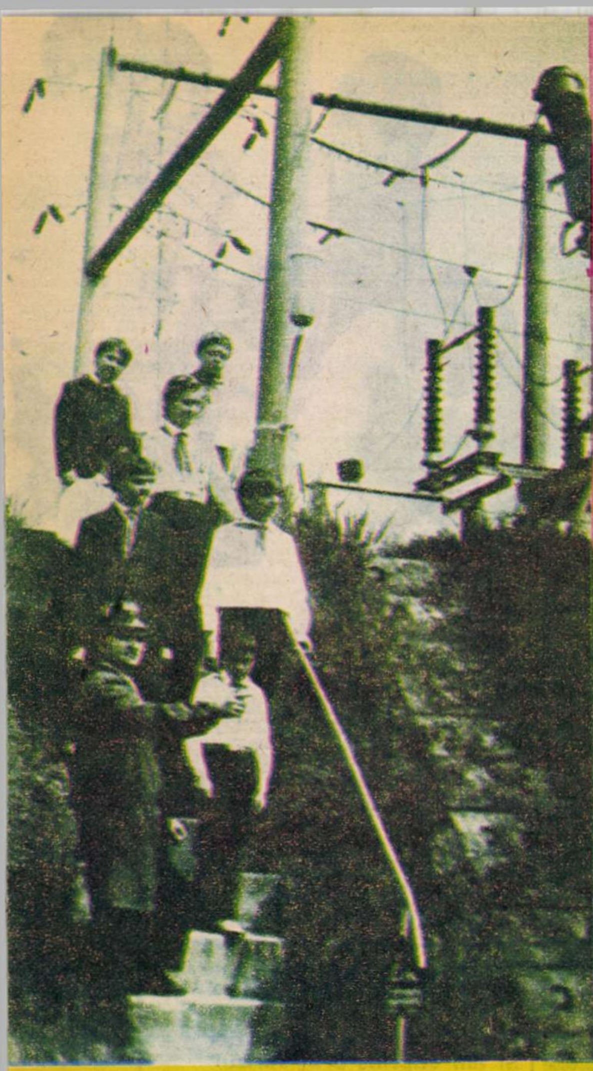

SĂ DESCOPERIM ÎMPREUNĂ:

PAGINI DIN EPOPEEA RÎULUI

ARGEȘ

Salba de hidrocentrale de pe rîul Argeș pare un adevărat șir de nave albe ale luminii și energiei. Ea își declanșează zborul spre Dunăre tocmai de sus, din munții de la Vidraru. Rîul Argeș devine unul dintre simbolurile hărniciei și luminii. „Salba de hidrocentrale de pe Argeș este rezultatul dăruirii tinerești a tuturor constructorilor, minerilor și electricienilor sosiți aici de la Bicaz și din toată țara, ne spune inginerul electroenergetician Paul Gheorghiescu. În ultimii 20—22 de ani, Argeșul a însemnat o școală atît pentru oamenii locului care au devenit constructori, mecanici, electroniști cît și pentru cei sosiți din toate punctele cardinale ale țării. Rețineți că la înălțarea salbei de hidrocentrale de pe Argeș și-au adus contribuția aproape 15 mii de oameni."

Cronică la barajul Vidraru

Avînd o înălțime de 166 m și o lățime a coronamentului de 307 m, marele baraj este înălțat din 480 000 m³ de beton, opunînd rezistență unui lac de acumulare cu un volum de mai mult de 465 milioane m³ de apă — o adevărată mare în munți. Să tot mergi pe lungimea celor 14 km, cît are lacul, dar și pe șoseaua de 56 km, care face conturul acestuia. La rîndul lor și galeriile de aducțiune măsoară 43 km. Inaugurat în 1966 de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, barajul de la Vidraru este o înaltă și valoroasă carte de vizită a făuritorilor ctitoriilor noastre de azi.

Facem cunoștință cu maistrul-centrale-stații și rețele, Stelian Zafiu, care ne conduce în centrala subterană din munte. Coborîm cu liftul, într-o viteză amețitoare, o adîncime de 104 m, și ajungem într-un palat de-o frumusețe, arhitectură și lumină nemaiîntîlnite; sîntem, de fapt, în Sala mașinilor din centrala subterană unde se află panourile pentru comanda locală de pornire a turbinelor, situate la o adîncime de 130 m în inima munților...

Electricianul Ion Jugănaru ne spune că în toată centrala lucrează doar 6 oameni, între care mecanicii Al. Florescu și Gh. Ionescu, „veterani" ai centralei.

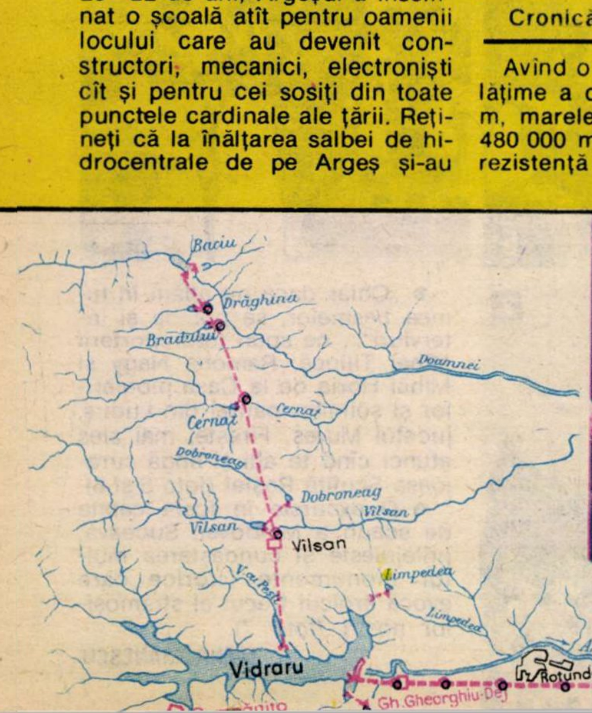
Baciu
Drăghina
Bradului
Doamnei
Cernat
Cernat
Dobroneag
Dobroneag
Vîlsan
Vîlsan
Vilsan
Limpedea
Limpedea
Vidraru
Gh. Gheorghiu-Dej

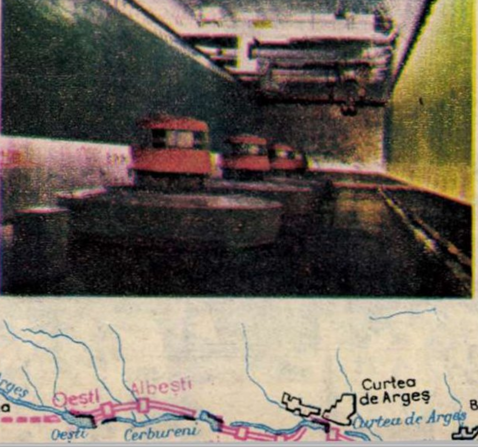
Argeș
Rotunda
Oești
Oești
Albești
Cerbureni
Curtea de Argeș
Curtea de Argeș

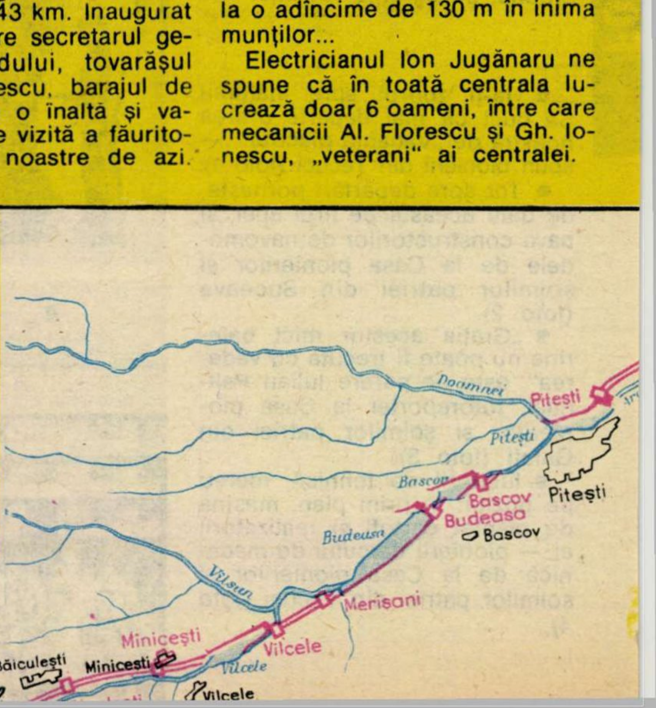
Doamnei
Pitești
Pitești
Pitești
Bascov
Bascov
Budeasa
Budeasa
Bascov
Vîlsan
Merișani
Băiculești
Minicești
Minicesti
Vîlcele
Vîlcele
Vîlcele

Salba şi amfiteatrele apelor

Salba rîului Argeş cuprinde 18 hidrocentrale care însumează o putere instalată de 480 MW. Centrala subterană de la Vidraru, prima cu care s-a început amenajarea propriu-zisă, depăşeşte Bicazul. Vidraru deschide porţile epopeii, utilizînd potenţialul hidroenergetic al cursului superior al rîului Argeş cu cele două pîraie afluente: Buda şi Capra. Centrala de-aici este originală prin schema de amenajare adoptată care este numai de concepţie românească. Printr-un sistem de galerii subterane care însumează 40 km sînt captate şi rîurile Topologul, Viţelu şi Rîul Doamnei. Pare basm? Nu-i basm, ci eroism, geografia se schimbă de la o zi la alta, salba de hidrocentrale, pe Argeş în jos, începe de aici. Reţineţi şi un fapt extraordinar: epopeea Argeşului este bazată, în principal, pe volumul mare al lucrărilor subterane, galerii şi excavaţii ale centralei subterane executate de către mineri.

Amplasarea centralei este impresionantă: în inima muntelui, la 110 m sub nivelul albiei rîului.

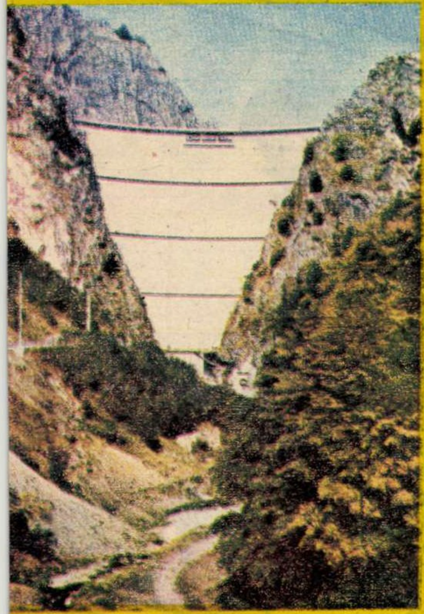

palatul care ia fiinţă — centrala — pare o adevărată sală de operă cu orgă de lumini — unde sînt amplasate turbinele şi generatoarele care produc energia electrică. Ieşirea apei din centrală se face printr-o galerie subterană de 11 km, care conduce apele epuizate de energie în lacul primei centrale din salba de microcentrale ale rîului Argeş. Prima hidrocentrală din suita salbei, deci prima treaptă a amfiteatrului energetic, este cea de la Oieşti, despre care vom vorbi imediat. De-aici şi pînă la Goleşti, pe o lungime de 40 km, apa trece succesiv din centrală în centrala. În partea din amonte, deci mai sus, sînt realizate încă două centrale electrice care folosesc energia apelor captate şi introduse în lacul de acumulare.

De reţinut însă ca...

În hidroenergetica românească, Argeşul intervine cu o pondere importantă în ceea ce priveşte puterea şi producţia de energie; înseamnă centrale de vîrf care vin să preia consumul crescut în perioadele de vîrf de sarcină, respectiv seara şi dimineaţa, cînd sistemul energetic este mai solicitat. Cele 13 lacuri de acumulare de pe rîu, care însumează peste 600 milioane m^3 de apă, reprezintă, de fapt, pîinea hidrocentralelor; apa captată este gospodărită şi folosită cu mare grijă. Cantităţile de apă din lacuri sînt continuu evaluate pentru a fi calculat cît mai bine programul de funcţionare al hidrocentralelor cu programul de acumulare a apei. Stocarea apei în cele 13 lacuri înseamnă cantităţi potenţiale de energie electrică care vor putea fi produse în hidrocentrale cînd sistemul energetic naţional va avea nevoie de putere suplimentară de energie. Renumele rîului Argeş a crescut în ultimii ani şi prin faptul că barajul de la Vidraru, cu înălţimea de 166 m, a devenit al V-lea din Europa, al IX-lea din lume şi cel mai înalt din ţară, la data construcţiei. Cele 13 lacuri din amenajarea rîului înseamnă o suprafaţă de 2 600 ha, care sînt, de fapt, energie şi lumină potenţială. Ei bine, numai în ultimii ani peste 300 de foşti pionieri ai judeţului au devenit oamenii energeticii. Ei sînt cei care coordonează debitul de 90 m^3 de apă ce trece într-o secundă prin fiecare din centralele salbei argeşene; tot ei sînt şi cei care au în stăpînire salba de hidrocentrale de pe Argeş, în calitate de electricieni, tehnicieni, muncitori, ingineri.

Inscripţie cu... oameni la Oieşti

Maistrul electrician Gh. Buzoiu — om la 37 de ani — încă mai are în privire şi-n suflet nostalgia munţilor şi-a barajului de la Vidraru. Om voinic şi romantic, Gh. Buzoiu are în inima ritmul apelor şi-al hidrocentralelor; nu-l impresionează nici viiturile, nici seceta, nici gerul, nici arşiţa.

— Totul e să ai măsura constantă a apelor acumulate. Apa-i ca omul: dacă o îngrijeşti cu dragoste, şi ea ascultă şi te iubeşte, îţi devine prietenă. Lucrez în prima hidrocentrală, cea de la Oieşti, după cea mare de la Vidraru; tot ce vedeţi aici poartă amprenta muncii şi pasiunii acestor oameni care şi-au făcut din destinul hidrocentralei Oieşti propriul lor destin. Cele două hidroagregate — cu turbinele, generatoarele şi instalaţiile lor auxiliare — contribuie şi ele prin hărnicia şi conştiinţa omenească la menţinerea puterii disponibile a sistemului energetic naţional. Electricienii Ion Călin, Eugen Rizea sau Nicolae Nicoară — unii şefi de tură, principali sau secunzi — formează o parte din colectivul de aici. De altfel, toţi tovarăşii noştri de hidroenergie, din toate hidrocentralele, pînă la Goleşti, sînt la fel: „toţi pentru hidrocentrale şi hidrocentralele pentru ei toţi, pentru ţară".

Argeşul viitorului

Epopeea acestui rîu e în plină desfăşurare. În drumul său către mare, Argeşul devine din zi în zi o capodoperă a frumuseţii eforturilor creatoare ale oamenilor, o mare ctitorie a acestei epoci. În curînd vor fi folosite, cu maximă eficienţă, resursele întregului bazin hidrografic al Argeşului pentru navigaţie, irigaţii, producerea de energie electrică, alimentarea cu apă a unor localităţi şi unităţi economice, combaterea eroziunii solului. Această lucrare urmează să lege Bucureştiul de Dunăre printr-o mare şi frumoasă cale navigabilă, îmbunătăţind transporturile şi dezvoltînd zonele adiacente. Chiar în aceste ore, zile şi nopţi se amenajează lacul de acumulare de la Mihăileşti, localitatea devine oraş, iar marele dig de aici cîştigă milimetru cu milimetru înălţimile: se realizează excavări de pămînt, se execută taluzări şi protecţii de beton, se efectuează săpături şi lucrări de terasare, la barajul propriu-zis sudorii realizînd plasele metalice pentru armături. Peste 3 000 de tineri brigadieri şi muncitori de diferite profesii lucrează la Antrepriza naţională a tineretului care participă la realizarea unei părţi importante a magistralei — respectiv a tronsonului cuprins între kilometrii 61 şi 83 cu toate lucrările aferente. Tenacitate, ritm, devotament şi hărnicie. De reţinut că terenul este menţinut în circuitul agricol şi silvic, se urmează cursul existent al apei, efectuîndu-se, acolo unde-i cazul, lucrări de taluzare. Insulele pline de verdeaţă care apar pe oglinda Argeşului vor fi menţinute în înfăţişarea lor actuală, iar pămînturile vor fi înfrumuseţate.

Portul Bucureşti—30 Decembrie va fi dat în funcţiune pînă la sfîrşitul anului viitor. Pînă acum s-au şi excavat peste 700 000 m^3 pămînt pentru amenajarea platformelor celor cinci dane ale portului, pentru materii prime, mărfuri generale, piese şi utilaje de mare tonaj, pentru cereale şi pasageri. Pe de altă parte, sînt în curs de desfăşurare lucrările la terasamentele căii ferate ce va lega portul Bucureşti—30 Decembrie cu linia de centură a Capitalei. Maşinile lucrează din plin, se taluzează, sînt pregătite locurile viitoarelor betoniere, proiectele devin înfăptuiri. Rîul Argeş merge să întîlnească Bucureştiul, Dunărea şi Marea, cu întreaga măreţie a muncii şi dăruirii omeneşti. Rîul Argeş este şi el un arc de triumf pe cerul ctitoriilor de azi.

ION CRÎNGULEANU

Ţara mea

Ape fragede
Izvorăsc în munţi;
Acolo,
căprioarele
se-nclină
seninului.
Cutreier cîntînd
ţara de la un capăt
la altul,
La noi, oamenii ştiu
să ivească
salbe de luceferi
din rîuri.

Daniela Apopi
Şcoala nr. 29, Bacău

Istorie, cultură, civilizație

CETĂȚI ALE PĂMÎNTULUI ROMÂNESC

Dacii și „cuiburile lor de vulturi"

„**Dacii** — scria acum aproape două mii de ani istoricul latin Annaeus Florus — **trăiesc nedespărțiți de munți". Daci montibus inhaerent** — suna în limba latină această propoziție și expresia a devenit un fel de definiție a dacilor și a fortificațiilor lor, mai ales după descoperirea cetăților grupate în jurul capitalei — Sarmizegetusa Regia — adevărate „cuiburi de vulturi", înălțate pe terenuri stîncoase, la mare altitudine și asigurînd supravegherea unor întinse regiuni înconjurătoare. În ultimele decenii, cînd cercetarea arheologică din țara noastră a căpătat o dezvoltare deosebită, au fost descoperite numeroase alte cetăți dacice nu numai la munte, ci și la deal, și la cîmpie. Geto-dacii n-au fost doar un popor de munteni, ci îndeosebi de agricultori și meșteșugari care viețuiau în numeroase așezări răspîndite pe întreg teritoriul Daciei și cunoscute sub numele de dave. Chiar dacă nu se mai aflau amplasate pe stînci prăpăstioase, la înălțimi amețitoare, aceste cetăți aveau o seamă de trăsături comune: erau așezate, chiar și la șes, pe terenuri mai înalte față de zona înconjurătoare (un bot de deal, un promontoriu, malul înalt al unei ape), pentru a oferi și o largă perspectivă, îndeplinind astfel un rol dublu — de **punct de observație** și de **adăpost** în vremuri de restriște pentru populația rurală din teritoriul pe care îl controla.

Să ne concentrăm puțin atenția și asupra felului în care erau concepute și construite cetățile dacice.

Geto-dacii au preluat de la străvechii locuitori principalele „tehnici" de edificare a cetăților lor, perfecționîndu-le continuu. Astfel, pe timpul lor — care corespunde în linii mari cu a doua epocă a fierului —, zidurile construite din lemn și din pămînt ars au fost înlocuite cu ziduri din piatră. În confecționarea acestui tip de ziduri, incomparabil mai rezistente, geto-dacii au devenit repede nu numai iscusiți, ci și renumiți, folosind o tehnică specială, cunoscută în epocă sub denumirea de **„murus dacicus"**. În părțile exterioare, un asemenea zid era construit din blocuri paralelipipedice din roci foarte dure (andezit, dacit), tăiate îngrijit și prinse între ele cu un liant de pămînt, și acesta de-o rezistență deosebită. În interior se construia un alt zid, tot de piatră, iar golul dintre ele era umplut cu un **amestec** de pămînt, bolovani și calcar, amestec care prin uscare se întărea ca betonul. Dovadă a rezistenței deosebite a acestor ziduri e faptul că cele ale cetăților dacice din Munții Orăștiei dăinuie și astăzi, la mai bine de două mii de ani de la construirea lor.

Oppida, castrum, fossatum

Stăpînirea romană asupra unei mari părți a Daciei a dus, firesc, la diversificarea sistemelor de fortificații, conform experienței și tehnicii înalte la care ajunseseră romanii. Au apărut, astfel, fortificații urbane, denumite **oppida,** cum menționează un mare arhitect al antichității Vitruvius, care a scris o lucrare de specialitate unde le descrie amănunțit. Aceste fortificații înconjurau o întreagă așezare civilă, așa cum au fost — și cum se pot vedea și azi după urmele scoase la lumină — marile orașe precum Sarmizegetusa, Ulpia Traiana și cetățile de pe țărmul stîng al Pontului Euxin — Histria, Tomis și Callatis. Pe lîngă aceste fortificații civile mai erau și altele, militare, denumite **castre (castrum),** care adăposteau garnizoanele însărcinate cu roluri de supraveghere și de apărare. Și, în sfîrșit, fortificate erau și unele sate, de regulă cu șanțuri și cu valuri de pămînt. Dovadă în acest sens este faptul că denumirea de sat vine de la cuvîntul latinesc **fossatum,** care desemna șanțul de apărare al unei localități rurale.

Cetatea de la Malovești-Hațeg.

„Apa trece, pietrele rămîn"

Epoca marilor migrații, cu noianul ei de vicisitudini, s-a reflectat și în evoluția fortificațiilor. Dacă în primele veacuri de năvălire a barbarilor oamenii locului își mai căutau adăpostul în fortificații rămase de pe vremea romanilor (arheologic s-a dovedit că unele cetăți, precum Sarmizegetusa, au fost parțial reamenajate în scopuri de apărare, ca și zidurile cetăților pontice care au fost refăcute pe porțiuni restrînse), spre sfîrșitul primului mileniu al erei noastre și-au făcut apariția primele întărituri de tip feudal. Datorită condițiilor materiale dificile pe care le cunoștea populația românească, fortificațiile din această perioadă au fost din nou construite din pămînt, după tehnici de construcție proprii lumii romanizate. De pămînt erau cetățile primilor voievozi menționați de cronici în Transilvania — Biharia lui Menumorut, cetatea de pe insula Vladimirescu, din apropiere de Arad, contemporană cu anii în care e menționat voievodul bănățean Glad, prima fază a cetății de la Dăbîca, din zona în care își întindea stăpînirea Gelu Românul. Construcția lor din pămînt le-a adus denumirea de **țeligrad.** Există totuși în această perioadă o cetate din piatră care, datorită culorii albicioase a materialului de construcție, a căpătat numele Bălgrad, adică

Pionieri-arheologi.

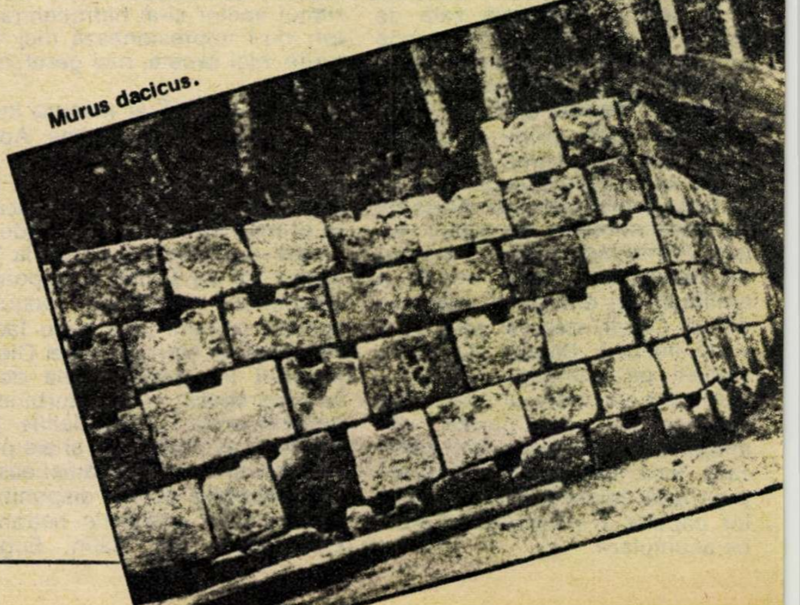

Murus dacicus.

Statuia lui Decebal de la Deva. În plan secund, cetatea medievală.

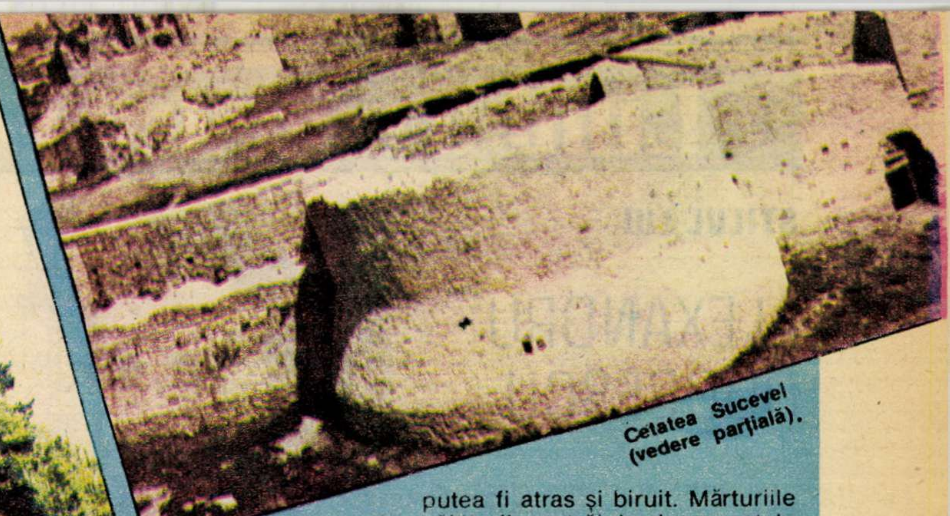
Cetatea Sucevei (vedere parțială).

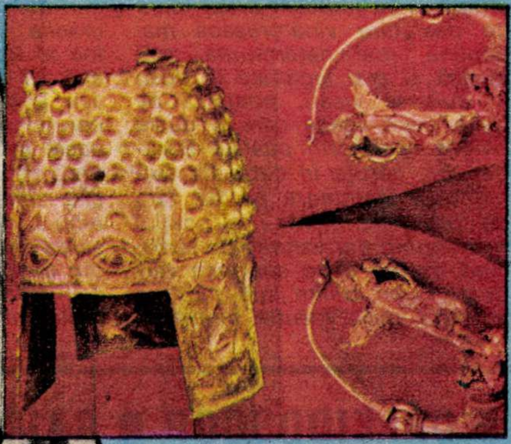
Coiful getic de la Coțofenești-Prahova.

Sarmizegetusa Regia.

„Cetatea Albă", nume perpetuat în denumirea localității Alba Iulia din zilele noastre.

Constituirea statelor feudale românești a dat un puternic impuls întăririi capacității de apărare împotriva primejdiei pe care o reprezentau imperiile vremii, mai cu seamă noua forță politică ce amenința, dinspre sud, Europa: Imperiul otoman. Voievozii de seamă ai țărilor române — Mircea cel Mare, Alexandru cel Bun, Ioan de Hunedoara, Vlad Țepeș, Ștefan cel Mare — au întărit „oastea cea mare" și s-au îngrijit, totodată, de procurarea de armuri și arme perfecționate, adaptate noilor cerințe ale artileriei. Iar la hotare și în principalele centre ale țării au fost construite, în vremea domniei lor, cetăți cu ziduri puternice, cu creneluri, din spatele cărora se putea lupta cu iscusință, cu barbacane și cu capcane înșelătoare în care inamicul — necunoscător al locului — putea fi atras și biruit. Mărturiile călătorilor străini, documentele de epocă și cercetările arheologice aduc numeroase dovezi despre dîrzenia cu care locuitorii acestui pămînt, strămoșii noștri, au știut să-și apere patria și libertatea.

*

Cetățile, răspîndite pe tot cuprinsul țării și înălțate începînd cu multe milenii în urmă, sînt o dovadă a hotărîrii dintotdeauna a poporului nostru de a trăi liber pe pămîntul său, moștenit din moși-strămoși. Și ele — aceste cetăți românești, mai întîi dacice, apoi romane și, mai tîrziu, medievale — i-au ajutat pe locuitorii acestor meleaguri să reziste pe vatra străbună împotriva tuturor furtunilor, tuturor vicisitudinilor născute din poftele de cuceriri ale unor neamuri și imperii, dovedind adevărul de necontestat al proverbului care spune că „Apa trece, pietrele rămîn".

GHEORGHE DAVID

Știați că...

...Cea mai mare cetate dacică dintre cele cunoscute pînă în prezent este Grădiștea Muncelului (comuna Orăștioara de Sus, județul Hunedoara), care a constituit nucleul central al marelui sistem de fortificații din Munții Orăștiei? Amplasată la 1 200 m altitudine, pe o coamă prelungă, mărginită de două văi, drumul spre ea e greu accesibil și supravegheat din loc în loc de turnuri, iar în apropiere de intrare, de un mare val de pămînt. Zidurile din incinta militară sînt de-o masivitate impresionantă, unele dintre acestea avînd și azi, după mai bine de 2 000 de ani, înălțimea de 5 m.

...Numeroasele mărturii scoase la lumină de săpăturile efectuate în incintele unor cetăți dacice au evidențiat faptul că dacii erau deosebit de pricepuți în prelucrarea fierului? Ei utilizau o mulțime de unelte și instrumente confecționate din acest metal: nicovalele de fier de diferite forme și dimensiuni, ciocanele (de la cele mai mici pînă la uriașele baroase de forjă), mulțimea de clești și de pile erau utilizate la prelucrarea fierului, la cald sau la rece, din bare turnate; numeroasele securi, topoare, ferăstraie, tesle și cuțitoaie erau folosite la prelucrarea lemnului, îndeletnicire de bază a dacilor; că dacii aveau o deosebită grijă de înfățișarea lor o dovedesc foarfecele și bricele cu care își tăiau părul. La Grădiște a fost descoperit un compas de fier, care dovedește nivelul tehnic ridicat la care ajunseseră meșterii daci.

...Cetatea Neamțului s-a dovedit a fi una dintre cele mai puternice de pe întreg teritoriul țării noastre? Nici măcar vestitul sultan Mahomed al II-lea, cuceritorul Bizanțului, n-a reușit s-o supună. În vara anului 1476, după bătălia de la Valea Albă, neputînd să cucerească Suceava, sultanul își îndreaptă atenția spre Cetatea Neamțului. Timp de opt zile, șapte uriașe bombarde (dintre cele folosite la asediul Bizanțului) au tras în ziduri și în cetate. Cetatea a rezistat însă și acestui atac — cel mai puternic întreprins vreodată împotriva ei —, iar sultanul a fost silit să accepte o retragere rușinoasă din fața zidurilor ei.

„Limba noastră-i o comoară"

STILUL LUI

ALEXANDRU ODOBESCU

Un artist al stilului clasic în proză, prin excelență (Tudor Vianu este acela care l-a studiat cu o mare competență) este Alexandru Odobescu. Asemeni lui Nicolae Bălcescu sau lui Alecu Russo, și pentru el modelele îi sînt scrierile vechilor umaniști români, odată cu limba vie, vorbită, dar, în același timp, cu o atenție permanentă la cadențele marilor prozatori latini ai antichității, pe care, în certe cazuri, îi valorificase, la timpul său, Miron Costin, mai apoi și Dimitrie Cantemir. Fraza odobesciană, de asemenea amplă, este, aparent cel puțin, nu atît de avîntată și ardentă, precum la înaintașii lui romantici din generația imediat anterioară. Cîștigă însă mult în sensul eleganței și echilibrului, desăvîrșite, cu care se desfășoară discursul în pagină, calm, cu respirații egale, confesiv pînă la un punct, dar și detașat, comunicînd limpede stările sufletești ale scriitorului care-și invită discret cititorul înspre atitudinile lui, intelectuale sau afective, de la caz la caz. Lui Odobescu i se potrivește cel mai bine prea cunoscuta maximă a lui George-Louis Buffon: „Stilul este omul!" Transcriem mai jos un fragment din „Pseudo-cynegeticos", lucrare ce demonstrează vasta erudiție a autorului și din care respiră patriotismul, iubirea de natură, plăcerea aleasa a plimbarilor care desfată și instruiesc în același timp. Este un text accesibil oricui, dar răspunzînd și exigențelor celor mai rafinați întru cunoașterea virtuților idiomului național.

bpt
odobescu
scene istorice •
pseudo-cynegeticos

„... Și-n adevăr, să ședem strîmb și să judicăm drept: oară ce desfătare vînătorească mai deplină, mai nețărmurită, mai senină și mai legănată în dulci și duioase visări, poate fi pe lume decît aceea care o gustă cineva cînd, prin pustiile Bărăganului, căruța în care stă culcat abia înaintează pe căi fără de urme? Dinainte-i e spațiul nemărginit; dar valurile de iarbă, cînd înviate de o spornică verdeață, cînd ofilite sub pîrlitura soarelui, nu-i insuflă îngrijarea nestatornicului ocean. În depărtare, pe linia netedă a orizontelui, se profilează, ca moșoroaie de cîrtițe uriașe, movilele, a căror urzeală e taina trecutului și podoaba pustietății. De la movila Neacșului de pe malul Ialomiții, pînă la movila Vulturului din preajma Borcei, ele stau semănate în prelargul cîmpiei, ca sentinele mute și gîrbovite subt ale lor bătrîneți. La poalele lor cuibează vulturii cei falnici cu late pene negre, precum și cei suri al căror cioc ascuțit și aprig la pradă răsare hidos din ale lor grumazuri jupuite și golașe. (...) Trebuie să fii la Paicu, în gura Bărăganului, sau la Cornățele, în miezul lui, ca să găsești cîte o mică dumbravă de vechi tufani, sub care se adăpostesc turmele de oi la poale, iar mii și mii de cuiburi de ciori printre crăcile copacilor. În orice alt loc al Bărăganului, vînătorul nu află alt adăpost, spre a îmbuca sau a dormi ziua, decît umbra căruței sale. Dar ce vesele sunt acele întruniri de una sau două ore, în care toți își povestesc cîte izbînzi au făcut sau mai ales erau să facă, cum i-a amăgit pasărea vicleană, cum i-a purtat din loc în loc și cum, în sfîrșit, s-a făcut nevăzută în zboru-i prelungit".

ION ROTARU

• CALEIDOSCOP • CALEIDOSCOP • CALEIDOSCOP • CALEIDOSCOP •

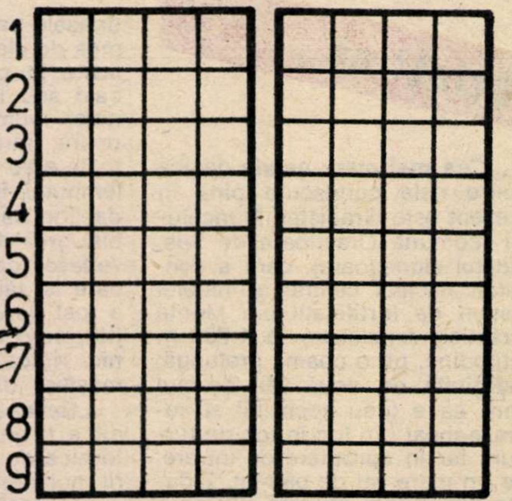

Aflați personajul

Știți cu toții că scriitorul italian Carlo Collodi (1826–1890), care s-a dedicat literaturii pentru copii, a creat un popular personaj, cunoscut pe toate meridianele. Ca să-i aflați numele, vă propunem o cale ocolită, dar foarte interesantă.

Aveți mai sus două grile. Completați prima grilă cu nouă cuvinte de cîte patru litere, pornind de la următoarele semnificații:

1) Tare. 2) A umbla. 3) Clădire oltenească avînd și posibilități de apărare. 4) Distractiv. 5) Brațele unei elice (sing.). 6) Instrument optic. 7) Mare compozitor român, autorul lucrării „Mărire ție, patria mea!". 8) Se găsește în gazele de sondă. 9) Lac aflat în Asia Centrală.

Schimbați acum inițialele cuvintelor obținute, spre a găsi noi termeni, conform definițiilor ce urmează. Prin citirea inițialelor noilor cuvinte veți obține numele personajului căutat.

1) Imaculată. 2) Important municipiu din Moldova. 3) Egală cu zero. 4) Meșter ceramist. 5) Magazia unei nave. 6) Răsplata învingătorului. 7) Dans popular românesc. 8) Locuitor de la munte. 9) Prin viu grai.

Perspicacitate

DOUĂ DIN ROMANELE EXPUSE ÎN BIBLIOTECĂ AU ACELAȘI NUMĂR DE PAGINI. CARE? ȘI CÎTE REVISTE SÎNT ÎN RAFTUL DE JOS?

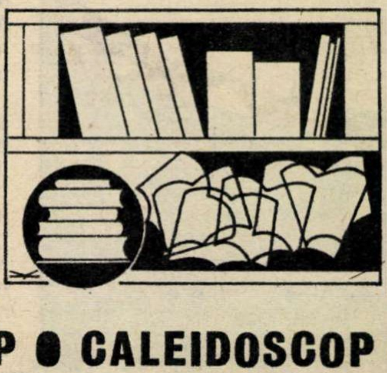

ȘAH

Albul joacă și face mat în două mutări, în patru feluri:

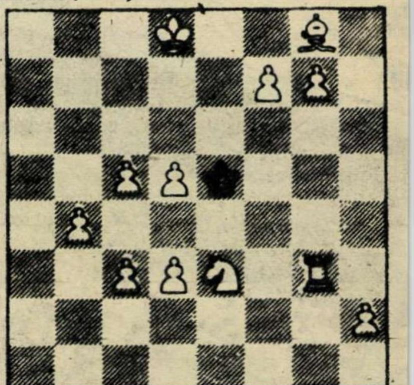

După ce veți găsi soluția principală a problemei, luați de pe tablă pionii c5 și h2; se naște o nouă problemă cu altă soluție decît prima (tot cu mat în două mutări); apoi luați de pe tablă și pionii din d5 și g7, deci o nouă problemă de mat în două mutări. Și, în sfîrșit, luînd de pe tablă și pionul din d3 și nebunul din g8, se naște iarăși o nouă problemă, cu o soluție cu totul diferită, față de primele trei, de asemenea, cu mat în două mutări. Soluțiile, în numărul următor.

Etimologie

FAMILIE

Vechimea acestui cuvînt în limba noastră nu depăşeşte două sute de ani. El a intrat în română din latina literară, pe calea culturii moderne. În latină are aceeaşi formă şi acelaşi înţeles ca în română: **familie.** Se observă că nu s-a modificat decît desinenţa — **a,** care a devenit — **e,** din cauza lui **i** precedent. **Familie** a putut intra şi din franceză **(famille)** sau din italiană **(famiglie),** limbi neolatine care au influenţat mult româna cultă. În cazul acesta, spunem că romănescul **familie** este un neologism de origine latino-romanică. Încă de la începutul secolului al XIX-lea el apare şi cu varianta **famelie,** cu o uşoară modificare fonetică determinată probabil de influenţa lui **fameie.** Această variantă circula şi în limba vorbită de la sfîrşitul secolului. Pristanda, cunoscutul personaj din **„O scrisoare pierdută",** de I. L. Caragiale, zise **„Famelie** mare, coane Fănică".

Latinescul **familia** a fost însă şi moştenit în limba noastră. De astă dată, el a suferit schimbări mari, şi de formă şi de înţeles. În primele noastre scrieri, apare forma **fămeaie,** rezultat normal al dezvoltării cuvîntului latin. Să urmărim pe rînd schimbările fonetice de la **familia** la **fămeaie: a** a devenit **ă** pentru că era neaccentuat, **l** urmat de **i** s-a muiat şi a dispărut, **i** accentuat a devenit de timpuriu **e** fiindcă era scurt, apoi s-a diftongat din cauza lui **e** următor. De la **fămeaie** la **femeie** s-a ajuns prin revenirea diftongului **ea** — la **e** asimilîndu-se cu **e** următor.

Cît priveşte înţelesul, trebuie să spunem că în limba textelor din secolul al XVI-lea **femeie** denumea soţia şi copiii sau numai copiii, după cum rezultă din aceste propoziţii: „Să meargă omul cu toată **fămeaia** lui", să vii „cu muiarea ta şi cu toată **fămeaia".**

Sensul de „familie" pare să-l fi preluat foarte devreme cuvîntul **casă,** care îl păstrează şi astăzi în limba populară.

Aşadar, **femeie** şi **familie** sînt la origine acelaşi cuvînt: latinescul **familia.** În primul caz, el a fost moştenit, în al doilea, împrumutat pe cale cultă în epoca modernă.

GR. BRÂNCUŞ

Cum vorbim?
Cum scriem?

ÎN TREN...

Cîte nu se discută în timpul unei călătorii cu trenul! Mai ales acum, cînd vacanţa ne îndeamnă la călătorii şi, chiar numai admirînd peisajul de la fereastra vagonului, atîtea gînduri şi atîtea impresii se cer împărtăşite cu tovarăşii de drum!

„Uite, ce ierburi verzi!" exclamă o fetiţă de lîngă mine. O privesc; are precis peste zece ani, deci merge sigur la şcoală. Să nu ştie pînă acum că substantivul **iarbă,** aşa-numit „colectiv", are un sens global şi nu se foloseşte la plural decît atunci cînd indică mai multe feluri de plante ca, de exemplu, în cunoscuta expresie „ierburi de leac" folosită în limbajul popular pentru plante medicinale?

Aşadar, alături de alte substantive care au în limba româna numai formă de singular (le ştiţi? încercaţi să vi le amintiţi!), **iarbă** desemnează o parte din totalitatea ierbii de pe... întreg globul pămîntesc (!), aşa cum apă înseamnă o parte din toată apa lumii (!) faţă de **ape**, care înseamnă mai multe cursuri de apă sau lacuri, mări, oceane.

Interesant, nu?

Dacă vă gîndiţi bine, veţi descoperi că, pe de altă parte, există substantive care se folosesc numai la forma plural! Eu nu vi le dau aici, propunîndu-vă să le aflaţi singuri. Dar, iată, un mic ajutor: din ce se nasc peştii? E o ghicitoare care se potriveşte cu vacanţa!

CEZAR TABARCEA

CÎNTEC DE PACE

Sunetul slovelor aleargă
Peste zări — curcubeu.
Un copil mîngîie lumina
Şi porumbelul
Înfloreşte zburînd.

ANOTIMP

Alerg către vară
Cu paşi de cireşe.

CÎNTEC

Poetul e
Clipa fierbinte
Curgînd în ropot
De litere.

Raluca Puşcaşu
Şcoala nr. 29, Bacău

● CALEIDOSCOP ● CALEIDOSCOP ● CALEIDOSCOP ● CALEIDOSCOP ●

ŞTIŢI CINE AU FOST?

Lista de mai jos cuprinde numele a şase cunoscuţi scriitori români, dar este vorba despre numele şi prenumele de naştere, nu despre felul în care au semnat ei cele mai multe dintre operele lor şi sub care sînt cunoscuţi în literatură.

1. Ion N. Theodorescu (1880—1967);
2. Gheorghe D. Vasiliu (1881—1957);
3. Dan Barbilian (1895—1961);
4. Grigore Pişculescu (1879—1961);
5. Ion Minculescu (1881—1944);
6. Ioan Sârbu (1848—1925).

Ştiţi despre ce scriitori este vorba?

Pe unii poate îi veţi recunoaşte după anii între care au trăit. De asemenea, vă mai putem spune că dintre cei şase, patru au fost poeţi.

CLAUDIU VODĂ

RĂSPUNS:

1. Tudor Arghezi, 2. George Bacovia, 3. Ion Barbu, 4. Gala Galaction, 5. Ion Minulescu, 6. Ioan Slavici.

Rucsacul unui comod

Totdeauna se înscrie
La excursii - iarnă, vară...
Dar cînd merge-n drumeţie
Mai mult fratele mă cară!

Cocoşul

Uite-aşa, luat cu graba,
Am cîntat de circumstanţă
Însă l-am trezit degeaba,
Că intrase în vacanţă!

TICUŢĂ CEL UITUC

TICUŢĂ NU-ŞI MAI AMINTEŞTE CE REPREZINTĂ FOTOGRAFIA DE MAI JOS. ÎNCERCAŢI VOI SĂ-L SCOATEŢI DIN ÎNCURCĂTURĂ!

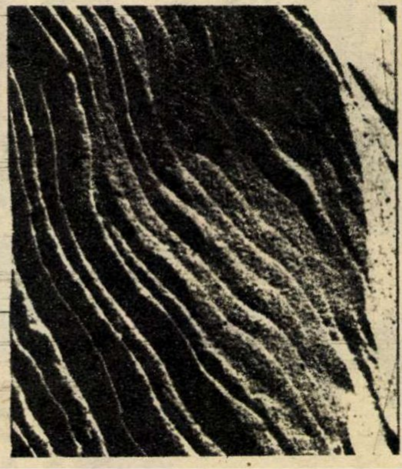

● CALEIDOSCOP ● CALEIDOSCOP ● CALEIDOSCOP ● CALEIDOSCOP ●

CASCADA URŞILOR

de PETRE LUSCALOV

Îmbrăcată într-un hanorac de culoare albastră şi într-un trening de aceeaşi culoare, încălţată în cizmuliţe de cauciuc roşii, fata străbătu încăperea şi privi afară prin fereastra larg deschisă. Dincolo de terasa casei, peste gard, o şosea de asfalt umezită ici şi colo de o burniţă uşoară cobora la vale spre oraş, tivind ca o panglică lată şi cenuşie pădurea de brazi ce acoperea poalele muntelui. Printre luminişurile abrupte ale pădurii se înălţau vilele albe, elegante, cu acoperişurile de un roşu aprins ce păreau că se dizolvă încet, încet, într-o mare de fum.

Era o încăpere ciudată. De jur-împrejur, fie pe o masă lungă şi elegantă lipită de perete, fie în vitrina unui imens bufet, fie pe spătarul canapelei, fie pe nişte etajere se aflau risipite tot felul de cristaluri de stîncă de-o transparenţă ireală sau albe şi diafane, ca de zăpadă, pirite, zburlite, cu solzii lor de aur, bucăţi de onix viu colorate, o întreagă lume de pietre, multe iradiind în străluciri de ape sau în efluvii de scînteieri electrice.

— Se vede ceva, Corina? întrebă unul din cei doi băieţi ridicîndu-se în picioare. Era un băiat înalt şi zvelt, cu păr castaniu, cu ochi negri, uşor migdalaţi, ascunşi sub lentilele unor ochelari.

Zveltă, cu ochi mari şi căprui, Corina se apropie de el azvîrlindu-şi cu un gest brusc al capului părul pe spate.

— Nu se zăreşte nimic... dar nu înţeleg de ce o întîrzia Mihai? Spunea că trece puţin pe la „salvamont“...

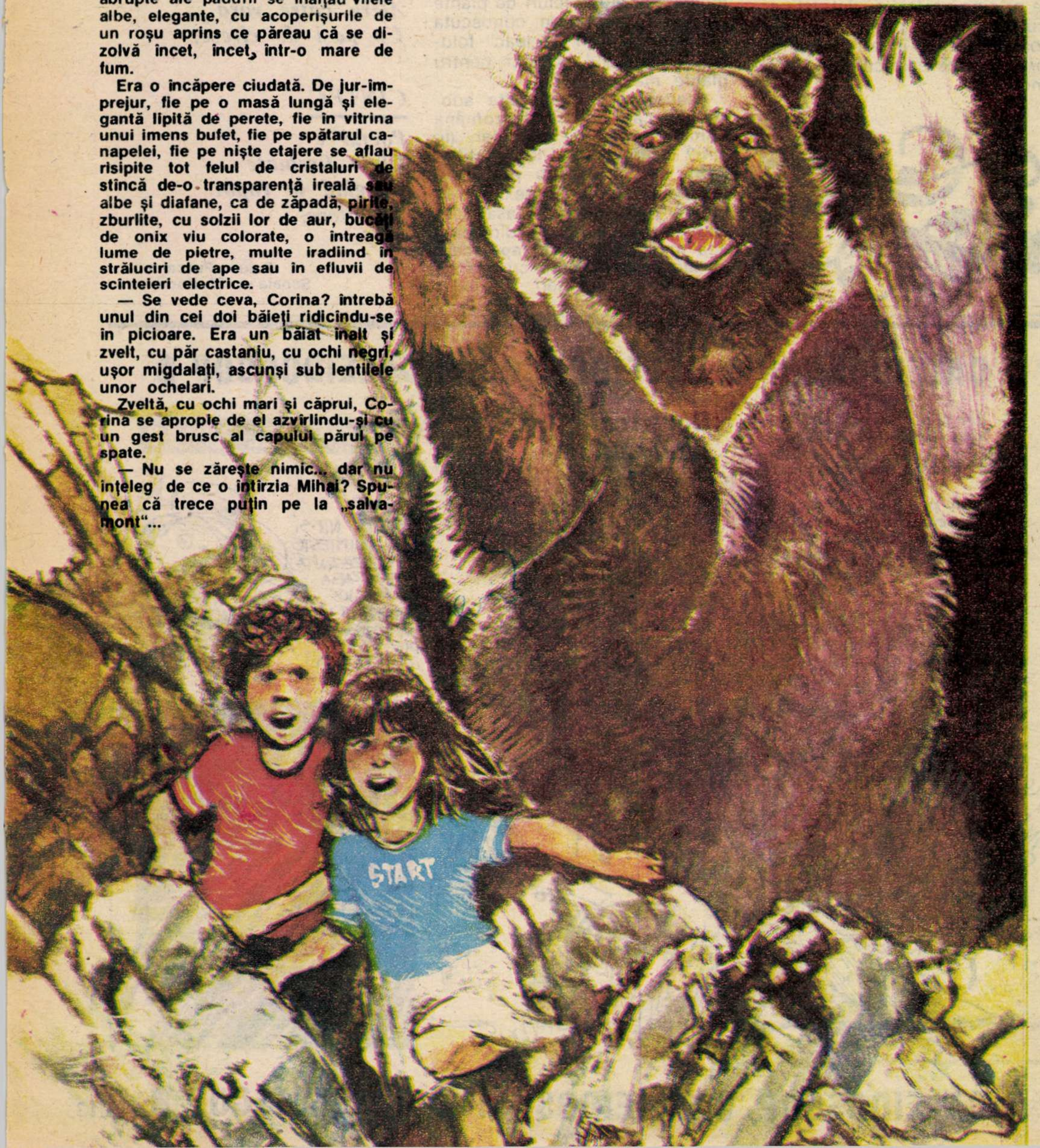

Radu îşi desfăcu deznădăjduit braţele, arătînd cu capul spre băiatul aşezat pe covor.

— Dacă Virgil nu a avut de lucru...

Virgil, scund, bondoc, ridică spre el nasul lui cîrn şi stropit cu pistrui.

— Ce vrei să spui?

— Că ai stîrnit o furtună într-un pahar cu apă. Trebuia să fim de mult la Peştera Urşilor.

— Dar ţi-am mai spus, continuă Virgil, sărind la rîndul lui în picioare.

— Cunosc povestea, spuse Radu, te aflai la gura peşterii...

— Exact, tocmai găsisem agata roşie şi o examinam prinsă în culcuşul ei de piatră...

Radu chicoti uşor:

— Şi atunci... umbra!

— Nu... La început am auzit un clipocit puternic, parcă un bolovan se prăvălise în peşteră.

— Apoi linişte, apoi nişte paşi uşori ca de pîslă, parcă aşa spuneai, nu?

— Exact, venea cineva...

Corina îl privea cu privirea tăiată...

— Şi?

— Şi deodată a apărut... venea... creştea... se lăţea... Am văzut-o aşa cum te văd. O umbră imensă, înspăimîntătoare. Scăpînd agata roşie din mînă, am rupt-o la sănătoasa.

Radu exclamă supărat:

— Auzi dumneata! Să ai o agată roşie în mînă şi să o pierzi... un şarpe boa să fi fost şi eu n-aş fi făcut-o. Îţi dai seama? Orice turist care trece pe acolo o poate găsi.

Virgil clătină cu un aer filozofic din cap.

— Te cred, odată ce nu erai în peşteră...

— Mihai o să afle despre ce este vorba, interveni Corina, cred că de asta şi întîrzie.

Un fulger străluci în ochii lui Radu.

— Chiar n-ai înţeles stratagema lui Mihai cu „salvamontul“?

Corina îl privi nedumerită.

— Stratagema? Ce stratagemă?

— Chiar nu pricepi? Doar la toamnă vom preda colecţia şcolii... şi cine va fi acela care a găsit agata roşie?

Corina părea uimită.

— Cum... cine... Virgil?

Radu chicoti uşor.

— Am să-ţi spun eu cine. Şi unde se află acum Mihai? La Cascada Urşilor. Dacă ne grăbim îl găsim acolo. El rămîne cu gloria şi noi cu umbra.

Corina îşi muşcă buzele.

— Cum poţi să crezi aşa ceva despre Mihai?

Radu se apropie de ea şi îi întinse mîna.

— Faci prinsoare?

— Pe orice, răspunse fata.

— Nu-l lua în seamă, Corina, interveni Virgil, că o ia razna cînd e vorba de pietre şi nu te duce la peşteră, ascultă-mă pe mine, ai s-o păţeşti.

Dar, pornită, Corina nu-l mai ascultă.

Băiatul cu ochi verzi-cenuşii, cu un rucsac mare în spate pedala din greu, urcînd pieptiş şoseaua asfaltată. Sus, departe, în faţa lui, crestele de piatră ale munţilor străluceau în mii de zale argintii. În clipa următoare, el zări un alt biciclist ce cobora şoseaua, cu o viteză de bolid. Era Virgil. Băiatul coborî de pe bicicletă şi îl aşteptă cu mîinile încleştate pe ghidon.

— După tine veneam, îi spuse Virgil, coborînd la rîndul său de pe bicicletă, ce-i cu tine? De ce-ai întîrziat? Nu i-ai găsit pe cei de la „salvamont“?

— Ba i-am găsit. Povestea aia cu umbra nu le-a plăcut. S-au interesat în toate părţile. Abia acum un sfert de oră am primit un telefon.

— Şi ce ţi-au spus?

Mihai clătină din cap.

— Nimic precis, doar atît: „Să nu mergeţi deocamdată la Cascada Urşilor. În peşteră, prietenul tău Virgil s-a aflat într-o primejdie despre care habar n-a avut. Numai norocul l-a ajutat!“

Faţa lui Virgil devenise albă ca varul.

— Păi atunci... Corina? Radu?

Mihai îl prinse cu mîna de umăr.

— Ce vrei să spui?

— Au... au plecat acum o oră spre Cascada Urşilor.

Mihai ridică o clipă privirea spre crestele munţilor ce scînteiau departe deasupra lor.

— Acum o oră? Nu-i mai putem ajunge.

— Şi ce facem?

Mihai se gîndi cîteva clipe.

— Avem o singură şansă, telescaunul. Le tăiem calea la „Măgura lui Vlase“. Repede!

Încălecînd pe biciclete, cei doi băieţi o porniră în viteză spre oraş. Ajungînd în oraş, ei străbătură în trombă cîteva străzi şi se îndreptară spre staţia telescaunului. Speriaţi de soneriile bicicletelor care sunau fără încetare, turiştii se dădeau deoparte din calea lor urmărindu-i cu priviri nedumerite. Ajunşi la staţie, Mihai şi Virgil săriră de pe biciclete lăsîndu-le să cadă în iarbă. Desfăcînd rucsacul, Mihai scoase un colac de fringhie, il petrecu pe după git și, urmat de Virgil, se îndreptă în fugă spre caruselul telescaunelor care-i coborau și-i urcau pe turiști. Răsărind ca din pămînt lingă supraveghetori, cei doi săriră în telescaune.

— Hei, voi doi, biletele! strigă unul din supraveghetori în urma lor.

Telescaunul prindea înălțime, vibrind și legănindu-se pe cablul gros de oțel. Era un zbor ciudat. Telescaunul cobora pieziș din înălțimi părind gata, gata să aterizeze, ca apoi deodată să cadă într-un gol imens, planind deasupra pădurilor de brazi ce păreau o mare verde tălăzuind în valuri încremenite de catifea.

— Și nu ți-au spus salvamontiștii despre ce-i vorba în peșteră? întrebă Virgil, întorcind capul spre Mihai.

— Nu.

— Trebuie să fie ceva neclar acolo.

— Și eu cred.

— Să fie vreun urs?

— N-aș zice. În sezonul ăsta urșii își văd de treabă. Doar ursoaicele cu puii pot fi agresive. Chiar săptămîna trecută o ursoaică a sfîșiat trei cîini și a furat o oaie de la stîna lui Ilarie... dar ce să caute o ursoaică cu pui într-o peșteră inundată?

— Atunci ce să fie?

Telescaunul cobora.

— Lasă asta acum, spuse Mihai întinzînd brațul și arătînd spre un tăpșan ce se apropia de ei văzînd cu ochii. „Măgura lui Vlase"! Coborim.

Acum tăpșanul era aproape. Iarba verde și înaltă tălăzuia argintiu sub picioarele lor. Jos, Mihai privi cîteva clipe valea largă ce se desfăcea în fața lui ca un evantai imens pînă la marginea orașului, tivită de pădurile de brazi. Nu se zărea nimeni.

— Am întîrziat! exclamă el, necăjit.

— Iată-i! strigă Virgil, arătînd cu mîna undeva în spatele lor spre creasta unui munte ce se înălța departe dintr-o imensă prăvălitură de stînci.

Într-adevăr, undeva, acolo sus, pe creasta ascuțită a muntelui ce părea un gigantic topor cioplit din cremene se mișcau două punctulețe negre, ba apărînd, ba dispărînd în jocul de lumini și de umbre al norilor ce pluteau în înălțimi.

— Corina! Radu! strigară din răsputeri cei doi băieți, sărind în sus și agitîndu-și brațele deasupra capului...

Dar totul fu zadarnic. Cele două punctulețe de funingine mai clipiră de cîteva ori pe creasta muntelui și apoi dispărură printre norii albi și zdrențuiți ca de vată.

Cu rucsacurile în spate, Corina și Radu coborau printre stînci spre cascadă. Acum zăreau rîulețul țîșnind din pîntecul muntelui într-o explozie de lumină orbitoare ca apoi, presimțind parcă golul care îl pîndea, să încerce să se ascundă sub bolovani în zeci de șuvițe înspumate de apă. Ajunși jos, sărind din piatră în piatră, cei doi se îndreptară spre gura peșterii. Se opriră. În golul de întuneric ce se căsca în fața lor întrezăreau siluete ciudate ce se pierdeau în adîncuri parcă într-un zvon de șoapte abia auzite, asemeni unui vaiet stins.

— După cum vezi, nu-i nimeni aici, spuse Corina, întorcînd capul spre Radu. Ai pierdut prinsoarea ori nu?

— Nicidecum, răspunse ironic Radu, dar urmele astea ale cui sînt? Nu cumva ale lui Mihai?

Într-adevăr, pe creștetul uscat al bolovanilor ce răsăreau din apă se zăreau niște urme proaspete lăsate parcă de tălpile ude ale unor bocanci.

— Par mai curînd niște urme de... Dar nu cred. Mihai o fi în peșteră. Să-l strigăm.

Ducîndu-și palmele la gură, Radu începu să strige. O tăcere adîncă învăluia însă totul.

— Să-ți spun eu ce e, sparse tăcerea Radu, în vreme ce, scoțînd rucsacul din spate, îl așeza pe lespedea de piatră pe care se afla. A fost aici, a văzut ce era de văzut și a plecat.

Corina îl privi neîncrezătoare.

— Crezi?

— Așa e cum îți spun, dar oricum să ne punem pe treabă, spuse Radu. Agata roșie trebuie să fie pe aici. S-o căutăm printre pietrele astea.

Fața Corinei se lumină:

— Și crezi că o să o găsim?

— Precis, hai să-i dăm drumul.

Lăsînd la rîndul ei să-i alunece rucsacul pe lespedea de piatră, Corina intră cu cizmele de cauciuc în apă și se îndreptă spre un bolovan ce se afla în apropiere. Aplecîndu-se să-l ridice, rămase încremenită, cu mîna întinsă spre piatră, cu privirea ațintită spre intrarea peșterii.

— Radule, șopti ea, acolo... se mișcă ceva!

Radu întoarse capul căutînd să deslușească ceva în golul de întuneric ce se căsca la spatele lui. Nici un zgomot, nici o mișcare.

— Nu e nimeni, ți s-a părut.

Dar chiar în clipa aceea în peșteră răsună un clipocit de apă. Radu ciuli urechile.

— Ai auzit?

— Da!

— Vine cineva!

Corina și Radu păreau două stane de piatră.

În clipa aceea din peșteră, sărind din piatră în piatră, se ivi un pui de urs. Vrînd să sară de pe o piatră pe alta, ursulețul alunecă și căzu în apă. Apoi, voinicește, se cățără din nou pe piatră și, scuturîndu-și blănița cafenie într-o ploaie de stropi, se așeză pe labele din spate. Ridicînd spre cei doi năsucul lui mic și negru, măsliniu, ursulețul îi examină cu atenție, clipind des din ochișorii lui mici și căprui.

— Privește, Radule, strigă exuberantă Corina, un ursuleț! Vai, ce frumos e!

— Să-l prindem, făcu amuzat Radu, lăsînd încet ciocanul pe lespedea de piatră și coborînd în apă. Eu îi tai calea spre peșteră, iar tu prinde-l prin față.

Așezat pe piatră pe labele din spate, ursulețul, un șmecher fără pereche, privea cînd cu un ochi, cînd cu altul spre cei doi care se apropiau de el.

Acum Corina și Radu se aflau la un pas de ursuleț. Dar deodată poznașul țîșni ca un fulger pe sub mîinile lor, depărtîndu-se în galop, prin șuvoaiele înspumate de apă.

— Prinde-l, nu-l lăsa! strigă Radu în timp ce se lansau amîndoi în urmărirea lui. Dar ursulețul nu se dădu bătut. Sărea cu agilitate de pisică din piatră în piatră, făcea tumbe prin apă, alerga în zigzag și, oprindu-se din cînd în cînd, examina situația cu mutrișoara lui isteață. Într-o fugă nebună, Corina și Radu săreau peste pietre în urmărirea puiului de urs. Apa exploda. Stropi zburau în văzduh în rîsetele și strigătele celor doi.

— Prinde-l, vezi că scapă!

Alergînd după ursuleț, nici Corina și nici Radu nu aveau cum să vadă cum încet, încet, din adîncurile întunecoase ale peșterii răsărea o umbră gigantică și înspăimîntătoare.

În acest timp, gîfîind din greu, prinzîndu-se cu mîinile de colțurile stîncilor, Mihai și Virgil urcau panta abruptă apropiindu-se de cascadă.

Iat-o, prăvălindu-se în gol din înălțimile peretelui de stîncă, în lungi perdele de apă, albe și grele. Ajunși lîngă cascadă, cei doi băieți ocoliră o bulboană imensă și rotitoare și se opriră lîngă peretele masiv de piatră. Mihai scoase colacul de frînghie de după gît și-l desfăcu.

— Ține-o, îi spuse lui Virgil, întinzîndu-i capătul frînghiei. Eu încerc să urc.

— Fii atent, Mihai, zise Virgil, strîngînd cu putere frînghia în pumn. Pe stîncile astea aluneci ca pe patine.

— Știi bine că am învățat multe de la salvamontiști. Și mai ales să-i salvez pe oameni. Trebuie să fac tot ce pot.

Sărind pe o lespede de piatră, Mihai începu cățăratul. Sprijinindu-și picioarele între două colțuri de stînci, desfășurînd frînghia și lăsînd-o să cadă în gol, băiatul urca. Din cînd în cînd degetele lui pipăiau peretele asemenea coarnelor unui melc și, descoperind parcă un mîner invizibil, se trăgea într-o singură mînă în sus. La un pas de el, apele cascadei se prăvăleau cu un vuiet asurzitor. Mihai urca. Frînghia se derula mereu. Acum era aproape de marginea peretelui. Ajuns sus, se propti bine pe picioare într-o stîncă și își înălță încet capul. La doi pași de el, Corina rîdea veselă, ținînd ursulețul în brațe. Lîngă ea, Radu, cu o figură radioasă, examina agata roșie pe care o ținea în mînă.

— Corina, o strigă încet Mihai, în vreme ce înnoda frînghia în jurul unui colț de stîncă, fii atentă ce-ți spun! Și nu vorbi tare.

Cu puiul de urs în brațe, fata întoarse capul spre el și-l privi înmărmurită.

— Mihai! Ia te uită! Ce faci acolo?

Legănîndu-și capul masiv cînd într-o parte, cînd în alta, gigantica ursoaică venea spre ei.

— Fii atentă ce-ți spun, continuă Mihai, pe același ton liniștit, cu privirea ațintită spre ursoaica care se apropia. Lasă puiul de urs jos și coboară.

— De ce?

Ochii albaștri-cenușii ai lui Mihai scînteiau.

— Coboară! Și încă repede!

Speriată de privirea ciudată a lui Mihai, Corina dădu drumul ursulețului din brațe și apoi, prinzîndu-se de frînghie, își dădu drumul încet, încet, în gol.

— Acum tu, Radule, șopti Mihai pe același ton poruncitor.

— Ce-i cu povestea asta, se miră Radu, vrei să-mi explici și mie?

Ursoaica se oprise la doi pași în spatele lui, părînd gata, gata să se ridice în picioare.

Jucăuș, puiul de urs încerca să se cațere pe cizma de cauciuc a lui Radu.

— Nu întoarce capul! Și nu te apleca spre puiul de urs! — spuse pe un ton abia auzit Mihai. Ursoaica e la spatele tău!

Radu păli:

— Cine?

Și abia acum pricepu. Vîrî ușor agata roșie în buzunarul hanoracului. Aplecîndu-se încet, prinse frînghia în mîini și, agățat de ea, sări în gol. Un mormăit întărîtat răsună deasupra cascadei, făcînd să vibreze parcă pereții de stîncă.

Ajunși jos, Corina, Radu și Mihai, asistați de Virgil, stăteau pe marginea bulboanei privind spre înălțimile cascadei.

Ursoaica dispăruse. Numai frînghia ce atîrna de-a lungul peretelui, prinsă în șuvoaiele de apă ce cădeau clocotind, se legăna, șerpuia, se încolăcea printre colții de stîncă, zbătîndu-se parcă să scape.

Mihai, ucenicul salvamontiștilor, își făcuse datoria.

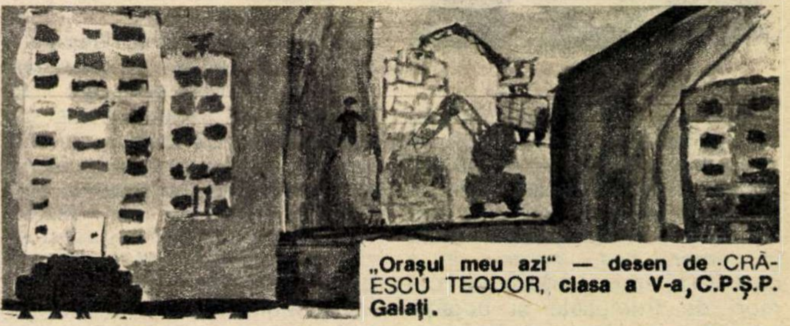

„Orașul meu azi" — desen de CRĂESCU TEODOR, clasa a V-a, C.P.Ș.P. Galați.

VARA

Afară miroase a vișine,
A parfum de grîu
Ce-l sorb să-mi adăp
Sufletul însetat...
Afară miroase a codru;
Vîntul hoinar
Are glasul inimii mele,
Glasul curat al copilăriei.
Privesc la geamul
Stropit de ploaie
Și simt în fiece șoaptă,
Și-n fiecare adiere a zefirului
Că vara sărută străbunii
În cîntecul pîinii.

Mirela Ghiliciu
Călărași

MAMA

Locuiesc în picătura
De rouă
A glasului tău, Mamă!
Cu el mă adormi frumos
Pe-un căpătîi de țară
Înflorindu-mi sufletul
Către tot ce-i frumusețe
Și viitor.
Tu ești pacea surîsului meu,
Ești însăși lumina
Care-mi dă aripi.
Cu inima te îmbrățișez,
Mamă!

Cornelia Chetrea
Școala Vidra,
jud. Vrancea

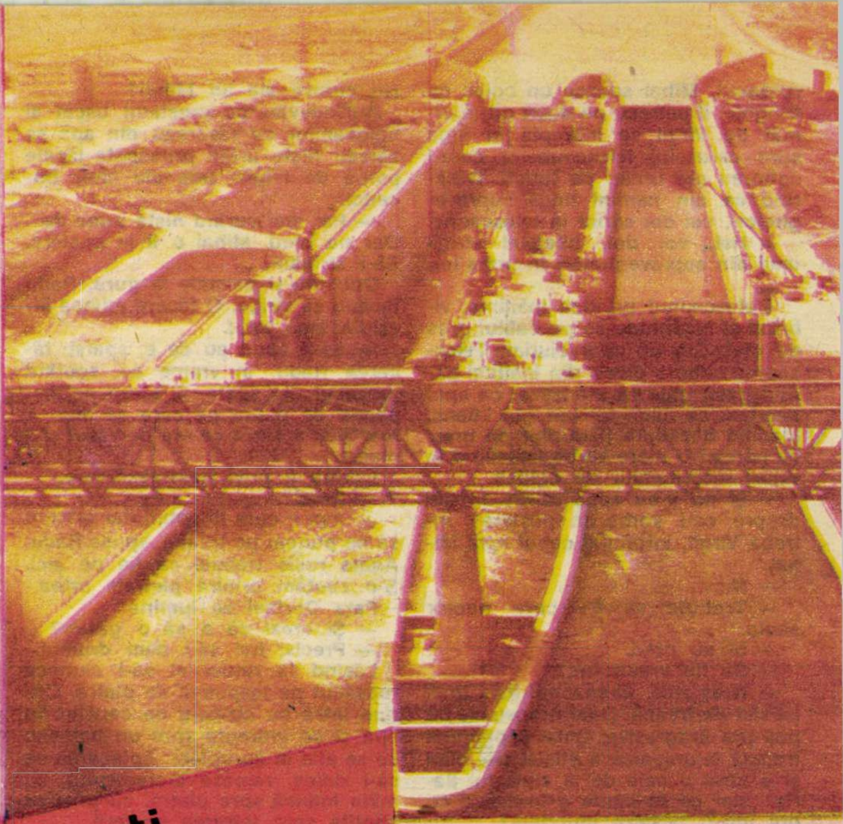

Frumoasă ești, patria mea!

TREPTELE DE AUR ALE Dobrogei

Dobrogea! Tărîm pe cuprinsul căruia trecutul și prezentul își dau mîna la tot pasul, ieșind împreună în întîmpinarea viitorului! Străvechi pămînt românesc dintre Dunăre și mare, unde natura și oamenii s-au întrecut în a crea și-a aduna adevărate comori de frumusețe și bogăție care îți umplu inima de încîntare și de bucurie; și de justificată mîndrie patriotică la gîndul că cele mai multe dintre ele sînt opere edificate aici în luminoșii ani ai socialismului, cînd Dobrogea a urcat și ea, ca toate celelalte zone ale țării, pe noi trepte de progres și bunăstare.

De la ambarcațiile getice la navele de mare tonaj

Mărturii arheologice tot mai numeroase atestă faptul că atunci cînd grecii antici au ajuns, prin secolul al VII-lea î.e.n., pe țărmul vest-pontic, Tomisul exista deja. Fusese întemeiat cu mult timp înainte și era locuit, ca, de altfel, întreg teritoriul Dobrogei, de către populația formată în marea ei majoritate din geți. Potrivit acelorași mărturii, pînă și numele acestei cetăți, despre care pînă nu de mult s-a crezut că-i de origine elenă, se pare că tot de localnici ar fi fost dat. Așa stînd lucrurile, putem afirma că geții din acest teritoriu, cunoscuți, între altele, și prin nivelul înalt al dezvoltării lor economice, au fost și navigatori. Așa se explică și faptul că una dintre importantele lor așezări a fost înălțată chiar pe malul mării. De aici își transportau mărfurile cu corăbiile pentru intensul lor comerț pe care-l făceau cu populațiile învecinate.

Nici dacilor nu le-a lipsit această vocație de navigatori. Pe la mijlocul secolului I î.e.n., Burebista, întemeietorul primului stat dac centralizat și independent, devine și stăpînitorul întregului spațiu dobrogean, inclusiv al celor trei renumite cetăți-porturi de pe țărmul vest-pontic — Histria, Tomis și Callatis. Cu ce mijloace vor fi traversat oștile sale Istrul și vor fi apărat țărmul dinspre primejdiile care se apropiau pe mare? Fără îndoială că și cu ajutorul ambarcațiilor, existînd și alte dovezi că dacii erau nu numai ostași viteji („cei mai viteji dintre traci", cum îi numește Herodot), ci și navigatori iscusiți și îndrăzneți.

Cît despre romani, ce să mai vorbim! Începînd cu secolul I î.e.n., cînd aceștia își fac apariția în spațiul dobrogean, navigația pe mare și pe Dunăre cunoaște o mare și rapidă dezvoltare pentru acele vremuri: cele trei cetăți amintite devin importante porturi, iar puternicele flote militare și comerciale ale Romei antice sînt o prezență permanentă atît în apele țărmului vest-pontic, cît și în partea de jos a Danubiului.

Veacurile au trecut. Furtunile istoriei, multe dintre ele de-o violență greu de imaginat, ce-au bîntuit și pe-acest pămînt românesc aflat la răscruce de drumuri, au influențat preocupările locuitorilor de pe aceste meleaguri. Mărturiile unor călători străini, ca și unele documente ale vremii descriu Constanța de la mijlocul secolului al XVIII-lea ca un „oraș cu case scunde și mai potrivit pentru un sat", iar portul, „mic și nesigur".

Și iată Constanța de azi! Nu de mult, împreună cu un grup de membri ai cercului „Prietenii marinarilor" de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din localitate am vizitat și orașul, și portul, și șantierul naval. De-ar putea să vadă și să afle navigatorii noștri din toate timpurile ce-am putut să vedem și să aflăm noi cu acest prilej! Cît s-ar mai minuna, cît ar fi de bucuroși și de mîndri de tot: și de sutele de nave din toată lumea care intră și ies din marele port prin care se efectuează, anual, un trafic de circa 27 milioane de tone de mărfuri; și de complexele și modernele lui instalații care, practic, asigură mecanizarea tuturor operațiilor de încărcare-descărcare; și de Șantierul naval unde se construiesc nave de diverse tipuri și dimensiuni, inclusiv petroliere de 150 000 tdw și mineraliere de 165 000 tdw. Dar și mai uimiți, și mai încîntați ar fi oricare dintre înaintașii noștri cînd ar descoperi pe plaiurile dobrogene și alte mari și impresionante amenajări în strînsă legătură cu navigația: Canalul Dunăre-Marea Neagră — construcție de asemenea dimensiuni, încît e vizibilă și de pe Lună — care scurtează drumul dintre Dunăre și mare cu aproape 400 km; noua magistrală de apă căreia i se taie albia în prezent, între Poarta Albă și Midia Năvodari; imensul șantier al portului „Constanța-Sud", ce se construiește acolo unde canalul se întîlnește cu marea și care, în final, cu capacitatea lui (de trei ori mai mare decît a actualului port) și cu instalațiile și cheiurile la care vor putea acosta și vase de 150 000 tdw va fi unul dintre cele mai mari și mai moderne din lume; numeroasele porturi — Cernavodă, Mangalia, Tulcea, Sulina — înnoite și modernizate; localități care, implantate de veacuri într-un peisaj arid, lipsit de apă,

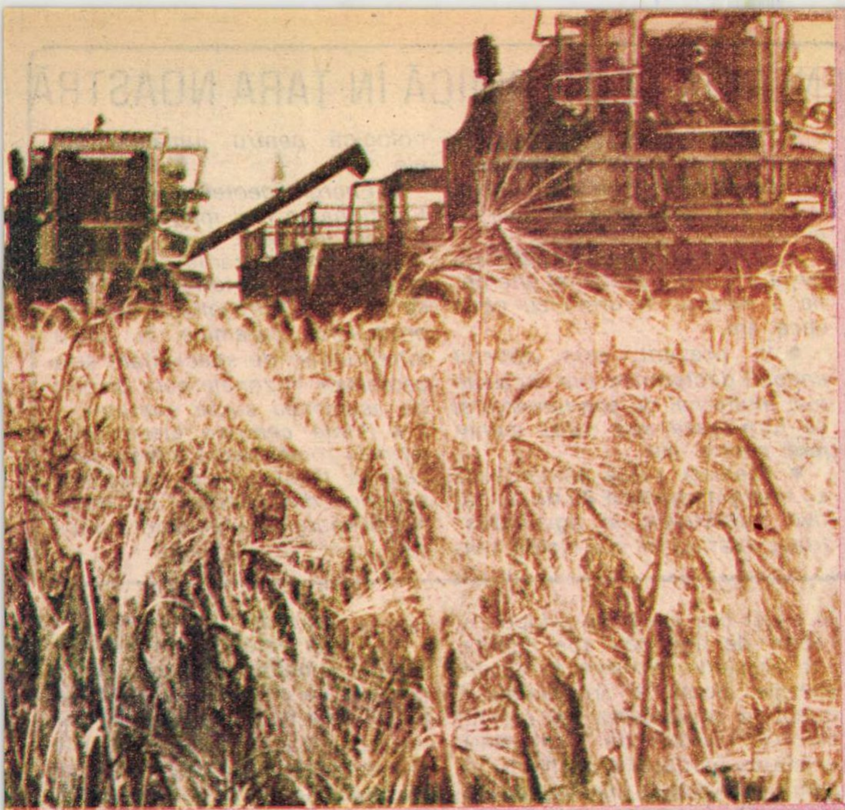

au devenit în ultimul timp ele însele importante porturi, precum Medgidia, Basarabi și Agigea.

Lung, nespus de lung a fost drumul parcurs de la ambarcațiile getilor la navele de 165 000 tdw de azi! Dar cînd ne aplecăm cu mai multă atenție asupra faptelor și descoperim că în 1965 capacitatea flotei comerciale maritime românești era de 125 000 tdw, iar în 1986 aceasta ajunsese la 4,3 milioane tdw, înțelegem că și în acest domeniu în cei 22 de ani care au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului s-a realizat mai mult decît în întreaga noastră istorie.

Înfloritoare grădină a țării

Întinderi nesfîrșite de pămînt vălurit și arid care, paradoxal, deși înconjurat din trei părți de ape, suferea de uscăciune și de sete sub soarele arzător; culturi de grîu și de porumb pipernicite sub arșița neostoită; mori de vînt cocoțate pe dealuri, care-și roteau leneșe uriașele și scîrțîitoarele aripi de scînduri — siluete singuratice, ciudate și parcă la fel de obosite și de triste ca și oamenii de pe aceste meleaguri. Așa a arătat pămîntul Dobrogei pînă spre zilele noastre. Pînă în urmă cu patru decenii, cînd și pe aceste meleaguri românești, ca pe întreg teritoriul țării, a început să bată, dătător de speranțe, vîntul profundelor înnoiri care au transformat din temelii și agricultura ei.

Oriunde te-ai afla azi pe pămîntul acesta dintre Dunăre și mare, oricît ți-ai roti privirile, vei descoperi numai ogoare dintre cele mai mănoase. Dobrogea fiind prima zonă cooperativizată a țării, agricultura ei a beneficiat, cu un ceas mai devreme, de avantajele mecanizării și chimizării, de aplicarea metodelor agrozootehnice înaintate, precum și de darea în exploatare a unor mari sisteme de irigații. Numai agricultura județului Constanța (deci jumătate din ogoarele dobrogene) dispune în prezent de peste 10 000 tractoare, 2 800 combine pentru păioase și 1 940 pentru porumb, de alte numeroase mașini și utilaje care permit mecanizarea completă a principalelor lucrări, iar suprafața irigată a ajuns în prezent la peste 400 000 ha. Aceleași impresionante cifre caracterizează și agricultura județului Tulcea, Dobrogea devenind astfel, între timp, una dintre cele mai rodnice și mai înfloritoare grădini ale țării.

De la morile de vînt la centrala atomoelectrică

Spațiul acesta a dus în trecut și o lipsă cronică de energie. Morile de vînt, element specific peisajului dobrogean pînă spre zilele noastre, ilustrează convingător acest adevăr. Și, iată azi, Dobrogea înscriindu-se în frunte pe lista zonelor care vor alimenta în viitorul apropiat întreaga economie națională cu pîinea ei cea mai de preț la ora actuală — cu energie. La Cernavodă se construiește prima noastră centrală atomoelectrică din inima căreia, nu peste mult timp, va izvorî de pe pămîntul dobrogean un nou fluviu — de curent electric —, care va spori enorm debitul sistemului energetic național. Și din altă parte a acestui teritoriu — din largul Mării Negre, unde se află instalate cele cinci platforme marine de foraj — au început nu de mult să fie trimise spre țărm primele cantități de petrol și de gaze naturale. Așadar, încă un fluviu — de „aur negru" — a și început sa curgă pe aceste străvechi meleaguri românești.

Azi, Ovidiu nu s-ar mai simți trist aici

Exilat la Tomis, în primul deceniu al secolului I e.n., sensibilul poet roman Ovidiu, care și-a petrecut aici ultimii opt ani ai vieții, s-a simțit tot timpul trist și însingurat. Și asta cu toate ca localnicii geți, pe care-i respecta și-i admira (dovadă că a scris în limba lor, pe care a învățat-o, și un poem, din păcate pierdut), l-au înconjurat cu toată simpatia și atenția. Dar pe-atunci, în comparație cu strălucitoarea Romă, Tomisul era mic și nici aspectul lui urbanistic modest, nici viața lui culturală nu-i ofereau prea multe bucurii și satisfacții acestui mare poet care, din motivele mai sus amintite, poate fi considerat, pe bună dreptate, ca fiind și al nostru.

Și iată, și din acest punct de vedere, Constanța de azi. Enorm extinsă și reînnoită din temelii, ca toate orașele Dobrogei, cu o bogată viață culturală și artistică, ea e în prezent unul dintre marile centre urbanistice ale țării. Și iată și litoralul nostru care, așa cum se prezintă în momentul de față, întrece, din toate punctele de vedere, chiar și cea mai îndrăzneață imaginație. Superbă este constelația lui de stațiuni de odihnă și de tratament care, prin capacitatea acestora (de circa 150 000 de locuri pe serie), prin confortul deosebit al vilelor și hotelurilor, prin amenajările de tot felul care completează acest impresionant peisaj edilitar, fac din acesta unul dintre cele mai mari și mai renumite litoraluri.

Orășelul soarelui și al copilăriei

Pînă în urmă cu două decenii, o modestă așezare de pescari, Năvodari, a devenit între timp un oraș nu numai nou și cochet (blocurile de locuințe de aici par a fi hotelurile unei stațiuni de pe țărmul mării), ci și o puternica citadelă a industriei chimice și petrochimice românești. Prin construirea și darea în exploatare a marelui și modernului combinat de la marginea orașului, producția industrială a acestuia a crescut de cîteva ori. Și tot aici, în preajma Năvodarilor, se întinde și se conturează pe țărmul însorit al mării un altul — orășelul soarelui și al copilăriei, marele complex de tabere în care își petrec, an de an, o parte din vacanța de vară, bucurîndu-se de soare și de apă și participînd la diverse activități reconfortante și instructive, peste 82 000 de șoimi ai patriei, pionieri și școlari din întreaga țară.

*

Dobrogea! Tărîm pe care cele mai îndrăznețe visuri ale poporului nostru s-au concretizat, în anii socialismului — și îndeosebi în ultimii 22 de ani care au trecut de la istoricul Congres al IX-lea al partidului —, în mărețe, impresionante realizări în toate domeniile, atît în peisajul dobrogean, cît și în viața, în modul de-a gîndi și de-a trăi al locuitorilor lui!

Urcînd în zilele noastre trepte de aur, Dobrogea, împreună cu fiii ei de toate vîrstele, pășește cu încredere spre viitor.

CONSTANTIN DIACONU

TREPTELE DE AUR ALE DOBROGEI

GEO-TERMIA,

SURSĂ DE ENERGIE A VIITORULUI

În Islanda, țară insulară situată dincolo de Cercul polar, există, în mod paradoxal, grădini înfloritoare. Ele alimentează magazinele din Reykjavik, capitala acestei țări, cu roșii, castraveți și alte legume, precum și cu flori. În aceste grădini se produc chiar și... banane! De remarcat că în Islanda nu se atinge în mijlocul lunii iulie o temperatură mai mare de 11°C. Cum reușesc islandezii să obțină, în pofida condițiilor aspre de climă, asemenea produse? Explicația o reprezintă captarea rezervoarelor de apă fierbinte existente la mica adîncime pe această insulă. Ele alimentează rețeaua de încălzire centrală a locuințelor din majoritatea orașelor țării.

În multe părți ale lumii există mari rezervoare de apă fierbinte. O mare parte din ele se află la 50 km adîncime. De aceea, pentru folosirea lor este necesară o tehnologie specială.

Sursele geotermice sînt împărțite de specialiști în șase categorii: geotermia de energie înaltă, medie, joasă, foarte joasă, geotermia rocilor calde uscate si cea vulcanică.

Geotermia de energie înaltă se caracterizează prin temperaturi situate între 150° și 320° C. În acest caz avem de-a face cu vapori de apă sau apă lichida sub presiune. Această sursă de energie poate fi întrebuințată direct la producerea de curent electric. Astfel de exploatări există la Lardarello, în Italia, în California-S.U.A. și în Insula Martinica. Asemenea resurse urmează să fie din ce în ce mai mult puse în valoare în Noua Zeelandă, Mexic și Japonia. Planuri în această direcție are și India.

Geotermia de energie medie se caracterizează prin temperaturi între 90° și 150°C. Pentru extragerea energiei este necesară folosirea unui fluid intermediar: freon, amoniac sau izobutan. Un anumit număr de prototipuri funcționează în U.R.S.S., R.P. Chineză și S.U.A., dar eficiența lor rămîne încă să fie demonstrată.

Geotermia de energie joasă (50°—90°C) și foarte joasă (20°—50°C) se folosește pentru încălzirea locuințelor.

În ceea ce privește exploatarea rocilor calde uscate, pînă în prezent nu s-au obținut rezultate practice. O instalație prototip există în S.U.A., la Los Alamos, iar proiecte are și Marea Britanie. Astfel se efectuează foraje în apropierea localității Stithinns din vestul Cornwallului. Tehnica de obținere a acestei energii constă în fracturarea rocilor. Printr-unul din puțuri se injectează apa rece, după care, prin cel de-al doilea puț, aceasta se recuperează sub formă de vapori rezultați în urma contactului cu rocile fierbinți. Vaporii sînt utilizați pentru producția de electricitate. Potențialul în această privință pare enorm, chiar și numai în straturile superficiale ale scoarței terestre — între 2 și 5 km adîncime.

În ceea ce privește energia vulcanică, nu s-a depășit încă stadiul ideilor. Formații ca acelea de la vulcanul Soufriere (Insula Guadelupa) par a fi cel mai simplu de exploatat. Se speră ca, atunci cînd se vor obține progrese în această direcție, s-ar putea ajunge, ca efect secundar, și la o anumită regularizare a activității vulcanice.

Folosirea căldurii din pînzele de apă subterane, a căror temperatură se situează între 20° și 90° C este foarte recentă. Prima instalație franceză funcționează de peste 13 ani la Melun. De la sfîrșitul anilor '70 și începutul anilor '80, Franța s-a lansat în realizarea mai multor programe. Economiile de energie realizate datorită acestei metode erau foarte mici în 1976, dar astăzi ele ating 120—150 000 t echivalent în petrol (TEP). Obiectivul fixat este de a economisi 800 000 TEP pe an în 1990 și 1,5 pînă la două milioane TEP în anul 2000. Originalitatea experienței franceze constă în exploatarea pînzelor de apă subterane cu temperaturi relativ joase, alte țări, cum ar fi S.U.A.

ENERGIA GEOTERMICĂ ÎN ȚARA NOASTRĂ

- *Specialistii apreciază că potențialul geotermic valorificabil al României se ridica la echivalentul a 5,7 milioane de tone de combustibil convențional.*
- *Punerea în valoare pe scară largă a acestui potențial energetic a început în urmă cu circa zece ani.*
- *În prezent, prin aportul enegiei geotermice sînt încălzite mai multe mii de apartamente și se furnizează apă caldă menajeră pentru ele.*
- *Aceleași surse alimentează cu energie aproape 20 de obiective industriale și agroindustriale, oferind și apă caldă tehnologică pentru jumătate din ele.*
- *Energia geotermică asigură funcționarea mai multor zeci de hectare de sere.*
- *Printre utilizările productive ale energiei geotermice, la noi, se numără, între altele, uscarea produselor ceramice în unele întreprinderi de specialitate și a cerealelor în zonele care dispun de asemenea surse energetice.*
- *Prima centrală electrogeotermală românească a fost realizată la Institutul de învățămînt superior din Oradea. Ea debitează energie în sistemul național.*

Navă propulsată cu... apă

De cîtva timp cercetătorii studiază construcția unor nave fără elice, foarte economice și ușor de întreținut, care să se deplaseze pe suprafața mărilor printr-un sistem de fuzee cu apă sau, pe scurt, prin propulsie hidraulică. De fapt este vorba de a aplica tehnologia aerospațială, a motoarelor fuzee, la mijloacele de transport pe apă. În principiu, propulsia hidraulică funcționează la fel ca țevile și dispozitivele ce stropesc grădinile și ogoarele pe timpul verii. Pe baza acestui principiu, împingerea navei pe suprafața apei este obținută prin aspirarea la bord, cu viteză a peste 378 000 de litri de apă pe minut și refularea acesteia cu viteza de 240 de kilometri pe oră, sub forma unor jeturi puternice. În prezent se încearcă adaptarea unui asemenea mijloc de deplasare la un cargou de capacitate mică, la o șalupă rapidă, ca aceea din imagine, și la un feribot care să poată transporta cîteva sute de persoane.

AUREL DIANU

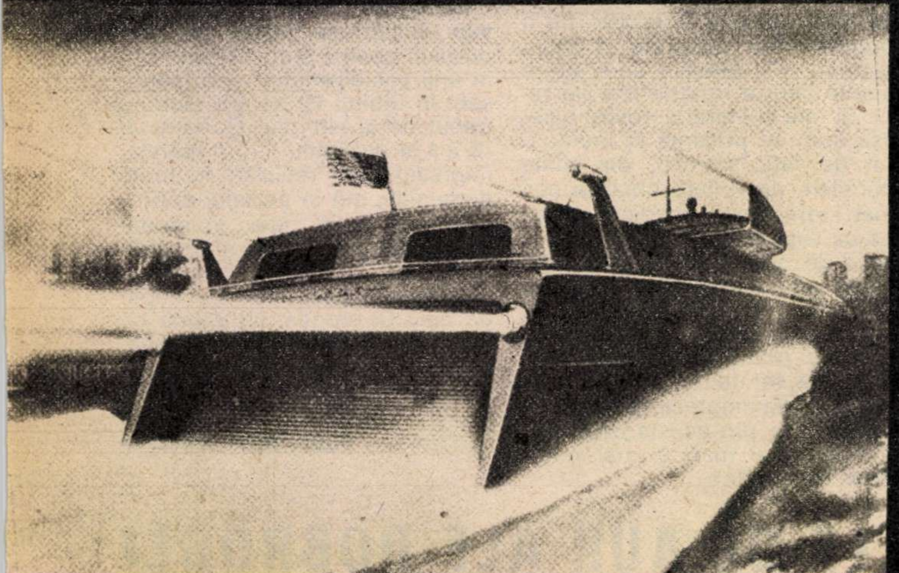

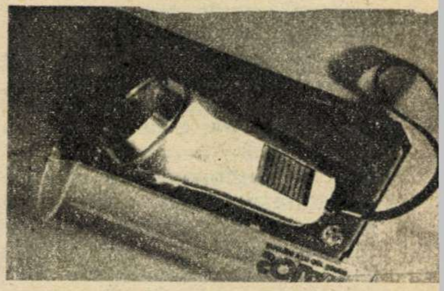

PRIMA LANTERNĂ SOLARĂ

Energia solară, din ce în ce mai activ pusă în slujba omului, a ajuns să fie folosită și pentru aprinderea lanternei din imagine, numită „aculux solar". Acumulatorul de cadmiu-nichel cu care este dotată își face „plinul" repede pe vreme însorită, pe timp noros sau la lumină artificială, durata sa de încărcare fiind de nouă ore. Totodată, el mai poate fi încărcat și de la orice rețea de curent electric. Lanterna debitează o lumină puternică timp de 90 de minute. Noaptea, bătaia fasciculului de lumină ajunge pînă la 200 m.

și Japonia, dezvoltînd, mai degrabă, sisteme de utilizare a geotermiei de energie înaltă. Franța este, astfel, a doua țară în lume, după Islanda, care-și compensează bilanțul energetic utilizînd apele calde din subsol.

Limita geotermiei cu temperatură joasă constă în faptul că aceasta este o energie care nu poate fi reînnoită și ale cărei rezerve se epuizează în cîteva decenii. Măsura de protecție o constituie stocarea căldurii, care poate fi realizată prin mai multe mijloace. Heliogeotermia, de exemplu, constă în a stoca, vara, într-o pînză freatică de apă, cu ajutorul unor captatoare plane, căldura solară ce va fi repompată iarna. Se poate, de asemenea, stoca în subsol căldura irosită sub diverse forme de către industrie.

Geotermia se anunță ca una din resursele importante de energie ale viitorului.

TUDOR PRELIPCEANU

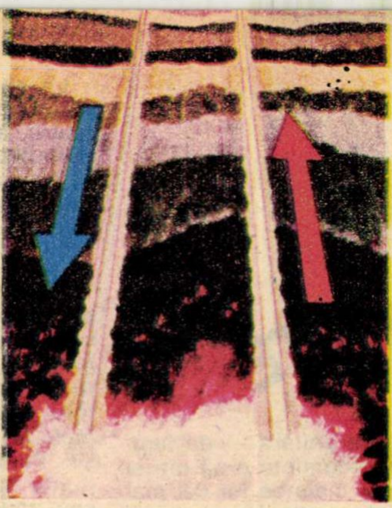

Un mod de valorificare A CĂLDURII GEOTERMICE

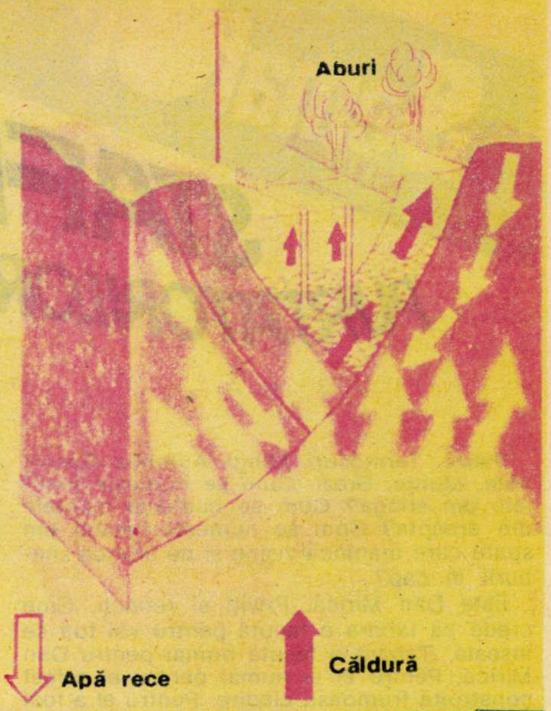

Apa caldă și aburii naturali se produc atunci cînd apa (rece) se infiltrează în subteran, venind în legătură cu căldura terestră. Apa caldă și aburii se ridică la suprafață și pot fi captați prin instalații geotermice.

* * *

Cascada VICTORIA

Puțini sînt aceia care, auzind de Zambia — țară ce-și încadrează teritoriul în sudul continentului african (8°—18° latitudine sudică și 22°—34° longitudine estică) —, să nu asocieze acest nume cu marele fluviu Zambezi, lung de peste 2 600 km, în al cărui bazin, de peste 1,5 milioane km², natura a creat frumuseți și bogății de neimaginat.

La numai 12 km de orașul Livingstone te întîmpină, mai întîi cu zgomotul, apoi și cu priveliștea sa grandioasă, Cascada Victoria, considerată cea mai mare și mai frumoasă de pe glob. Urletul continuu — greu de descris —, generat de imensa cantitate de apă (4 500 t/s) ce cade de la înălțimea de 122 m, pe o lățime de 1 800 m, pe fundul unei prăpăstii stîncoase, face să se nască un impresionant fenomen natural — învăluirea continuă a zonei întregi cu o ceață alburie ce se ridică pînă la mari înălțimi, la care se adaugă multicolorul curcubeu, nelipsit în zilele senine.

Marele debit de apă, ca și versanții stîncoși ai malurilor au creat posibilitatea construirii, în aval de cascadă, a barajului Kariba, care a oprit apele în loc, născîndu-se aici unul dintre cele mai mari lacuri artificiale din lume (280 km lungime și 5 000 km² suprafață). Construcția acestui mare arc de beton și oțel de 126 m înălțime, cu lungimea coronamentului de 570 m, a regularizat cursul, altădată instabil, al fluviului Zambezi și, totodată, valorifică prin cele două mari hidrocentrale (Kariba Sud și Kariba Nord) imensa putere energetică a apei.

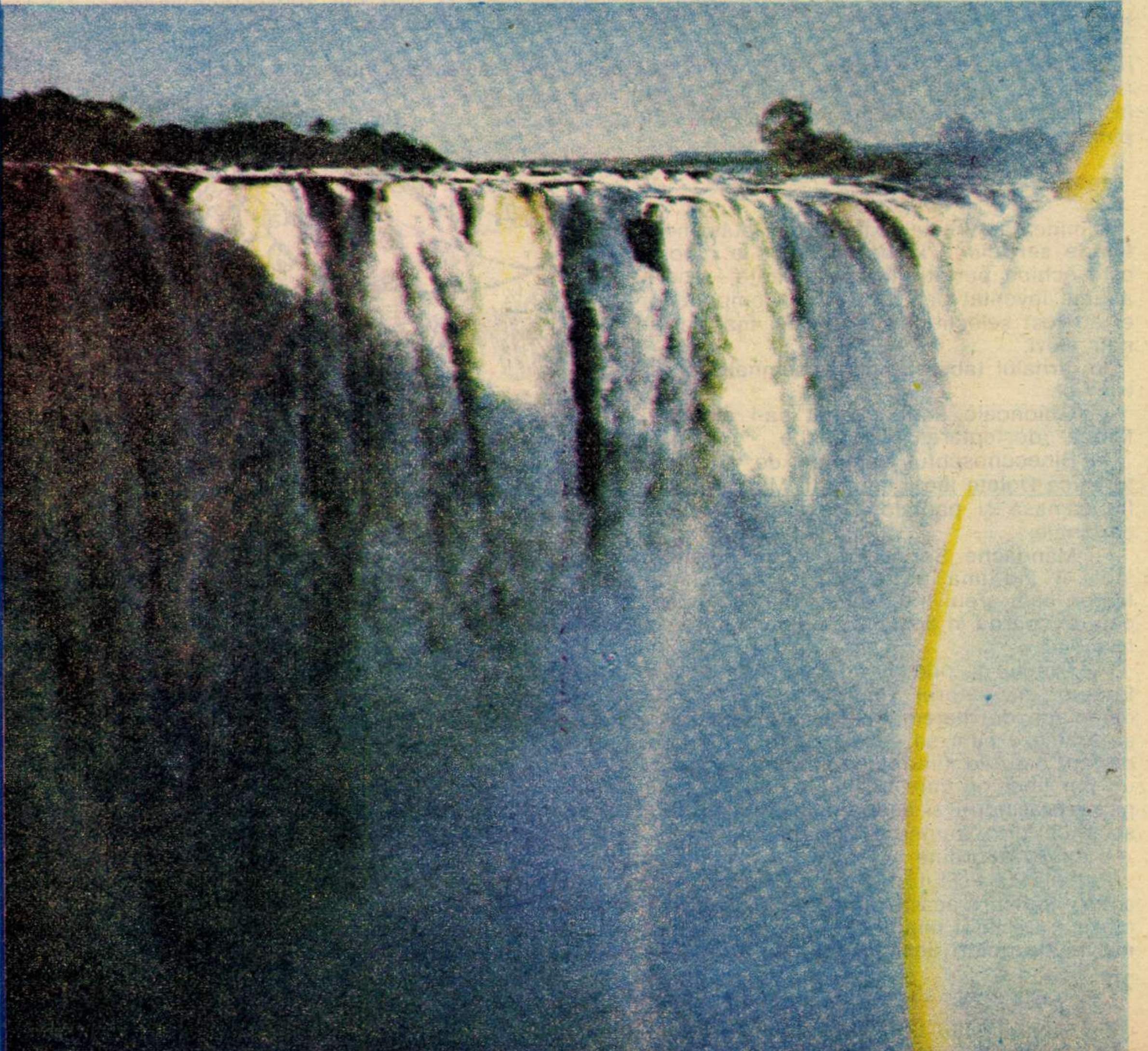

ŞTAFETA PURTĂTORILOR DE POLITEŢE

1

Valize. Termosuri. Mingi. Autobuz. Şosea. Vale. Munte. Brazi. Cum se numeşte muntele din stînga? Cum se numeşte muntele din dreapta? Cum se numeşte băiatul din spate care mănîncă vişine şi ne aruncă sîmburii în cap?

Este Dan Mirică. Priviţi şi reţineţi. Cine crede că tabăra e făcută pentru voi toţi se înşeală. Tabăra e făcută numai pentru Dan Mirică. Pentru el şi numai pentru el a fost construită frumoasa clădire. Pentru el a fost închiriat autobuzul. Pentru el au fost aleşi spre a organiza activitatea cei mai pricepuţi şi mai blînzi profesori. Restul elevilor sînt invitaţi aici cu scopul foarte precis de a-l distra pe Mirică, atît şi nimic mai mult. Descîlciţi-vă respectuosi sîmburii din păr si grăbiţi-vă să-i spuneţi lui Dan Mirică că e foarte hazliu şi foarte inteligent!

Am ajuns. Vila cochetă, sala de mese primitoare, clubul încîntător, dormitoarele strălucesc, dar dormitorul nr. 4 va străluci mai puţin fiindcă aici stă Mirică. Nu-ţi alege patul ăsta, este al lui Dan Mirică. Nici pe ăstălalt, că e tot al lui. Da. Şi cel de colo. Şi toate. De ce? Fiindcă nu s-a hotărît. Şi-a aruncat pe fiecare ba prosopul, ba nişte ciorapi. Îşi mută de colo-colo valiza, valijoara, rucsacul şi geanta de umăr. Lăsaţi omul să ia o decizie. Pînă diseară mai e timp. Sau pînă mîine...

2

Dimineaţă. Vreme excelentă. Detaşamentul de serviciu e la datorie. Tot la datorie este echipa purtătorilor de politeţe — ceva anume inventat pentru Mirică. Componenţii ei au fost selecţionaţi dintre cei mai antrenaţi elevi.

În jurnalul taberei sînt consemnate isprăvile lor:

— Ghionoaie Paul a venit să-i cînte lui Mirică „deşteptarea" la ureche.

— Binecunoscutul campion de orientare turistică Dolete Ilie îi caută lui Mirică pantofii, cămaşa şi pantalonii în toate punctele cardinale.

— Mandache Sorin, locul 3 pe judeţ la înot, îl îndrumă pe Mirică spre spălător. Merge cam greu. Intervine şi Purice Andrei, cap de coardă în echipa campioană la trasul frînghiei.

— Minuni de pricepere face şi Haritonescu Eugen, cîştigătorul unui loc excelent la olimpiada de matematică: el are în sarcină să aranjeze cum se cuvine patul lui Mirică, de fapt paturile, fiindcă lîngă Mirică a rămas un pat liber pe care tot el l-a luat în stăpînire, răvăşindu-l şi acoperindu-l cu tot ce-a scos de prin numeroasele-i bagaje.

E bine, e ordine.

Fotbal. Plajă. Fluturi. Poze obişnuite. Poze color. Scrisori acasă. Mărgele din ghindă. Muzică. De ţinut minte: Nu trebuie să înscrii mai multe goluri decît Mirică. Nu trebuie să cînţi mai bine decît el la chitară — de fapt, nici nu ştie, aşa că mai cuminte e să uiţi şi tu. Nu trebuie să prinzi înaintea lui cel mai interesant fluture. Există multe alte domenii în care te lasă generos să i-o iei înainte. Se resemnează cu modestie să fie depăşit la culesul plantelor medicinale, la adunatul vreascurilor pentru focul de tabără sau la curăţatul legumelor pentru gătit. Aici, cu cît sînt mai mulţi cei care i-o iau înainte, cu atît Mirică este mai bucuros.

3

Toată tabăra are drept grijă principală să-l ocrotească pe Mirică. Echipa purtătorilor de politeţe s-a mărit cu noi şi competenţi asistenţi.

La doi paşi înaintea lui Mirică umblă Dobriţoiu Nelu, recitatorul. El are menirea să le adreseze, în numele lui Mirică, tuturor celor întîlniţi, un călduros „bună ziua" însoţit, după caz, de amabilul „ce mai faci, cutare?" sau de săritorul „cu ce pot să te ajut?".

În stînga şi-n dreapta lui Mirică, George Niculiţă şi Popovici Mirel, cunoscuţii jucători de tenis, veghează avînd rachetele pregătite pentru a opri din zbor conurile de brad, ambalajele de bomboane şi alte obiecte pe care Mirică obişnuieşte să le azvîrle pe neaşteptate în te miri ce ţintă sau fără nici o ţintă.

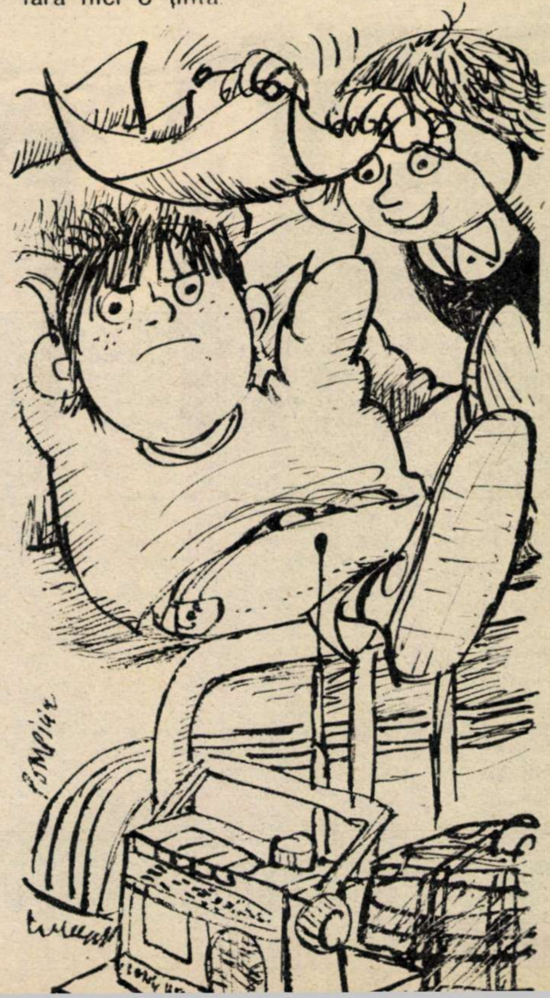

La ariergardă rezistă eroic Porumb Iliuţă, locul întîi la faza pe oraş a concursului de teatru, avînd misiunea de a interpreta în locul lui Mirică replicile „mulţumesc", „vă rog" şi „scuzaţi-mă". El e mulţumit, ei sînt mulţumiţi. Noi sîntem?

4

Totuşi, în ciuda marii priceperi a fiecăruia, purtătorii de politeţe ai lui Mirică au început să obosească. Cei care-l trezesc şi care deretică în locul lui îşi prelungesc acum şederea în pat, iar cînd, în fine, pleacă, lasă şi ei totul vraişte. Cei care interpretează în numele lui Mirică replicile de politeţe au răguşit. Pentru a-şi menaja probabil vocea, renunţă să mai spună „bună ziua", „vă rog" sau „mulţumesc" atunci cînd ei înşişi au nevoie de aceste cuvinte. Tenismenii s-au zăpăcit într-atît încît confundă paharele din plastic pentru îngheţată cu mingea şi sala de mese cu terenul de tenis...

Armonia tabloului s-a cam stricat, nu credeţi? Pînă şi Mirică e neliniştit: îi plăcea viaţa asta liniştită.

Dar lucrurile nu s-au oprit aici. Vă amintiţi, desigur, că în dormitorul nr. 4, mai precis chiar lîngă Dan Mirică, rămăsese un pat liber.

Ei bine, intrînd în încăpere pentru odihna de după-amiază, a avut senzaţia că se vede brusc într-o oglindă. Un voinic de vîrsta lui, oacheş ca pîinea coaptă şi rînjind cu nişte dinţi cît seminţele de bostan, pusese stăpînire pe tot. Era Hamei Ilie, care nu se ştie de ce sosise în tabără cu patru zile întîrziere. Sau poate că sosise de la început, dar Mirică nu-l observase? Nou-venitul, aruncînd lucrurile lui Mirică pe unde apucase, sta tolănit de-a curmezişul acelui pat, cu picioarele nedescălţate, întinse comod pe albiturile imaculate ale aşternutului lui Mirică.

5

Uluit de atîta proastă creştere, lui Mirică era să-i scape din mînă bunătatea de brînzoaică pe care şi-o adusese din sala de mese ca s-o consume boiereşte în pat.

— Cine eşti tu?!

În loc de răspuns, Hamei a azvîrlit visător cu perna în el.

— De ce mi-ai împrăştiat lucrurile? Puteai să mi le aşezi în ordine pe pat, a insistat Mirică.

Drept răspuns, Hamei a întins o mînă lungă şi i-a presărat în cap cojile de seminţe de floarea-soarelui. Ronţaindu-le întruna, nu se mai ostenea să şi vorbească.

— Eşti îngrozitor! a ţipat Dan Mirică, cu părul „încărunţit". Să-ţi ceri imediat scuze! Şi să faci numaidecît curăţenie! la picioarele de pe patul meu!

Dar Hamei i-a luat numai brînzoaica din mînă, înfigîndu-şi cu poftă dinţii în miezul dulce.

— Asta-i culmea! Puteai să mi-o ceri, nu crezi? Acum măcar mulţumeşte-mi!

— Ce să faaaac?! a exclamat Hamei cu o expresie uluită de parcă i s-ar fi cerut să taie lemne cu o macaroană.

— Să-mi mulţumeşti! Nu ţi se întîmplă niciodată?

6

Intuise adevărul. Lui Hamei nu i se întîmplase prea des să mulţumească. De altfel, vocabularul său activ nu cuprindea acest cuvînt. Poate că renunţase la el părîndu-i-se prea lung: trei silabe. Efort mare! Hamei se obişnuise să utilizeze un vocabular redus la minimul necesar (pentru el, nu pentru alţii) şi alcătuit din cuvinte şi expresii foarte scurte: „Bă!", „Vreau!", „Nu vreau!", „Cară-te!“ și altele cîteva pe care vi le puteți lesne imagina. Așa gîndea, deci așa vorbea. Lui Mirică nu-i veni să creadă: acest tip părea convins **și el** că tabăra îi aparține exclusiv și că toți trebuie să se dea peste cap pentru a-i fi pe plac.

Dezorientat, Dan Mirică a cerut urgent ajutor experimentaților purtători de politețe:

— Vă rog să-l luați în primire, e de jale, eu cu ăsta nu pot sta sub același acoperiș! Lăsați-mă pe mine și ocupați-vă repede de el!

Dar virtuozii, după cum știți, erau la capătul puterilor. Își cheltuiseră toată energia pe Mirică. Nu mai aveau chef să miște un deget. Mirică era singur-singurel în fața pericolului.

7

Deșteptarea. Înviorarea. Spălatul. Gustarea. Excursie. Handbal. Veverițe. Șezătoare. Uite adresa mea. Dă-mi și tu adresa ta. Fragi. Cros. Ciuboțica cucului. Traista ciobanului. Barba ursului. Concurs de epigrame. Concurs de atletism. Concurs de clătite.

Toată lumea se distrează, numai Mirică nu se distrează. Lui i-a plăcut foarte mult cum a fost tabăra pînă acum și nu vrea cu nici un preț ca atmosfera să se schimbe. N-are nici o alternativă. În loc să se distreze, stă cu ochii țintă și urechile ciulite la Hamei și la relațiile acestuia cu lumea înconjuratoare. A devenit, de nevoie și din proprie inițiativă, purtătorul de politețe al lui Hamei. Strigă sonor și amabil „bună ziua!“, „vă rog“ și „mulțumesc“ în locul lui Hamei. Interceptează ghindele și conurile de brad cu care Hamei azvîrle în dreapta și-n stînga. E gata să ia măsuri atunci cînd Hamei se pregătește să-i pună cuiva piedică. Debitează iute cîte o povestioară simpatică pentru a acoperi vocea lui Hamei cînd acesta emite vreo necuviință. Îl trage dimineața din pat și-l împinge la spălător. Deretică după el și scrie ca din partea lui cîte o ilustrată părinților acestuia, care, altminteri, zadarnic ar aștepta astfel de atenții de la Hamei.

8

...Dar a mai apărut un întîrziat: Moceanu Tiberiu. La mai puțin de o jumătate de zi după sosirea lui, trei geamuri erau țăndări, pisica taberei vopsită maro cu dungi roșii și dormitorul 4 răvășit de parcă-l cutreierase o tornadă.

Mirică a simțit îndată că ceva nu este în regulă, dar nu mai avea putere să intervina. Hamei a simțit și el totul și-n plus cubulețul de gheață din frigider pe care Moceanu, făcînd mare haz, i l-a strecurat furiș sub gulerul cămășii. Hamei și-a dat seama cu tristețe că din liniștea lui s-ar putea să se aleagă praful. A apelat la purtătorul său de politețe, Mirică:

— Ocupă-te de nou-venit!

Dar Mirică, în așteptarea partidei cu Niculiță care-i promisese că-l învață tenis, repetă o scenetă cu Porumb Iliuță, curățînd în acest timp, cu multă pricepere, morcovii pentru supă. Hamei și-a dat seama că n-are de ales. Oftînd, s-a plasat lîngă Moceanu și a rostit în numele acestuia cea mai lungă frază din cariera sa: „Bună ziua, vă rog să mă scuzați, pun imediat totul în ordine, aș vrea să fim prieteni“.

9

Ștafeta continuă! Cine urmează?

OVIDIU ZOTTA

EPIGRAME

Cugetare

E o constatare clară
Și nu intru-n amănunte:
Da, vacanța cea de vară
Este... mare și la... munte!

Cartea primită în dar

Geaba m-ai primit în dar:
Aruncată sub divan,
Mă mai frunzărește doar
Firoscosul de motan!

Copacul scrijelit

Toți acei ce-și iscălesc
Numele pe un copac,
În fond, altfel se numesc
Da-i știți voi, așa că tac!

Bicicleta

Cînd m-a dus ca hăbăucul
Chiar pe roșu, spre vitrine,
Mi-a plesnit și cauciucul
De necaz și de rușine!

Creioanele colorate

Sîntem cît un degetar.
Pentru că un preșcolar
A „pictat“ în mare zor
Toată casa scărilor.

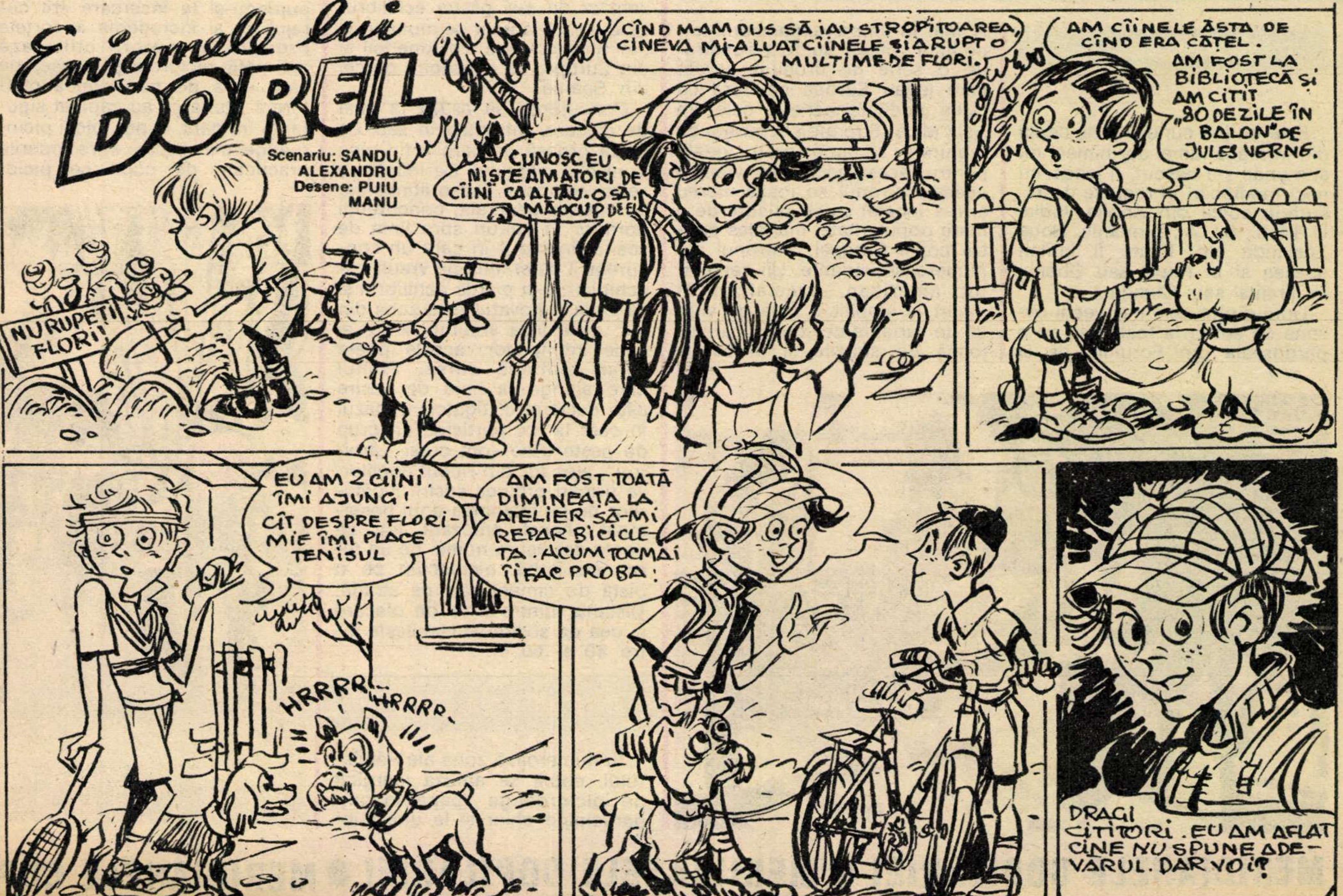
Enigmele lui DOREL
NU RUPEȚI FLORI!
CUNOSC EU NIȘTE AMATORI DE CÎINI CA AL TĂU. O SĂ MĂ OCUP DE EI!
CÎND M-AM DUS SĂ IAU STROPITOAREA, CINEVA MI-A LUAT CÎINELE ȘI A RUPT O MULȚIME DE FLORI.
AM CÎINELE ĂSTA DE CÎND ERA CĂȚEL. AM FOST LA BIBLIOTECĂ ȘI AM CITIT „80 DE ZILE ÎN BALON“ DE JULES VERNE.
EU AM 2 CÎINI. ÎMI AJUNG! CÎT DESPRE FLORI – MIE ÎMI PLACE TENISUL
HRRRR...
HRRRR...
AM FOST TOATĂ DIMINEAȚA LA ATELIER SĂ-MI REPAR BICICLETA. ACUM TOCMAI ÎI FAC PROBA!
DRAGI CITITORI. EU AM AFLAT CINE NU SPUNE ADEVĂRUL. DAR VOI?

Scenariu: SANDU ALEXANDRU
Desene: PUIU MANU

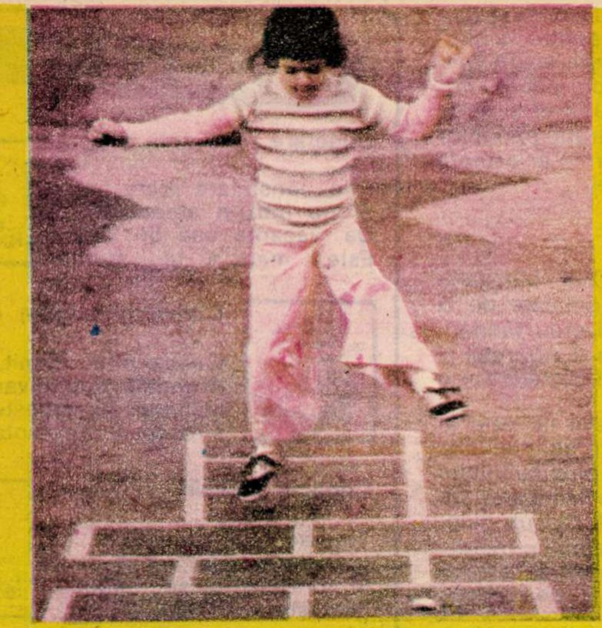

În orice colț de lume ar trăi, copiii au nevoie de joc. El contribuie nu numai la o dezvoltare fizică armonioasă, ci și la formarea personalității, la stimularea capacității de creație. Minunat mijloc de apropiere între copii, jocul prilejuiește, totodată, dezvoltarea spiritului de competiție, a respectului pentru colegul de joacă, a loialității și a solidarității. În ceasurile pe care le dedică jocului, copiii se descoperă pe ei înșiși și învață să-i înțeleagă pe alții.

Jocuri ALE COPIILOR LUMII

ŞOTRONUL

Este un joc cunoscut de copiii din întreaga lume, dar nimeni nu știe unde s-a născut. Îl joacă, cu mici modificări în regulile desfășurării, copiii din Anglia, India, U.R.S.S., S.U.A., Birmania, Noua Zeelandă etc. Poate fi întîlnit adesea și în Nepal sau Ghana, în Franța sau Olanda...

Unul dintre cele mai vechi desene de șotron a fost găsit pe o pardoseală din Forumul de la Roma. În timpul expansiunii Imperiului roman au fost construite o serie de drumuri pavate care legau Europa de nord cu țările mediteraneene și cele din Asia Mică. Suprafețele pavate de legiunile romane erau ideale pentru acest joc. Din vremea aceea, șotronul se joacă mereu și n-a încetat să se bucure de o mare popularitate, mai ales printre copiii Europei. Șotronul are numeroase variante. Un cercetător american, specializat în jocuri, a stabilit o listă cu vreo 20 de variante de șotron, care se joacă pe străzile și în curțile școlilor din San Francisco.

Imaginile noastre vă prezintă două ipostaze de joc: o fetiță din New York jucînd șotronul într-o recreație; la 11 000 km distanță, o altă fetiță, din Nepal, se amuză sărind peste căsuțele șotronului, urmînd exact aceleași reguli.

FUGA ÎN SACI

Fuga în saci este un joc în aer liber care se bucură de mare popularitate între copii, mai ales în timpul vacanțelor. Pentru a fi jucat, e nevoie de cîțiva saci groși și... de capacitatea concurenților de a-și păstra echilibrul. Este un joc agreat de mulți copii din Statele Unite ale Americii și din Europa, cu deosebire de cei din Spania.

Concurenții se așază la linia de plecare, introduși în saci de pînză groasă pe care îi țin pînă la nivelul pieptului. De îndată ce se dă semnalul, într-o atmosferă de veselie generală, concurenții pornesc în salturi spre linia de sosire. În cazul în care un concurent îl determină pe vreun coechipier să-și piardă echilibrul și să cadă, vinovatul este scos din joc; dacă însă vreunul dintre ei cade întîmplător, acesta poate să-și continue cursa. Primul care ajunge la linia de sosire este declarat cîștigător. În cazul în care la joc participă un grup de peste șase—opt copii, „arbitrul", ales tot din rîndul copiilor, va urmări ordinea sosirii jucătorilor de pe înălțimea unui postament. Acest amuzant joc se poate desfășura numai pe un teren cu iarbă, nicidecum pe o pistă de ciment sau pe stradă. Distanța dintre linia de plecare și cea de sosire se stabilește între 40 și 60 m.

O CURSĂ... LA ÎNĂLȚIME

În numeroase zone ale Pămîntului, copiii se amuză mergînd pe picioroange (papainoage), participînd chiar și la unele întreceri. În Noua Zeelandă, copiii **maori** își confecționează picioroangele din lemn de **manuca**, un copac cu tulpina subțire, dar rezistentă, foarte răspîndit în pădurile cu arbori foarte înalți.

Odinioară, locuitorii regiunilor mlăștinoase foloseau picioroangele pentru a se deplasa dintr-un loc într-altul. Astăzi, o mare răspîndire are acest joc mai ales printre copiii sud-estului asiatic și ai insulelor din Oceanul Pacific.

Pentru a putea participa la întrecerile de mers pe picioroange, copiii din aceste zone fac multe exerciții în aer liber, punîndu-și la încercare atît curajul cît și încrederea în forțele proprii. Începătorii utilizează mai întîi picioroange joase, pe care urcă de pe o mică platformă. După ce au căpătat siguranță în mers, ei pot folosi picioroange mai înalte. Între jocurile practicate de copii pe picio-